

MILLENNIA
OPES

Reîntregirea Bogăției Milenare a României

MONICA SEHELARIU, PETRE TOBĂ, VIOREL VASILE,
MIHAI PITULESCU, BOGDAN CARP
(coord.)

MILLENIA OPES

București
2015

Copyright © 2015 Fundația Collegium XXI și I.G.P.R.

Toate drepturile asupra lucrării aparțin Fundației Collegium XXI și Inspectoratului General al Poliției Române.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Fundației Collegium XXI și Inspectoratului General al Poliției Române.

Traduceri:

Maria Dan

Adina Pop-Coman

Contact:

Fundația Collegium XXI

str. Alecu Russo, nr. 13-19, et.6, ap.12, sector 2, București

www.fundatiacollegiumxxi.ro

e-mail: office@fundatiacollegiumxxi.ro

telefon: 031.101.21.60

Președinte

Dr. Monica Sechelariu

Inspectoratul General al Poliției Române

str. Mihai Vodă, nr. 6, sector 5, București

www.politiaromana.ro

e-mail: cabinet@politiaromana.ro

telefon: 021.208.25.25

Inspector General

Chester general de poliție

Dr. Petre Tobă

Direcția de Investigații Criminale

șos. Ștefan cel Mare, nr. 13-15, sector 2, București

e-mail: judiciar@politiaromana.ro

telefon: 021.208.25.25 / interior 26928

Director

Comisar-șef de poliție Mihai Pitulescu

Biroul pentru protejarea patrimoniului cultural național

e-mail: pcn@politiaromana.ro

telefon: 021.208.25.25 / interior 26561

Șef Birou

Comisar-șef de poliție Bogdan Carp

Tipărit la Tipografia Arta, Cluj - Napoca

www.tipoarta.ro

ISBN 978-973-0-20282-3

Nihil sine Deo

(Cicero)

CUPRINS TABLE OF CONTENTS

• ARGUMENT / ARGUMENT	8
• CUVÂNT ÎNAINTE / FOREWORD	10
• GIUVAIERURI / JEWELLERY	13
• TEZAURE MONETARE / COIN HOARDS	33
• MĂRTURII EPIGRAFICE / EPIGRAPHIC TESTIMONIES	49
• UNELTE / TOOLS	61
• ARME / WEAPONS	73
• MĂRTURII PALEONTOLOGICE / PALEONTOLOGICAL TESTIMONIES	98
• MĂRTURII MINERALOGICE / MINERAL TESTIMONIES	106
• OBIECTE DE CULT / CULT OBJECTS	121
• ICOANE / ICONS	135
• CĂRȚI / BOOKS	187
• SCULPTURĂ / SCULPTURE	215
• TABLOURI / PAINTINGS	221

ARGUMENT

Crâmpie de timp purtate peste veacuri ca mărturie, bunurile aparținând patrimoniului cultural românesc, reflectă traseul istoric al națiunii noastre, al formării și creșterii ei și, nu în ultimul rând, poziția geografică și tiparul schimbului ideatic, arătându-ne astfel, unde ne situăm pe scara valorilor universale.

Parte a unui imens mozaic care reflectă o cultură vie și o imagine complexă și dinamică, fiecare obiect are o poveste și fiecare astfel de poveste reprezintă un fir ”țesut” în povestea noastră mare, ca români.

Toate acestea, la un loc, reprezintă moștenirea primitivă și pe care o transmitem mai departe.

Când însă inteligența umană funcționează în serviciul lăcomiei și al egoismului, iar ignoranța și indiferența sunt prezente și reprezintă ”principii” călăuzitoare, aceste valori ale creativității umane și ale spiritualității în esență, devin vulnerabile.

Ghidul de față, intitulat de noi *Millenia Opes* - rezultat al unui parteneriat fundamentat în urmă cu mai mulți ani și dezvoltat pe principii solide între un reprezentant al societății civile, *Fundația Collegium XXI* și o structură națională de aplicare a legii, *Inspectoratul General al Poliției Române* - reunește câteva dintre cele mai reprezentative simboluri ale valorilor noastre milenare, ce au reprezentat obiectul furtului și care au fost recuperate pe parcursul unui deceniu și jumătate de activitate (01.01.2000 - 15.08.2015) de către ofițerii Poliției Române, prin eforturi remarcabile depuse pe frontul nevăzut al criminalității, sub coordonarea procurorilor de caz și în cooperare cu diferite structuri judiciare naționale și/sau internaționale.

Iată așadar cu adevărat prezente instituții ale statului român la începutul unui secol cu provocări din ce în ce mai complexe, cu ai săi reprezentanți ce ne fac cinste, dăruieți și în slujba datoriei și a valorilor pe care au jurat să le apere, ce au reușit reîntregirea ca valori incontestabile a patrimoniului românesc și universal deopotrivă.

În egală măsură, considerăm că pe lângă structurile de apărare și aplicare a legii și a organizațiilor și organismelor cu interes în protejarea patrimoniului cultural, ne revine fiecăruia dintre noi datoria de a ne implica și de a ne aduce contribuția în ocrotirea acestui vast tezaur al nostru. Trebuie să înțelegem, înainte de toate, adevărata încărcătură a acestor valori și mai apoi, după ce devenim conștienți de importanța lor covârșitoare, putem să dezvoltăm o atracție față de acestea și în egală măsură, dispoziția de a le cultiva. Conștientizarea importanței poate reprezenta un element esențial în producerea schimbării în mai bine a lumii în care trăim. Iar aceasta este, responsabilitatea fiecăruia dintre noi, prin miriade de moduri, mici și mari, atât la nivel individual, cât și la nivelul comunității, al instituțiilor și nu în ultimul rând, la nivel global.

Iar cum tinerii de astăzi reprezintă cetățenii autentici ai noului secol XXI, căruia îi vor decide cursul, în mod implicit, ne revine și responsabilitatea ca prin intermediul educației și al conștientizării să inspirăm și generația mai tânără.

Este nevoie, credem noi, de o reinnoire a sistemului educațional, care să cuprindă o reală educație morală și etică și care să ofere instrumente cât se poate de eficiente și pentru înțelegerea și asumarea obligațiilor pe care le avem nu doar pentru noi înșine, ci și față de ceilalți și față de aceste valori și simboluri identitare incontestabile.

Astfel că, *Millenia Opes* - ul nostru reprezintă prilej pentru invitație la reflecție și analiză și mai apoi la planuri și acțiuni eficiente și benefice a celor îndrituiți cu o revizuire legislativă armonizată cu realitățile și necesitățile timpurilor prezente și de asemenea, a celor în măsură cu o reconsiderare a câtorva aspecte de esență ale sistemului educațional românesc.

Millenia Opes - ul nostru reprezintă, în egală măsură, o invitație la reflecție și analiză și reală implicare mai apoi, în ocrotirea patrimoniului cultural românesc și universal, a fiecăruia dintre noi, având ca fundament principii morale profunde.

Căci a proteja și a conserva acest tezaur reprezintă o obligație legală și morală a noastră și, în egală măsură, reprezintă un act primordial și obligatoriu de apărare a identității noastre. Iar dacă înțelegem cu adevărat că acest tezaur ne aparține și că trebuie predat generațiilor ce ne vor urma și că aici se află esența noastră, atunci vom înțelege că prin implicarea în ocrotirea acestui tezaur al nostru, ne reafirmăm identitatea și caracterul viu al apartenenței la marea cultură europeană și universală.

Președinte
al Fundației Collegium XXI
Dr. Monica Sechelariu

Inspector general al Poliției Române
Chestor general de poliție
Dr. Petre Tobă

ARGUMENT

Scraps of time carried for centuries as testimony, the objects belonging to the Romanian cultural heritage reflect the various pathways of our nation through history, its creation and growth, and, last but not least, its geographical positioning and structures of intellectual exchange, thus indicating our position on a universal scale of values.

Each object has its own story, and each story is part of a large mosaic reflecting a living, complex and dynamic culture - in other words, each story represents a thread within the larger story of the Romanian nation. All of them put together constitute the cultural inheritance that we wish to preserve and transmit to future generations.

However, when human intelligence is harnessed in the service of greed and selfishness, and is abetted by ignorance and indifference - which some clearly take as their “guiding” principles - these values of human creativity and spirituality become vulnerable.

The present guide, which we entitled *Millenia Opes*, is the result of a key partnership set up a number of years ago, and then developed and consolidated, between a representative of the civil society, *Collegium XXI Foundation*, and a national law enforcement body, *The General Inspectorate of the Romanian Police*. The guide puts together some of the most representative symbols of our ancient cultural patrimony, which had been stolen and then retrieved by the Romanian police officers in the course of roughly 15 years of activity (January 1st, 2000 - August 15th, 2015). They are back with us due to the remarkable efforts of a group of police officers who, under the coordination of the special prosecutors, have confronted the structures of underground criminal organizations, in cooperation with various national and international law-enforcement bodies.

This achievement testifies to the active presence of the state institutions which have to face the challenges of a new century. Their representatives, fully dedicated to their duty and to the values they have sworn to protect, do us honour, having managed to salvage and restore key assets of Romanian and world heritage.

In addition to the law enforcement bodies, and the organizations and institutions in charge of the heritage industry, we believe that it is each and everyone’s duty to get involved and bring their own contribution to preserving this vast cultural treasure. Above all, we need to understand its fundamental significance, because only by becoming fully aware of the enormous importance of these objects can we develop our appreciation for them, and thus a disposition towards protecting and preserving them. Raising awareness of the significance of these objects is a crucial element in changing the world for the better. And this is the responsibility of each and one of us, which can be achieved in thousands of ways, through small and large actions at individual and community level but also at institutional level and last but not least, at global level.

And since it is today’s youth that will become the citizens of the twenty-first century and decide its course of development, it is implicitly our responsibility to educate and inspire them in the spirit described above, raising their awareness of these values.

A renewal of our educational system is therefore clearly needed, one which should place emphasis on ethical and moral instruction and offer at the same time concrete and efficient instruments for understanding and fulfilling the duties we have, not only towards ourselves, but also towards our fellow human beings, as well as towards these crucial symbols and values of our collective identity.

Our *Millenia Opes* thus invites to reflection and analysis, followed by concrete planning and action, being particularly addressed to those in charge with bringing the law in line with contemporary realities and needs, as well as those who are in a position to implement a reform of some essential aspects of the Romanian educational system.

Equally it calls for a space of individual reflection, analysis and for a concrete involvement in protecting the Romanian and world cultural heritage, based on profound moral principles.

Protecting this heritage is, we believe, a fundamental moral obligation for every one of us: that of taking action to preserve and enhance our national identity. If we become truly aware that this treasure is ours to preserve and transmit to future generations, and that it harbours the very essence of our identity, we will then understand that it is only by cherishing it that we can reassert our own place and continuity of belonging in the larger European and world culture.

President of the
Collegium XXI Foundation
PhD Monica Sechelariu

General Inspector of the Romanian Police
Police General Quaeator
PhD Petre Tobă

Cuvânt înainte

Protejarea memoriei culturale traduse în patrimoniu – așadar în zestrea lăsată de strămoși, de “patres” – este o datorie de onoare a oricărei țări ce știe a-și afirma identitatea culturală.

Raptul obiectelor arheologice și de artă – un “sport” vechi, dar sistematic în lumea modernă – s-a făcut simțit în România mai ales în ultimul sfert de veac, democratic în vorbe și haotic în fapte, cu o legislație încă laxă permițând asemenea lucruri.

Cândva, ca ministru al Culturii, am încercat o corijare a relaxărilor legislative în câmpul patrimonial. Nu pot spune că am reușit de vreme ce pot exista încă, fără reacții oficiale, agenții specializate străine care invită mascat la braconaj arheologic în Munții Orăștie, spre a da un singur și revelator exemplu.

Iată de ce salut astăzi un ghid de informare precum cel oferit de “Fundația Collegium XXI”, rod al colaborării cu Inspectoratul General al Poliției care ne prezintă rezultatul trudei unor distinși experți și ofițeri specializați, de-a lungul unui deceniu și jumătate (2000-2015).

Brățări și alte podoabe dacice, faimoșii “kosoni”, “tabulae” romane, arme preistorice și orientale, engolpioane ortodoxe și tipărituri vechi românești, icoane de ev mediu final, picturi de Grigorescu și Luchian, de Tonitza, Iser și Baba, flori de mină și resturi paleontologice – toate furate din muzee, biserici sau colecții private și recuperate spre cinstea poliției naționale -, formează cu mult mai mult decât un tezaur ce întrece, pare-se, ca valoare economică 3 milioane de euro.

Este un tezaur de istorie dispărut și revenit avuției noastre comune. Să le mulțumim cu recunoștință autorilor acestei magnifice retrocedări.

acad. Răzvan Theodorescu

Foreword

It is a duty of honour for each country that seeks to assert its cultural identity to protect and preserve its cultural memory, the legacy of its forefathers – “patres” inscribed in its buildings and objects of heritage.

The looting of archaeological treasures and art objects – a systematic feature of the modern world – has also been felt in Romania, particularly in the past few decades. While democratic on a verbal level, these years have also been organisationally chaotic, and legislatively weak, thus allowing an increase in the occurrence of this regrettable phenomenon.

While I served as Minister of Culture I did try to rectify the over-lenient heritage laws. Unfortunately, I cannot say I was successful, since to this day – and with no official restrictions – specialised foreign agencies continue to invite to a masked form of archaeological poaching, of which a revealing (though not singular) example is the current situation in the Orăștie Mountains.

This is why I extend my welcome to the information guide offered by the “Collegium XXI Foundation”, which has been put together with the collaboration of the General Inspectorate of the Police and the team of distinguished experts and specialised officers that have been labouring for the past decade and a half at compiling it (2000-2015).

Dacian bracelets and other Dacian jewellery, the famous “kosons”, Roman “tabulae”, prehistoric and Oriental weaponry, Orthodox engolpions and ancient Romanian printed material, late Middle Age icons, paintings by Grigorescu and Luchian, by Tonitza, Iser and Baba, crystal clusters and palaeontological remains – all of which had been stolen from museums, churches or private collections and retrieved with the admirable effort of the national police – together constitute a massive treasure, the total economic value of which apparently exceeds 3 million euros.

Thus a once vanished store of invaluable historical patrimony has been rightfully restored to the common wealth of the nation.

Let us extend our gratitude to the authors of this magnificent recovery.

Academician - Professor Răzvan Theodorescu

GIUVAIERURI

JEWELLERY

VAS DIN AUR DIN EPOCA BRONZULUI

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *vas din aur* și se datează în perioada mijlocie a Epocii bronzului, mai precis cândva între anii 1900 și 1700 a. Chr., având astfel o vechime de mai bine de 3500 de ani.

Vasul reprezintă o depunere rituală pe o mică terasă, cu o orientare spre răsărit, situată la poalele dealului *Burg* aflată la nord, în hotarul municipiului Bistrița, județul Bistrița-Năsăud. Este bine cunoscut și din alte descoperiri arheologice sau din scrierile liniarului B că oamenii din Epoca bronzului venerau divinitatea solară căreia îi închinau diverse ofrande. În favoarea acestei ipoteze vine și micul depozit de bronzuri (compus dintr-un topor de bronz cu gură de înmănușare transversală și o daltă cu gură de înmănușare verticală) găsit la doar 7 m distanță de acest vas. Din această cauză piesa este încărcată de o mare valoare simbolică pentru cei care au făcut gestul ritualic.

Piesa este frumos decorată pe pântec cu caneluri realizate prin ciocănire și cu linii incizate sugerând triunghiuri hașurate. Între cele două ornamente există o bandă incizată umplută cu alte incizii oblice. Sub toartă au fost incizate două volute. Fundul vasului a fost decorat cu o spirală realizată prin ciocănire. Toarta a fost ruptă din vechime, foarte probabil cu scopul de a nu mai putea fi utilizat recipientul. Prin aceasta ne aflăm în fața unei distrugerii voluntare, evident tot cu scop ritualic.

Vasul de aur, prin modul de decorare și forma sa, este o descoperire unică în tot Bazinul Carpatic. În România se mai cunosc doar trei descoperiri de vase de aur preistorice: un vas de aur de la Biiia, județul Alba, trei vase din fostul comitat Bihor și cinci vase de la Rădeni, județul Neamț, însă acestea din urmă aparțin unui alt cerc cultural, fiind datate în Epoca bronzului târziu.

Materialul nobil din care a fost realizat, unicitatea sa, complexitatea realizării sale tehnice (dificultatea obținerii materiei prime, realizarea unei plăci de aur de dimensiuni considerabile, ciocănirea sa până la realizarea formei dorite și, mai apoi, ornamentarea - decorarea sofisticată a pântecului vasului cu caneluri realizate prin ciocănire, linii oblice incizate, triunghiuri hașurate la interior cu incizii,

spirală de pe fundul vasului - și, nu în ultimul rând, contextul ritualic în care a fost depus, sugerează valoarea sa deosebită în peisajul producției pieselor de metal din Epoca bronzului european și oferă o nouă dimensiune asupra aspectelor vieții religioase din această perioadă.

Vasul de aur este o piesă autentică. Analiza metalografică poate confirma dacă a fost realizat din nisip aurifer aluvionar. Culoarea deschisă a aurului (concentrație mare de argint?) poate fi un indiciu privind proveniența aurului din Transilvania, iar ornamentația este specifică epocii.

Piesa prezintă urme de intervenții moderne pe buză, de unde a fost decupată o mică bucată, evident cu scopul de a verifica din ce metal a fost realizat vasul și puritatea acestuia. Însă fără aceste intervenții vizibile, piesa a fost păstrată în întregime, într-o stare foarte bună de conservare.

Datare

1900 - 1700 a. Chr., perioada de mijloc a Epocii bronzului

Dimensiuni / Greutate

Diametru: 12 cm; înălțime: 9,4 cm; greutate: 320 g

Data furtului

16 noiembrie 2014

Locul furtului

Zona sitului arheologic *Burg de pe culmea de Nord* de municipiul Bistrița, județul Bistrița - Năsăud

Data recuperării

30 iunie 2015

Locul actual de păstrare

Muzeul Etnografic al Transilvaniei Cluj - Napoca, județul Cluj

Valoare estimativă

50.000 Euro (cel puțin), conform expertizei oficiale din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

BRONZE AGE GOLD BOWL

SHORT DESCRIPTION

The item is a *gold bowl* and it dates back to the Middle Bronze Age, more precisely sometime between 1900 and 1700 B.C., thus being over 3500 years old.

The bowl was laid in a ritual on a small terrace facing East at the foot of *Burg* hill in the North of Bistrița, Bistrița-Năsăud County. It is well-known from other archaeological findings, as well as from Linear B writings that people in the Bronze Age worshiped the sun god, to whom they offered various gifts. This hypothesis is also upheld by the small deposit of bronze items (made up of a bronze axe with a cross-shaft hole and a chisel with a vertical shaft hole) found just 7 m away. This is the reason why the item is so symbolically valuable to those who performed the ritualistic act.

The item is beautifully fluted through peening and is decorated with incised lines that draw hachured triangles. Between the two decorations there is an incised band filled with oblique incisions. Below the handle there are two incised volutes.

The bottom of the bowl is decorated with a spiral obtained through peening. The handle was broken a long time ago, most probably so as the bowl cannot be used again. We are looking at a voluntary destruction, which has its own ritualistic purpose.

Due to its shape and decoration, the gold bowl is a unique discovery in the whole of the Carpathian Basin. Only another three prehistoric gold bowls are known in Romania: a gold bowl found at Biia, Alba County, three bowls found in

the former administrative county of Bihor and five bowls found in Rădeni, Neamț County. However, the bowls found in Rădeni belong to a different cultural group and they date back to the Late Bronze Age.

The noble material that it is made of, its uniqueness, the complexity of its technical execution (the difficulty of obtaining the raw material, making a sizeable gold plate, peening the plate to get the desired shape) and then decorating it - a sophisticated, fluted decoration with incised oblique lines, hachured triangles with incisions on the inside and a spiral on the inside bottom - and last but not least, the ritualistic context in which it was laid, all suggest its extraordinary value in European metal object-making during the Bronze Age and provide a new dimension of the religious life during this era.

The gold bowl is a genuine piece. The metallographic analysis can confirm whether it is made of alluvial auriferous sand. The light colour of gold (high concentration of silver?) could be a clue as to where the gold of Transylvania comes from; as for the decoration, it is specific to the era.

The item shows signs of modern interventions on the rim, which lacks a small piece, obviously cut out in order to find what kind of material was used to make the bowl and to check its purity. These visible interventions notwithstanding, the item was fully preserved in a very good state.

Dating

1900 - 1700 B.C., the Middle of the Bronze Age

Size / Weight

Diameter: 12 cm; height: 9.4 cm; weight: 320 g

Date of theft

November 16th, 2014

Place of theft

The area of *Burg* archaeological site, located on the crest in the North of the town of Bistrița, Bistrița - Năsăud County

Date of recovery

June 13th, 2015

Current location

The Transylvanian Museum of Ethnography Cluj - Napoca, Cluj County

Estimated value

EUR 50,000 (at least), according to the 2015 official appraisal

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

BRĂȚĂRI MULTISPIRALICE DIN AUR DACICE DECORATE CU CAPETE DE DRAGONI

DESCRIERE PE SCURT

Brățările multispiralice din aur dacice sunt modelate prin tehnica ciocănirii la rece, fiind realizate dintr-o tijă din aur, ale cărei capete sunt aplatizate și împărțite în câmpuri distincte. Câmpul de la extremitate imită într-o formă schematizată un cap de reptilă. Câmpurile sunt decorate cu dălțița de gravură cu mai multe linii incizate sau excizate și cu palmete, imprimare prin ștanțare. Meșterii autohtoni au folosit aurul nativ (aur în stare naturală), care a fost topit, fără să suporte nici o acțiune deliberată de rafinare.

Din punct de vedere tipologic, precum și prin modul de realizare, brățările multispiralice din aur dacice se încadrează în seria brățărilor de același tip, lucrate din argint.

Toate aceste brățări multispiralice din aur au fost confecționate dintr-un aliaj natural alcătuit din trei elemente principale: aur (aur aluvionar - obținut din nisipuri aurifere aflate pe cursul pâraielor și aur nativ de filon - pepită), argint și cupru, iar concentrația acestora variază de la brățară la brățară.

O parte a brățărilor par să fi fost ajustate în funcție de dimensiunea mâinilor unor purtători specifici, iar o altă parte a pieselor nu prezintă urme evidente de utilizare.

La daci, ca și pretutindeni în lumea antică de altminteri, bunurile foarte valoroase și de mare prestigiu aveau atât valoare profană, cât și valoare rituală.

Locurile de descoperire ale acestor brățări multispiralice din aur, îngropate la mică adâncime, conduc experții și cercetătorii înspre concluzia depunerilor rituale - ofrande aduse zeilor de către membrii familiei regale dacice.

Până în prezent, au fost recuperate și restituite patrimoniului cultural național 13 brățări multispiralice din aur dacice.

Mențiune

Clasate în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2068/09.02.2007, Ordinul Ministrului Culturii nr. 2582/16.10.2007, Ordinul Ministrului Culturii nr. 2308/16.07.2009, Ordinul Ministrului Culturii nr. 2177/03.04.2012

Brățara nr. 1: 982,20 g
21,60 carate

Brățara nr. 2: 1076,72 g
18,80 carate

Brățara nr. 3: 1115,31 g
19,80 carate

Brățara nr. 4: 927,98 g
22 carate

Brățara nr. 5: 764,95 g
22,30 carate

Brățara nr. 6: 1062,55 g
22,10 carate

Brățara nr. 7: 1196,03 g
22,30 carate

Brățara nr. 8: 1136,06 g
20,20 carate

Brățara nr. 9: 682,30 g
20,70 carate

Brățara nr. 10: 1047,00 g
20,90 carate

Brățara nr. 11: 825,00 g
20,70 carate

Brățara nr. 12: 884,37 g
20 carate

Brățara nr. 13: 933,40 g
20,33 carate

Datare

Secolele II - I a. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Greutate: 682 g - 1196 g

Data furtului

1999 - 2001

Locul furtului

Situl arheologic Sarmizegetusa Regia, județul Hunedoara

Data recuperării

2007 - 2011

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

100.000 Euro / bucata, conform evaluării din anul 2015

MULTI-SPIRAL DACIAN GOLD BRACELETS IMBEDDED WITH DRAGON HEADS

SHORT DESCRIPTION

The multi-spiral Dacian gold bracelets are modelled by cold peening; they are made up of a gold bar with flat, separated ends. One end imitates a reptilian head in a stylised shape. The ends are decorated with several incised or relief lines using an engraving chisel and with embossed palmettes. The local craftsmen used native gold (gold in natural form), which they melted without deliberately refining it in any way.

The type of the multi-spiral Dacian gold bracelets and the way they were made place them in the series of other similar bracelets, made of silver.

All these multi-spiral gold bracelets were made from a natural alloy containing three main elements: gold (alluvial gold - obtained from the auriferous sand found in stream beds and native gold from seams - gold nuggets), silver and copper, in quantities that vary from bracelet to bracelet.

Some of the bracelets seem to have been adjusted according to the size of the hands of specific wearers, while other items do not show any obvious traces of having been used.

As anywhere else in the Ancient World, for the Dacians, the highly valuable and prestigious objects had a profane as well as a ritualistic value.

The places where the gold multi-spiral bracelets were found, buried just below the surface, lead the experts and researchers to conclude that these were ritualistic offerings from the Dacian royal family to the gods.

Until now, 13 multi-spiral Dacian gold bracelets have been recovered and returned to the national cultural heritage.

Bracelet no. 1: 982.20 g ; 21.60 carats // Bracelet no. 2: 1076.72 g; 18.80 carats // Bracelet no. 3: 1115.31 g; 19.80 carats
Bracelet no. 4: 927.98 g; 22 carats // Bracelet no. 5: 764.95 g; 22.30 carats // Bracelet no. 6: 1062.55 g; 22.10 carats
Bracelet no. 7: 1196.03 g; 22.30 carats // Bracelet no. 8: 1136.06 g; 20.20 carats // Bracelet no. 9: 682.30 g; 20.70 carats
Bracelet no. 10: 1047.00 g; 20.90 carats // Bracelet no. 11: 825.00 g; 20.70 carats // Bracelet no. 12: 884.37 g; 20 carats
Bracelet no. 13: 933.40 g; 20.33 carats

Dating

2nd - 1st centuries B.C.

Size / Weight

Weight: 682 g - 1196 g

Date of theft

1999 - 2001

Place of theft

Sarmizegetusa Regia archaeological site,
Hunedoara County

Date of recovery

2007 - 2011

Current location

National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 100,000 / piece, according to the 2015
assessment

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage,
by Order of the Minister of Culture no. 2068/09.02.2007, Order of the Minister of
Culture no. 2582/16.10.2007, Order of the Minister of Culture no. 2308/16.07.2009
and Order of the Minister of Culture no. 2177/03.04.2012

COLIER DIN AUR CU PANDANTIVI ROMBOIDALI ȘI CERCEI DIN AUR ÎN FORMA NODULUI LUI HERAKLES

DESCRIERE PE SCURT

Colierul este compus din corpul propriu, realizat din sârmă subțire de aur, cu profil circular, împletită strâns, în maniera *link in link* ("ochi în ochi" sau „za în za”), având în zona sa mediană 27 de pandantive (unul lipsește, iar altul este secționat pe jumătate). Sârma, cu un diametru de 0,53 la 0,59 mm, a fost obținută printr-un proces de trefilare destul de rudimentar. Firul a fost ușor torsionat pentru a conferi bijuteriei un efect decorativ suplimentar. Corpul colierului este compus din cinci trese, întreșesute, tot cu fir de aur. Pandantivele, terminate cu câte o perla, lucrate de asemenea din sârmă fină de aur rulată și sudată sunt realizate în tehnica elenistică, a filigranului, din fir subțire spiralat, jumătate din ei fiind compleți, iar cealaltă jumătate cu zona mediană cu fir spiralat dispus vertical, rezultând impresia de gol. Acestea sunt dispuse alternativ, cu excepția primelor două dinspre "capul B". Capetele colierului au fost ranforsate cu câte un tub carenat, realizat din folie rulată și sudată, prevăzută cu o verigă sudată. Sistemul de prindere este simplu, închizătoare din sârmă metalică mai groasă, lungă de 15 mm. Sârma folosită pentru realizarea lui este produsă prin batere la rece.

Cerceii de tâmplă din aur, sunt realizați în tehnica specifică elenistică, fiind dispuși sub forma "nodului lui Heracles", realizat din trei sârme de aur, cu suprafața parțial secționată, pentru a da impresia de perle, incomplet sudate. Firele utilizate au fost produse prin trefilare și apoi au fost modelate cu un clește special. Veriga cerceului, cu mecanismul de închidere în formă de cârlig, este realizată din trei fire de sârmă torsionate, sudate și pilite la capăt. Veriga este demarcată de restul corpului cerceului printr-o bandă circulară realizată din trei fire de aur sudate și decorate în tehnica pseudo-filigranului.

Corpul cerceului este decorat cu două rozete, dispuse în fața și în spatele unui cabauchon, realizate în tehnica pseudo-filigranului și o piatră artificială, din pastă de sticlă semitransparentă, de culoare brună ("bromură"), montată în cabauchon. Suprafața perlei de sticlă este matizată datorită uzurii mecanice și modificărilor structurale determinate de șederea îndelungată a sticlei în sol. La baza cabauchonului se află o altă perla de aur. Mecanismul de închidere constă dintr-o verigă din sârmă fină de aur, modelată în forma literei U întoarse, decorată cu pseudogranule și patru perle de aur. Pe lângă tehnica de trefilare și laminare, prin ciocănire la rece, la realizarea artefactului s-a folosit și pseudo-granulația, precum și sudura. Cerceii sunt practic identici compozițional, deci au fost executați, cel mai probabil, din același lingou.

Piesele provin dintr-un atelier vest-balcanic, localizabil în zona locuită de celții danubieni, situată pe teritoriul nordic al Serbiei și vestic al Banatului actual. Cu toate acestea, nu trebuie exclusă total nici posibilitatea ca piesa să fi fost realizată într-un atelier itinerant, situat pe teritoriul Daciei de Sud-Vest. Tehnica de lucru și stilul decorației dovedește asimilarea unor influențe de tradiție hellenistică și italică târzie. Compoziția aliajului de aur al pieselor este de tipul celei folosite de bijuterii din epoca hellenistică târzie și romană imperială.

Datare

Secolul II a. Chr. - secolul I p. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Colier: Lungime totală: 34 cm; greutate: 73,06 g; lungime veriga de prindere: 1,5 cm; lungime verigă de înmănușare (rotunde): 1,1 cm; grosime colier (link in link): 0,4 cm

Pendantive: Lungime fără veriga de prindere de colier: 1,4 - 1,5 cm; lungime cu veriga de prindere de colier: 1,8 - 1,9 cm; lățime pandantiv (diametru): 0,7 cm

Cercel 1 (4 perle): Diametru maxim: 3,61 cm; diametru minim: 3,1 cm; greutate: 14,07 g; diametru minim verigă: 0,2 cm; diametru maxim verigă (zona torsionată): 0,4 cm; lungime medalion: 2,3 cm; lățime maximă medalion: 1,5 cm; lățime minimă medalion: 1,00 cm; diametru piatră: 1,0 - 0,8 cm

Cercel 2 (3 perle): Diametru maxim: 3,07 cm; diametru minim: 2,9 cm; greutate: 13,43 g; diametru minim verigă: 0,2 cm; diametru maxim verigă (zona torsionată): 0,4 cm; lungime

medalion: 2,3 cm; lățime maximă medalion: 1,5 cm; lățime minimă medalion: 1,00 cm; diametru piatră: 0,9 - 0,7 cm

Data furtului

2001

Locul furtului

Situl arheologic Cetatea Dacică de la Căpâlna - Dealul Cetății, monument UNESCO, Căpâlna, comuna Săsciori, județul Alba

Data recuperării

Ianuarie 2009

Locul actual de păstrare

Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, județul Alba

Valoare estimativă

30.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Clasat în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2222/02.06.2009

GOLD NECKLACE WITH RHOMBOIDAL PENDANTS AND GOLD EARRINGS SHAPED AS A HERAKLES KNOT

SHORT DESCRIPTION

The necklace has a main body made of thin, gold wire, with a circular profile and is tightly interlaced in the *link in link* style. In its median area it has 27 pendants - one is missing and another one is cut in half. The wire, with a diameter of 0.53 to 0.59 mm, was obtained through a quite rudimentary process of drawing. The wire is slightly twisted to give the jewel an extra ornamental look. The main body is made up of five interlaced gold braids. The pendants, which all end in a pearl also made of fine, gold, twisted and soldered wire, are made in the Hellenistic filigree technique out of thin, twisted wire, half of them being full, while the other half have a twisted wire in the middle area which gives the impression of an empty space. The pendants are distributed alternatively, with the exception of the first two near "end B". The ends of the necklace are reinforced with a tube made of rolled and soldered foil, with a soldered link. The closing system is very simple, consisting of a thicker metal-wire clasp of 15 mm. The wire of the clasp is made through cold peeing.

The gold temple earrings are made in the Hellenistic style of a "Herakles knot", out of three gold wires, incompletely soldered and partially sectioned, to echo the aspect of pearls. The wires were produced through drawing and were then modelled with a special pair of tongs. The shackle, with its hook-shaped clasp, is made of three twisted and soldered wires filed at the end. The shackle is delineated by the rest of the earring through a circular band made of three gold, soldered wires and decorated in the pseudo-filigree technique. The body of the earring is decorated with two rosettes in front and behind a *cabochon*, made in the pseudo-filigree technique, and an artificial brown stone ("bromide"), made of a semitransparent glass paste, set in the *cabochon*. The surface of the glass pearl has become mate due to mechanical wear and structural changes caused by the time spent in the ground. Another gold pearl lies just below the *cabochon*. The clasp is made of a fine, gold wire shackle in the shape of an upside-down "U", decorated with pseudo granules and four gold pearls. Besides the wire drawing and rolling techniques, pseudo-granulation and soldering were also used. The earrings are virtually identical composition-wise, therefore, they were most probably made from the same bullion.

The items come from a Western Balkan workshop around the area inhabited by the Danubian Celts, located on the northern territory of Serbia and the western part of nowadays region of Banat (Romania). Nevertheless, one should not completely exclude the possibility that the item was made in a roving workshop on the territory of South-western Dacia. The technique used and the style of decoration prove the assimilation of late Hellenistic and Italic influences. The composition of the gold alloy is similar to the one used by jewellers in the late Hellenistic and Roman imperial periods.

Dating

2nd century B.C. - 1st century A.D.

Size / Weight

Necklace: Total length: 34 cm; weight: 73.06 g; clasp length: 1.5 cm; length of shaft-shackles (round): 1.1 cm; width of necklace (link in link): 0.4 cm

Pendants: Length not including the clasp: 1.4 - 1.5 cm; length including the clasp: 1.8 - 1.9 cm; width of pendant (diameter): 0.7 cm

Earring 1 (4 pearls): Maximum diameter: 3.61 cm; minimum diameter: 3.1 cm; weight: 14.07 g; minimum diameter of link: 0.2 cm; maximum diameter of link (stranded area): 0.4 cm; length of medallion: 2.3 cm; maximum length of medallion: 1.5 cm; minimum length of medallion: 1.00 cm; diameter of stone: 1.0 - 0.8 cm

Earring 2 (3 pearls): Maximum diameter: 3.07 cm; minimum diameter: 2.9 cm; weight: 13.43 g; minimum diameter of link: 0.2 cm; maximum diameter of link (stranded area): 0.4 cm; length of medallion: 2.3 cm; maximum width of medallion: 1.5 cm; minimum width of medallion: 1.00 cm; diameter of stone: 0.9 - 0.7 cm

Date of theft

2001

Place of theft

The Dacian Fortress of Căpâlna - Dealul Cetății archaeological site, UNESCO monument, Căpâlna, commune of Săsciori, Alba County

Date of recovery

January 2009

Current location

National Museum of the Union Alba Iulia, Alba County

Estimated value

EUR 30,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2222/02.06.2009

TEZAU DACIC DIN ARGINT

DESCRIERE PE SCURT

Tezaurul dacic este compus din 18 obiecte de podoabă din argint, tipice civilizației dacice în epoca sa clasică de dezvoltare. Acestea sunt următoarele:

Patru *Fibule cu noduri*, din argint, fiecare piesă fiind realizată dintr-o singură bucată de metal, cu resort bilateral și coardă la exterior (foto 1, pagina următoare).

Centură garnitură, din argint, compusă din 10 plăci dreptunghiulare, împăturite în trei. Plăcile sunt prinse între ele cu ajutorul a 10 verigi din tije de argint cu capetele înfășurate unul peste altul (foto 2, pagina următoare).

Lanț centură, din argint, compus din 23 de segmente alcătuite din două tije împletite în torsadă și capetele terminate cu câte o buclă de prindere. În mijlocul lanțului se află o verigă dintr-o tijă-sârmă de argint de care atârnă un pandantiv baghetă (denumit "bastonaș" sau "cui"), realizat dintr-o tijă cu secțiunea rotundă. Separat, de aceeași verigă, este atârnat un alt lanț compus din 10 segmente identice cu cele anterioare, iar acest al doilea lanț, pe post de pandantiv, are prinsă de el o mică *fibulă de tipul celor "cu scut"*, placa arcului având un contur rombic (foto 3, pagina următoare).

Brățară realizată din împletirea a trei tije foarte lungi de argint, de circa 1,5 metri, răsucită, cu o reproducere fidelă a capetelor în sens opus. Până în prezent, reprezintă un tip unicat de brățară (foto 4, pagina următoare).

Două *brățări spiralice*, din argint, compuse dintr-o tijă subțire ce formează $\frac{3}{4}$ spirale, având capetele aplatizate și decorate cu linii incizate, totul redând corpul cu cap al unui șarpe (foto 5, pagina următoare).

Inel din tablă de argint, de formă ovală și îndoită și decorat, prin tehnica *au repoussé*, cu linii (foto 6, A, pagina următoare).

Inel spiralic din sârmă de argint formând 4 spirale, ce reproduce în miniatură brățările spiralice simple din secolul I a. Chr (foto 6, C, pagina următoare).

Inel tubular din tablă de argint decorat cu linii (foto 6, B, pagina următoare).

Două *falere (plăci decorative) din tablă de argint* ce redau, prin tehnica *au repoussé*, bustul unui personaj masculin. Părul lung, cu cărare pe mijloc și codiță-buclă pe fiecare ureche. Pe gât două coliere și un colan cu pandantiv. Spațiul din jurul figurii umane este decorat cu șiruri de puncte incizate. Partea expusă vederii este aurită. Piese sunt fragmentare, cu părți lipsă (foto 7, pagina următoare).

Colier din argint compus din mai multe piese, discul central fiind decorat în tehnica *au repoussé*, cu proeminente și semicercuri, iar de inelele componente atârnă pandantive plate în formă de C plin (cvasi semilună, lunule) (foto 8, pagina următoare).

Pereche de doi "*cercei*" identici ca înfățișare (de fapt o pereche de *pandantive*) care au, pe o verigă-inel cu capetele suprapuse înfășurate două sârme, separate, ce formează câte un fel de floare prin care trec câte o mică verigă-inel, de care atârnă câte un pandantiv triunghiular din tablă plată de argint (un topor-secure foarte stilizat). De veriga-inel principală atârnă un pandantiv mai mare în formă de triunghi echilateral (topor-secure), iar de colțurile opuse pedunculului sunt prinse câte un inel-verigă de care atârnă câte un pandantiv triunghiular (topor-secure) din tablă plată de argint, decorat cu linii (foto 9, pagina următoare).

Inel cu pandantive de argint dintr-o bandă lată străpuns de trei verigi late de care este prinsă câte o verigă-inel identică cu cele de la colier, iar de fiecare dintre cele trei verigi-inele este atârnat câte un pandantiv triunghiular din tablă plată de argint (foto 10, pagina următoare).

Datare

Secolul I a. Chr. - secolul I p. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Patru *Fibule cu noduri*: Lungime: 11 - 12,5 cm; greutate: 98 - 111 g (foto 1)

Centură garnitură: Lungime: 67,5 cm (foto 2)

Lanț centură: Lungime totală: 1,34 m (foto 3)

Brățară: Diametru: 13,5 cm; greutate: 123 g (foto 4)

Două *brățări spiralice*: Diametru: cca 10 cm; greutate: 40 - 41 g (foto 5)

Inel din tablă de argint: Diametru: 2 - 4 cm; greutate: 4 g (foto 6, A)

Inel spiralic din sârmă de argint: Diametru: cca 2,5 cm; greutate: 4 g (foto 6, C)

Inel tubular din tablă de argint: Diametru: 2 cm; greutate: 1 g (foto 6, B)

Două *falere (plăci decorative) din tablă de argint*: Diametru: 9,5 cm; greutate: 11 și 17 g (foto 7)

Colier din argint: Lungime totală: 13,5 cm; greutate: 21 g (foto 8)

Doi "*cercei*" (*pereche de pandantive*): Lungimea celor doi "*cercei*" (*pandantive*): 8,5 cm; greutate: 13 și 15 g (foto 9)

Inel cu pandantive: Greutate: 9 g (foto 10)

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Nu a fost încă stabilit cu exactitate

Data recuperării

Iulie 2015

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

11.000 Euro (aproximativ), conform expertizei oficiale din anul 2015

Mențiune

În curs de clasare în categoria juridică TEZAUUR a Patrimoniului Cultural Național

DACIAN SILVER HOARD

SHORT DESCRIPTION

The *Dacian hoard* is made up of 18 jewellery items made of silver, characteristic of the Dacian civilisation in its classical development period. They are:

Four silver **Fibulae with knots**; each part is made of a single piece of metal, with bilateral springs and outside cord (photo 1, previous page).

A silver **belt band** made of 10 rectangular plates folded in three. The plates are connected by 10 rings made of silver bars, with twisted ends (photo 2, previous page).

A silver **chain belt** of 23 segments made of two stranded bars, each ending in a loop clasp. In the middle there is a link made of a silver bar-wire with a pendant in the shape of a baguette (called a “stick” or a “nail”), made of a bar with circular section. Separately, the same link holds another chain made of 10 segments identical to the other ones; this second chain has a small buckler fibula, whose spring block is of rhomboidal shape (photo 3, previous page).

A silver **Bracelet** made of very long twisted bars of about 1.5 metres, with an exact representation of the heads located oppositely. Up to now, this is a unique kind of bracelet (photo 4, previous page).

Two **spiralling bracelets** made of silver, with one thin bar that forms $\frac{3}{4}$ spirals, with flattened ends and decorated with engraved lines; the whole represents the head and body of a snake (photo 5, previous page).

Silver sheet ring, oval and bent, decorated using the *repoussé* technique, with lines (photo 6, A, previous page).

Spiral ring made of silver wire, which, with its 4 coils, echoes the simple spiral bracelets of the 1st century B.C. (photo 6, C, previous page).

Tubular ring made of silver sheet decorated with lines (photo 6, B, previous page).

Two **phaleras (ornamental plates) made of silver sheet** depicting a *repoussé* male bust. The long hair has a middle part and two coiled hair locks on the sides. Around the neck there are two necklaces and a collar with pendant. The area around the human face is decorated with rows of punched dots. The part of the item that can be seen is gold plated; the items are fragmented, in the sense that they lack certain bits (photo 7, previous page).

Silver necklace made of several parts; the central disc is embossed with protuberances and crescents, and the rings hold flat pendants in the shape of letter C (crescent-like, lunule) (photo 8, previous page).

A pair of two identical **“earrings”** (in fact, a pair of **pendants**) which, on a ring-like link with superimposed ends, have two separate, wrapped wires which form a sort of flower pierced by a small ring-like link that holds a triangular pendant made of flat silver sheet (a very stylised hatchet). The main ring-like link has a bigger pendant shaped like an equilateral triangle (hatchet) and in the angles opposite the peduncle there are ring-like links with triangular pendants (hatchet) made of flat silver sheet, decorated with lines (photo 9, previous page).

Silver **ring with pendants** made of a wide sheet and pierced by three wide links that each has a ring-like link identical to those on the necklace, and each ring-like link has a triangular pendant made of flat silver sheet (photo 10, previous page).

Dating

1st century B.C. - 1st century A.D.

Size / Weight

Four **Fibulae with knots**: Length: 11 - 12.5 cm; weight: 98 - 111 g (photo 1, previous pages)

Belt band: Length: 67.5 cm (photo 2, previous pages)

Chain belt: Total length: 1.34 m (photo 3, previous pages)

Bracelet: Diameter: 13.5 cm; weight: 123 g (photo 4, previous pages)

Two **spiralling bracelets**: Diameter: about 10 cm; weight: 40 - 41 g (photo 5, previous pages)

Silver sheet ring: Diameter: 2 - 4 cm; weight: 4 g (photo 6, A, previous pages)

Spiral ring made of silver wire: Diameter: about 2.5 cm; weight: 4 g (photo 6, C, previous pages)

Tubular ring made of silver sheet: Diameter: 2 cm; weight: 1 g (photo 6, B, previous pages)

Two **phaleras (ornamental plates) made of silver sheet**: Diameter: 9.5 cm; weight: 11 and 17 g (photo 7, previous pages)

Silver necklace: Total length: 13.5 cm; weight: 21 g (photo 8, previous pages)

Two **“earrings” (pair of pendants)**: Length of the two “earrings” (pendants): 8.5 cm; weight: 13 and 15 g (photo 9, previous pages)

Ring with pendants: Weight: 9 g (photo 10, previous pages)

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Not established with certainty yet

Date of recovery

July 2015

Current location

National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 11,000 (approximately), according to the 2015 official appraisal

Note

Ongoing classification process in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

CEAS DE BUZUNAR DIN AUR, MARCA OMEGA

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *ceas de buzunar din aur*, de 14 carate, marca *Omega*, în stare de funcționare. Toate cele trei capace sunt din aur, pe capacul interior fiind inscripționat OMEGA 14 K și seria 5192297.

Date

1916

Dimensiuni / Greutate

Diametru: 5 cm; greutate: 80 g

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

2500 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

OMEGA GOLD POCKET WATCH

SHORT DESCRIPTION

The piece represents a functioning *gold pocket watch*, 14 carats, label *Omega*. All the three lids are made of gold, the interior lid is labelled with OMEGA 14 carats and the series 5192297.

Dating

1916

Size / Weight

Diameter: 5 cm; weight: 80 g

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 2,500, according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

TEZAURE
MONETARE
COIN HOARDS

FRAGMENT DE TEZAU MONETAR
COMPUS DIN 142 STATERI DE AUR
DACICI DE TIP KOSON

FRAGMENT DE TEZAU MONETAR COMPUS DIN 142 STATERI DE AUR DACICI DE TIP KOSON

DESCRIERE PE SCURT

Monedele antice de tip Koson sunt de mai multe tipuri: *stateri de aur* și *drahme de argint*. Acestea sunt emisiuni monetare ale unui atelier antic, iar descoperirile unor astfel de piese se concentrează într-o singură zonă, cea a Munților Orăștiei, în zona satului Grădiștea de Munte, comuna Orăștioara de Sus, județul Hunedoara, în arealul sitului arheologic de la Sarmizegetusa Regia, capitala statului dac.

Staterii de aur de tip Koson sunt individualizați prin aversul pe care sunt reprezentate următoarele elemente: o acvilă stând pe un sceptru, purtând o cunună de lauri în gheare și prin reversul pe care sunt reprezentate trei personaje: un consul și doi lictori, dispuse într-un cerc perlat.

Din punct de vedere tipologic, staterii de aur de tip Koson se împart în două grupuri mari: cu sau fără monogramă pe revers. Diferențele între tipul cu monogramă și cel fără monogramă sunt importante în ceea ce privește stilul, tehnica de batere, dar și compoziția metalului. Piesele cu monogramă simplă sau complexă sunt bătute îngrijit, iar aurul utilizat pentru producerea lor este rezultatul unui proces deliberat de rafinare sau purificare, care a urmărit reducerea drastică sau chiar eliminarea cantităților de argint și cupru existente în aliajul natural, care a servit ca materie primă inițială pentru fabricarea lingourilor și pastilelor monetare brute (flanuri). Piesele fără monogramă sunt bătute mai neglijent și au fost emise pornindu-se de la lingouri și pastile monetare realizate prin topirea directă a aurului nativ nerafinat (pepite și pulbere de aur) - o materie primă care prezintă, în mod firesc, o mare variabilitate naturală a concentrației în metal galben, fiind bogată în argint.

Un lucru cert este că majoritatea zdrobitoare a acestor piese nu prezintă urme de uzură specifice monedelor care au fost puse în circulație, fiind păstrate în visteria regală dacică, după batere, sau depuse ca ofrande.

Drahmele de argint de tip Koson, sunt cunoscute sub două variante: o variantă care reprezintă transpunerea în argint a monedei Koson de tip stater (varianta clasică) de aur, iar cea de-a doua variantă, cunoscută sub denumirea de Koson de tip Droueis ce are pe avers bustul drapat al Artemidei, purtând peste umăr arcul și tolba, iar pe revers, *in tondo*, scutul macedonean, coroana de frunze de stejar, fulgerul și legenda ΚΟΣΩΝ ΔΡΟΥΕΙΣ, reprezentările de avers și revers fiind inspirate din desenul monetar al tetradrahmelor de tip Macedonia Prima.

Fragmentul de tezaur monetar compus din 142 stateri de aur dacici de tip Koson se împarte în două grupe distincte. Prima grupă constă dintr-un număr de 37 exemplare (26,05% din structura lotului) din varianta cu monogramă pe revers, iar cea de a doua grupă constă dintr-un număr de 105 exemplare (73,94% din structura lotului) din varianta fără monogramă pe revers.

Concentrația medie de aur măsurată la staterii cu monogramă este de 952‰ (22,85 carate). Trebuie menționat faptul că aurul din aceste piese nu scade niciodată sub pragul de 921‰ (22,10 carate), iar la unele exemplare poate ajunge chiar la nivelul de 982‰ (23,57 carate).

În schimb, în cazul staterilor de tip Koson fără monogramă se remarcă o variabilitate extrem de mare a concentrației aurului, care oscilează între 935‰ și 787‰. Piesele analizate în cadrul fragmentului de tezaur au titlul mediu de 867‰ (20,81 carate), deci, în medie, conțin 11,7% mai puțin aur fin decât piesele din varianta cu monogramă.

Toate piesele *fragmentului de tezaur* sunt păstrate într-o stare de conservare foarte bună, fiind în mod virtual necirculate și prezintă chiar urme ale haloului de batere, specifice acestei situații.

Expertizele realizate asupra acestui tezaur monetar au conchis că cele 142 de monede reprezintă doar o parte componentă a unui singur tezaur de mari dimensiuni, dispersat după descoperire.

Datare

Secolul I a. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Diametru: 17,6 - 21,4 mm; greutate: 8,25 g - 8,77 g - pentru piesele evaluate

Data furtului

2007

Locul furtului

Situl arheologic Sarmizegetusa Regia, Vârful Muncelu, Grădiștea de Munte, comuna Orăștioara de Sus, județul Hunedoara

Data recuperării

Decembrie 2009

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

500 - 750 Euro / bucata, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Clasat în categoria juridică TEZAUUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2709/06.12.2010

Tipuri de Kosoni

KOSON de aur fără monogramă

KOSON de aur cu monogramă

KOSON-DROUEIS, drahmă din argint

KOSON de argint, drahmă din argint tip clasic

FRAGMENT OF A COIN HOARD MADE UP OF 142 DACIAN KOSON GOLD STATERS

SHORT DESCRIPTION

The ancient Kosons come in several types: *gold staters* and *silver drachmas*. These coins are minted by an ancient workshop, and the findings of such items are concentrated in one area, around Orăștiei Mountains, near Grădiștea de Munte village, the commune of Orăștioara de Sus, Hunedoara County. The area is close to *Sarmizegetusa Regia* archaeological site, which was the capital of the Dacian state.

Koson gold staters are customised by their obverse, which depicts the following elements: a sceptre surmounted by a golden eagle gripping a laurel wreath with its claws and by the reverse, which shows three characters: a consul and two lictors in a pearl-like circular outline.

There are two main categories of Koson gold staters: with or without a monogram on the reverse. The differences between the two types are important in what concerns the style, minting technique and metal composition. The items bearing a simple or complex monogram are carefully minted, and the gold used to produce them results from a deliberate purification process, which aims at considerably reducing or even eliminating silver and copper from the natural alloy that was used as raw material for the bullions and bullion coins. The coins without a monogram are minted less carefully and are made from bullions and bullion coins obtained through the direct melting of unrefined native gold (nuggets and gold powder); this kind of raw material usually occurs in great variety in nature concentration-wise and is rich in silver.

The fact is that the vast majority of these coins do not show signs of wear and tear, which are specific to circulating coins; rather, they were stored in the Dacian royal coffers or laid as offerings.

The *silver Koson drachmas* are known as two different categories: one of them is the silver version of a Koson gold stater (the classical category), while the other one is known as a Koson-Droueis, which carries on its obverse a draped Artemis with her bow and quiver on the shoulder and on the reverse, *in tondo*, the Macedonian shield, oak-leaf crown, lightning and the text ΚΟΣΩΝ ΔΡΟΥΕΙΣ; the illustrations on the obverse and reverse are inspired by the design of Macedonia Prima tetradrachms.

This coin hoard fragment made up of 142 Dacian gold Koson staters is divided into two distinct groups. The first group includes 37 pieces (26.05% of the lot) with a monogram on the reverse, and the second group includes 105 pieces (73.94% of the lot) without a monogram on the reverse.

The average gold concentration of the staters bearing a monogram is 952‰ (22.85 carats). It must be said that the gold in these coins never goes below the 921‰ threshold (22.10 carats), and for some of the coins it can even reach 982‰ (23.57 carats). Nevertheless, the Koson staters without a monogram show great fluctuations of their concentration in gold, between 935‰ and 787‰. The analysed items have, on average, a concentration of 867‰ (20.81 carats), which means that they contain, on average, 11.7% less fine gold than the items bearing a monogram.

All the coins in this hoard are very well preserved, since they were virtually not circulated and even show minting halos, which are characteristic of such coins.

The assessment has concluded that the 142 coins are just a part of a larger hoard, which was scattered after being found.

Dating

1st century B.C.

Size / Weight

Diameter: 17.6 - 21.4 mm; weight: 8.25 g - 8.77 g - for the assessed coins

Date of theft

2007

Place of theft

Sarmizegetusa Regia archaeological site, Vârful Muncelu, Grădiștea de Munte, commune of Orăștioara de Sus, Hunedoara County

Date of recovery

December 2009

Current location

National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 500 - 750 / piece, according to the 2015 assessment

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2709/06.12.2010

Types of Kosons

Gold KOSON without monogram

Gold KOSON with monogram

KOSON-DROUEIS, silver drachma

Silver KOSON, classical silver drachma

STATERI DE AUR DE TIP LYSIMACHOS

DESCRIERE PE SCURT

În tezaurile provenind din zona *Sarmizegetusa Regia*, fosta capitală a regatului dac, se regăsesc și *stateri de aur de tip Lysimachos*, acestea fiind emisiuni postume ale regelui macedonean (motiv pentru care sunt cunoscuți în literatură ca monede de tip *pseudo-Lysimachos*), provenind din atelierele grecești Istros (Histria), Tomis (Constanța), Kallatis (Mangalia) și Byzantion (Constantinopol).

Din punct de vedere cronologic, prezența acestor monede la *Sarmizegetusa Regia* este ulterioară războaielor mithridatice (din secolul I a. Chr.), cel mai probabil ca urmare a campaniei militare desfășurată de regele dac Burebista în zona cetăților grecești vest-pontice sau din evenimente ulterioare acelei campanii.

Aceste monede au pe avers chipul lui Alexandru cel Mare, cu inscripția ΒΑΣΙΛΕΟΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ (*Basileos Lysimachoy*), iar pe revers sunt reprezentate zeița Athena pe tron, bufnița pe scut și tridentul în exergă, iar în câmpul interior stânga, pe tron apar literele grecești ΙΣ (Istros), ΤΟ (Tomis), ΒΥ (Byzantion), ΚΑΛ (Kallatis), care identifică atelierul în care au fost bătute.

Până în prezent, au fost recuperate și restituite patrimoniului cultural național 36 de monede de aur de tip *pseudo-Lysimachos*.

Stater de aur de tip pseudo - Lysimach Tomis
Pseudo - Lysimach Tomis gold stater

Stater de aur de tip pseudo
Lysimach Byzantion
Pseudo - Lysimach Byzantion gold stater

Datare

Secolul I a. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Diametru: 18 - 20 mm; greutate: 7,60 - 8,60 g - pentru piesele recuperate și evaluate

Data furtului

1998 - 2004

Locul furtului

Situl arheologic *Sarmizegetusa Regia*, județul Hunedoara

Data recuperării

2003 - 2015

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

1200 Euro / bucata, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Clasate în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2511/28.01.2003, Ordinul Ministrului Culturii nr. 2282/16.06.2004, iar o parte a pieselor recuperate se află în curs de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

Stater de aur de tip pseudo - Lysimach Kallatis
Pseudo - Lysimach Kallatis gold stater

Stater de aur de tip pseudo - Lysimach Istros
Pseudo - Lysimach Istros

LYSIMACHUS GOLD STATERS

SHORT DESCRIPTION

The Lysimachus gold staters are part of the hoards found in the area of *Sarmizegetusa Regia*, the former capital of the Dacian kingdom and are posthumous issues of the Macedonian king (hence known in the literature as *pseudo-Lysimachos*), minted in Greek workshops such as Istros (Histria), Tomis (Constanța), Kallatis (Mangalia) and Byzantium (Constantinople).

Chronologically, these coins arrived in *Sarmizegetusa Regia* after the Mithridatic Wars (1st century B.C.), most probably after a military campaign deployed by the Dacian king Burebista in the area of the Greek citadels on the West of the Black Sea or came along with the events subsequent to that campaign.

These coins show on the obverse the face of Alexander the Great and bear the inscription ΒΑΣΙΛΕΟΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ (*Basileos Lysimachoy*), and on the reverse they depict goddess Athena on the throne, the owl on the shield and the trident in exergue. On the left interior area, on the throne, there are the Greek letters ΙΣ (Istros), ΤΟ (Tomis), ΒΥ (Byzantion), ΚΑΛ (Kallatis), identifying the workshop where they were minted.

Until now, 36 *pseudo-Lysimachos* gold staters were recovered and returned to the national cultural heritage.

Dating

1st century B.C.

Size / Weight

Diameter: 18 - 20 mm; weight: 7.60 - 8.60 g - for the recovered and assessed items

Date of theft

1998 - 2004

Place of theft

Sarmizegetusa Regia archaeological site, Hunedoara County

Date of recovery

2003 - 2015

Current location

National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 1,200 / piece, according to the 2015 assessment

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2511/28.01.2003, Order of the Minister of Culture no. 2282/16.06.2004, and some of the recovered items are ongoing classification process in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

TEZAUURUL MONETAR DE LA PITEȘTI - BASCOV

DESCRIERE PE SCURT

Tezaurul monetar de la Pitești-Bascov cuprinde 798 de monede emise în Țara Românească, Bulgaria (Țaratul de Vidin și Țaratul de Târnovo) și Imperiul Otoman, de-a lungul secolului al XIV-lea, acest ansamblu monetar fiind cel mai mare și cel mai vechi tezaur de monede din Țara Românească.

Din păcate, condițiile neclare ale acestei descoperiri au făcut aproape imposibilă cercetarea arheologică a contextului, piesele fiind recuperate în mai multe etape.

În structura acestui complex monetar se regăsesc următoarele piese: 467 de monede emise de Vladislav I Vlaicu (1364-1377), 310 de monede emise de Ivan Stračimir (1352/1355-1396), 20 de monede emise de Ivan Alexandru și Mihail Asan al IV-lea (1332-1371) și o akce de la Murad I (1359-1389).

Din punct de vedere științific, acest tezaur ne oferă informații importante atât despre circulația monetară, cât și despre începuturile activității monetare în spațiul Țării Românești, la mijlocul secolului al XIV-lea. Acest tezaur reprezintă un eșantion tipic pentru circulația monetară din Țara Românească din anii 1360-1370.

În ceea ce privește monedele emise de Vladislav I Vlaicu, tezaurul de la Pitești-Bascov este cel mai important izvor numismatic care ne poate permite să stabilim cu o mai mare precizie datarea emisiunilor acestui domnitor, precum și identificarea atelierelor monetare din spațiul Țării Românești.

Foto 1 av.

Foto 1 rv.

Foto 2 av.

Foto 2 rv.

Foto 3 av.

Foto 3 rv.

Foto 4 av.

Foto 4 rv.

Datare

Secolul al XIV - lea

Dimensiuni / Greutate

Monede Vladislav I Vlaicu (foto 1 și foto 2):

Diametru: 16,5 - 19 mm; greutate: 0,66 - 1,25 g

Monede Ivan Stračimir (foto 3):

Diametru: 18,5 - 19,5 mm; greutate: 0,99 - 1,35 g

Monede Ivan Alexandru și Mihail Asan al IV-lea

(foto 4):

Diametru: 19 - 20,5 mm; greutate: 0,99 - 1,25 g

Data furtului

Iunie 2008

Locul furtului

Comuna Bascov, județul Argeș

Data recuperării

August 2008

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

200 Euro / bucata, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în categoria juridică TEZAUUR a Patrimoniului Cultural Național

THE COIN HOARD OF PITEȘTI - BASCOV

SHORT DESCRIPTION

The coin hoard of Pitești-Bascov comprises 798 coins minted in Wallachia, Bulgaria (Tsardom of Vidin and Tsardom of Târnovo) and the Ottoman Empire throughout the 14th century. This is the largest and the oldest coin treasure in Wallachia.

Unfortunately, the unclear conditions of the discovery made it almost impossible to research the context from an archaeological perspective, as the items were recovered in several stages.

The coin hoard includes the following items: 467 coins issued by Vladislav I of Wallachia (1364-1377), 310 coins issued by Ivan Stratsimir of Bulgaria (1352/1355-1396), 20 coins issued by Ivan Alexander and Michael Asan IV (1332-1371) and an akçe, issued by Murad I (1359-1389).

From a scientific standpoint, this hoard offers valuable information about the monetary circulation and the beginnings of the monetary activity in Wallachia in the mid-14th century. It is also a sample typical of the monetary circulation in Wallachia between 1360 and 1370.

Concerning the coins issued by Vladislav I of Wallachia, the hoard of Pitești-Bascov is the most important numismatic source that allows us to date the coins minted by him with greater precision, as well as to identify the monetary workshops in Wallachia.

Dating

14th century

Size / Weight

Vladislav I of Wallachia coins (photo 1 and photo 2, previous page):

Diameter: 16.5 - 19 mm; weight: 0.66 - 1.25 g

Ivan Stratsimir coins (photo 3, previous page):

Diameter: 18.5 - 19.5 mm; weight: 0.99 - 1.35 g

Ivan Alexander and Michael Asan IV coins (photo 4, previous page):

Diameter: 19 - 20.5 mm; weight: 0.99 - 1.25 g

Date of theft

June 2008

Place of theft

Bascov commune, Argeș County

Date of recovery

August 2008

Current location

National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 200 / coin, according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

TEZAURUL MONETAR
DE LA BOȘOTENI - BACĂU

Foto 1 av.

Foto 1 rv.

Foto 2 av.

Foto 2 rv.

Foto 3 av.

Foto 3 rv.

DESCRIERE PE SCURT

Tezaurul monetar de la Boșoteni-Bacău conține 295 monede din argint, respectiv 294 piese de 10 și 20 Kreuzer (cu o varietate de emisiuni) care provin din atelierele Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană și o monedă de 5 parale - un beşlik din Imperiul Otoman.

Tezaurul a fost constituit cel mai probabil în Transilvania de unde, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, odată cu mișcările de trupe în războiul ruso-austro-turc a ajuns în Moldova, în posesia unui localnic, fapt sugerat și de existența monedei de origine otomană, care se bucura de libera circulație pe piața unei provincii de margine otomană cu statut privilegiat.

Este unul dintre cele mai însemnate tezaure monetare descoperite în Moldova care conține monede de origine germană.

Datare

Secolele XVII - XVIII

Dimensiuni / Greutate

Piese de 10 Kreuzer (foto 1): Diametru: 25 - 27 mm;
greutate: 3,63 - 3,81 g

Piese de 20 Kreuzer (foto 2): Diametru: 27 - 30 mm;
greutate: 6,39 - 6,66 g

Piesa de 5 parale - un beşlik (foto 3): Diametru: 20 mm;
greutate: 2,14 g

Data furtului

01 iunie 2009

Locul furtului

Sat Boșoteni, comuna Berești Tazlău, județul Bacău

Data recuperării

23 iunie 2009

Locul actual de păstrare

Complexul Muzeal "Iulian Antonescu" Bacău, județul Bacău

Valoare estimativă

1100 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2009

Mențiuni

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

THE COIN HOARD OF BOȘOTENI BACĂU

SHORT DESCRIPTION

The coin hoard of Boșoteni-Bacău comprises 295 silver coins, namely 294 coins of 10 and 20 Kreuzer (minted in different versions) that come from the workshops of the Holy Roman Empire of the German Nation, as well as a 5 parale coin (worth 1 beşlik) coin from the Ottoman Empire.

The hoard was most probably formed in Transilvania, from where, at the end of the 18th century, due to the Austro-Russian-Turkish war, it reached Moldavia and became property of a local. This fact is also suggested by the Ottoman coin in the hoard, which would circulate freely on the outskirts of the Empire, in the market of a province enjoying a privileged status.

This is one of the most important coin hoards which comprise coins of German origin found in Moldavia.

Dating

17th - 18th centuries

Size / Weight

The 10 Kreuzer coins (photo 1, previous page):

Diameter: 25 - 27 mm;

weight: 3.63 - 3.81 g

The 20 Kreuzer coins: Diameter (photo 2, previous page):

27 - 30 mm;

weight: 6.39 - 6.66 g

The 5 parale - one beşlik coin (photo 3, previous page):

Diameter: 20 mm; weight: 2.14 g

Date of theft

June 1st, 2009

Place of theft

Boșoteni village, commune of Berești Tazlău,

Bacău County

Date of recovery

June 23rd, 2009

Current location

"Iulian Antonescu" Museum Complex Bacău, Bacău County

Estimated value

EUR 1,100, according to the 2009 official appraisal

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

MĂRTURII
EPIGRAFICE

*EPIGRAPHIC
TESTIMONIES*

TABULAE DE LEGI APARTINÂND ORAȘULUI ANTIC TROESMIS

DESCRIERE PE SCURT

Cele două *tabulae* de bronz scrise (inscripționate) în limba latină cuprind legea unui oraș roman din a doua jumătate a secolului al II-lea p. Chr., în condițiile în care legislația municipală a evoluat, dintr-o zonă în care încă nu s-au descoperit asemenea documente.

Instituțiile fiecărui oraș roman funcționau potrivit unei *Lex coloniae* sau *lex municipii* emise de împărat. Sunt cunoscute din secolul I p. Chr. *lex coloniae Iuliae Genitivae Ursoniensis*, *lex municipii Flavii Malacitani*, *lex municipii Flavii Salpensani* și *lex municipii Flavii Irnitani*, păstrate pe mai multe plăci de bronz (Spania), care cuprind cele mai importante date privind instituțiile politice ale orașelor romane - magistraturi, senat (*ordo decurionum*) și *populus* (masa cetățenilor) relațiile dintre ele și modul exact de funcționare. Deși nu sunt păstrate decât parțial, aceste legi reprezintă unele dintre cele mai importante surse pentru cunoașterea dreptului roman. Sunt de asemenea cunoscute mici fragmente din ceea ce se crede a fi *lex municipii Lauriacensis* din Lorch (Austria). Iar plăcile de la Troesmis prezintă aceleași caracteristici.

Orașul *Troesmis* poartă în document numele de *municipium M(arci) Aureli Antonini et L(ucii) Aureli Commodi Aug(ustorum) Tresm(ensium)*, adică „municipiul Troesmis al împăraților Marcus Aurelius Atoninus și Lucius Aurelius Commodus”, ceea ce dovedește că localitatea a obținut statutul de *municipium* în anii 177-180 p. Chr. din partea acestor doi împărați.

Documentul nu este complet. Cele două plăci reprezintă numai o parte din legea care trebuia să cuprindă câteva zeci de plăci.

Textul celor două plăci face referire la criteriile de selectare a celor trimiși în solii, condițiile ce trebuiau îndeplinite de către cei care candidau pentru magistraturile municipiului și regulile care trebuiau respectate în cursul alegerilor de către magistrați.

Cele două plăci prezintă mai multe tipuri de urme ce au fost create ulterior realizării textelor, întrucât textele au fost realizate integral, fără existența de caractere lipsă și pe suprafețe care nu prezintă fisuri, secționări și lipsuri de material. Zonele de culoare roșu-brun și de culoare verde existente pe suprafețele acestora pot fi rezultatul unor corodări lente sub acțiunea diversilor agenți fizici, biologici, chimici și climaterici.

Plăcile sunt autentice, ele provin în mod cert din orașul roman Troesmis (Iglița) și reprezintă cel mai important document scris aparținând istoriei noastre vechi, care provine de pe teritoriul României, reprezentând și un excepțional izvor de drept.

Datare

Secolul al II-lea p. Chr. (177 - 180 p. Chr.)

Dimensiuni / Greutate

Tabula 1: 59,5 x 50 x 1,3 cm

Tabula 2: 65,5 x 54,3 x 1,9 cm

Data furtului

2000 - 2001

Locul furtului

Situl arheologic al orașului antic Troesmis (sat Iglița, comuna Turcoaia, județul Tulcea)

Data recuperării

Mai 2015

Locul actual de păstrare

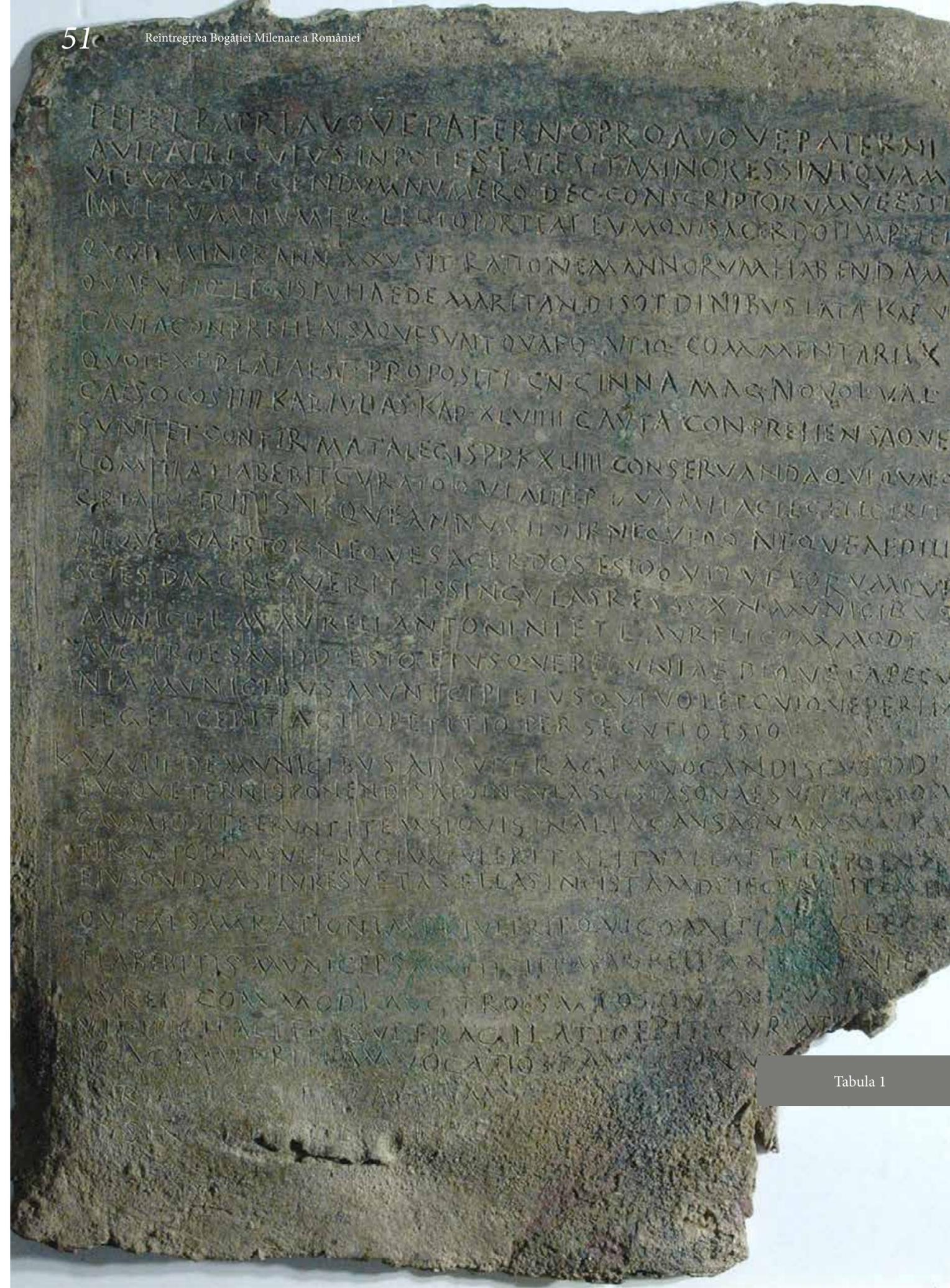
Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

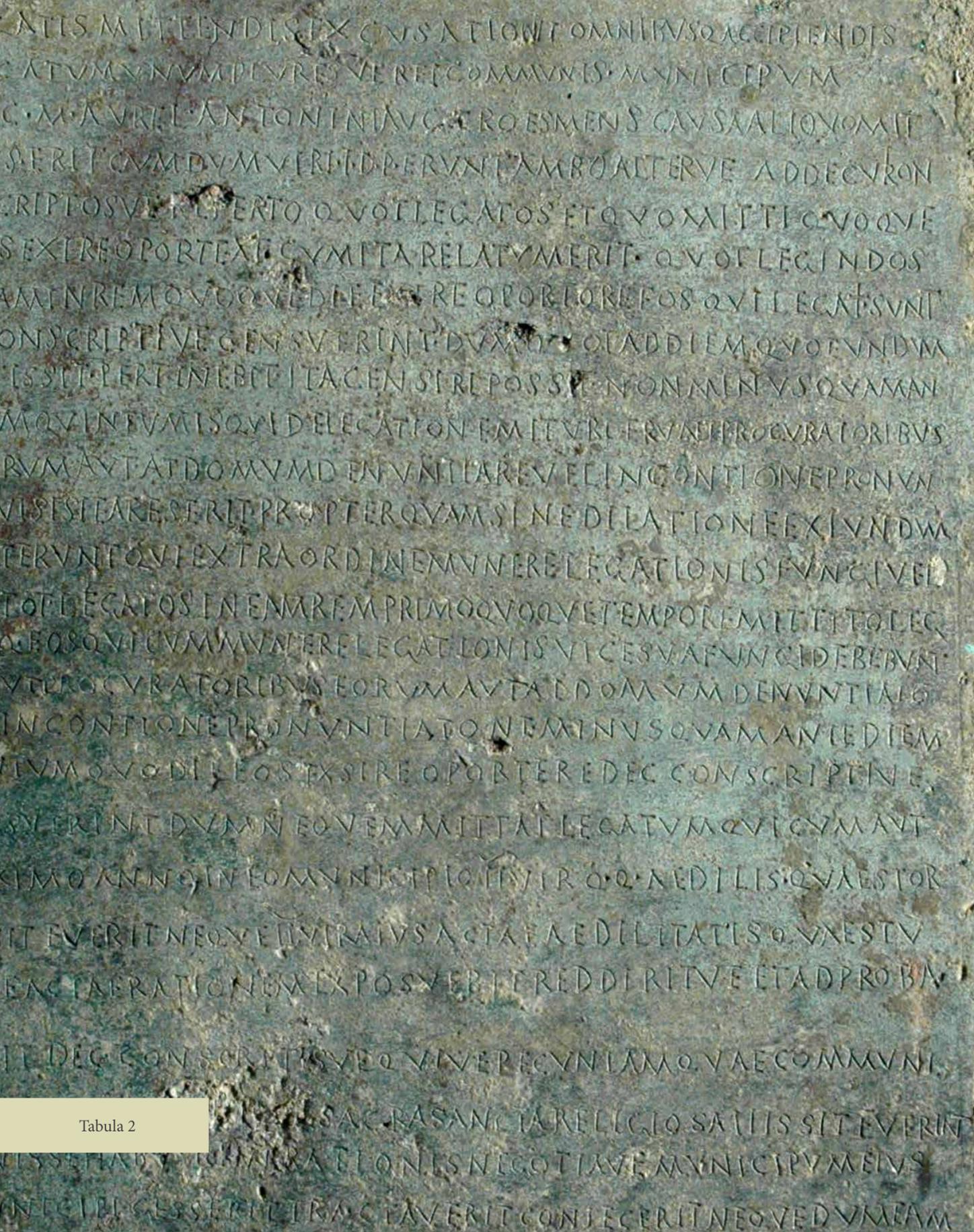
80.000 Euro / bucata, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

În curs de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

Tabula 1

Tabula 2

THE TABLES OF LAW FROM THE ANCIENT TOWN TROESMIS

SHORT DESCRIPTION

The two bronze *tabulae* (inscribed) written in Latin contain the legislation of a Roman town from the second half of the 2nd century A.D. showing the developing municipal legislation, in an area in which such documents had not yet been discovered.

The institutions of each Roman town worked according to a *Lex coloniae* or *lex municipii* issued by the emperor. From the 1st century A.D. we know about the existence of *lex coloniae Iuliae Genitivae Ursoniensis*, *lex municipii Flavii Malacitani*, *lex municipii Flavii Salpensani* and *lex municipii Flavii Irnitani* which survived on several bronze plates (Spain) containing the most important data about the political institutions of the Roman town - magistrates, Senate (*ordo decurionum*) and *populus* (the body of citizens), the relations between these and their exact way of functioning. Although only partially preserved, these laws represent some of the best sources of learning about the Roman legislation. Smaller fragments of what is considered to be *lex municipii Lauriacensis* from Lorch (Austria) are also known. The tables from Troesmis have the same characteristics.

In the document, the town of Troesmis has the title of *municipium M(arci) Aureli Antonini et L(ucii) Aureli Comodi Aug(ustorum) Tresm(ensium)*, that is "the town Troesmis of the emperors Marcus Aurelius Atoninus and Lucius Aurelius Commodus", which means that the locality was granted the state of *municipium* between 177-180 A.D. by the two emperors.

The document is incomplete. The two plates are only a fragment of the law which consisted of several dozens of plates.

The text of the two plates refers to the selection criteria for messengers, the conditions that had to be fulfilled by those applying for the positions of magistrates of the town and the rules to be obeyed during magistrates elections.

The two plates display several types of traces that appeared subsequent to the writing of the texts, because the inscription of texts was made in full, without missing letters and on surfaces without any cracks, cut-offs or lack of material. The red-brown and green areas on the surfaces could be the result of a slow corrosion due to various physical, biological, chemical and climate-related factors.

The plates are authentic, they come from the ancient town of Troesmis (Iglița) and represent the most important written document pertaining to our ancient history coming from Romania, and are also an exceptional source for the Roman law.

Dating

2nd century A.D. (177 - 180 A.D.)

Size / Weight

Tabula 1: 59.5 x 50 x 1.3 cm

Tabula 2: 65.5 x 54,3 x 1.9 cm

Date of theft

2000 - 2001

Place of theft

The archaeological site of the ancient town Troesmis (village Iglița, commune of Turcoaia, Tulcea County)

Date of recovery

May 2015

Current location

The National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 80,000 / piece, according to the 2015 assessment

Note

Ongoing classification process in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

ALTAR EPIGRAF VOTIV DE EPOCĂ ROMANĂ

DESCRIERE PE SCURT

În secolul al XVIII-lea, după cucerirea Transilvaniei de către habsburgi și începerea lucrărilor la fortificația bastionară *Vauban Alba Carolina*, stăpânirea austriacă a dispus ca sute de monumente romane, excelent păstrate la Apulum, să ia drumul *diasporei*, fiind trimise, pe plute, pe Mureș, spre Viena (majoritatea lor se află astăzi la Biblioteca Națională din Viena, mai precis pe pereții Sălii de lectură). Există evidențe ale acestor transporturi, unele scufundându-se în râu, astfel că albia Mureșului reprezintă o sursă importantă de astfel de monumente antice.

Altarul epigraf votiv, fragmentar, din calcar, cu inscripția păstrată parțial, este dedicat Zeului Mithras, o divinitate de origine orientală, asociată cultelor de mistere și a sacrificiilor, extrem de apreciată în provincia Dacia, despre al cărei cult se cunoaște că era oficiat în mai multe *Mithraeum*-uri descoperite la Apulum și în principalele orașe ale provinciei imperiale. Lipsesc unele fragmente, pierdute cu ocazia transportului sau a recuperării, cu draglina, din albia râului Mureș.

Datare

Secolele II - III p. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Înălțime: 95 cm; lățime: 50 cm; grosime: 40 cm; greutate: 120 kg

Data furtului

2006

Locul furtului

Albia râului Mureș, Alba Iulia, județul Alba

Data recuperării

Februarie 2011

Locul actual de păstrare

Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, județul Alba

Valoare estimativă

2500 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

În curs de clasare în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural Național

ROMAN VOTIVE ALTAR WITH INSCRIPTION

SHORT DESCRIPTION

In the 18th century, after the conquest of Transylvania by the Habsburgs and the beginning of the works to the bastion-fortification *Vauban Alba Carolina*, the Austrian ruler ordered that many Roman monuments excellently preserved in Apulum until then, be sent on rafts on the river Mureș to Vienna (most of them are today in the Vienna National Library decorating the walls of the reading room). There is evidence regarding those transports, many of which sunk in the river Mureș, therefore making the river bed an important source of such ancient monuments.

The fragmentary *epigraphic votive altar* made of limestone has a partially preserved inscription, dedicated to the god Mithras, an oriental divinity associated to mystery cults and sacrifices, very valued in the Roman province Dacia. According to our knowledge on the Mithraic cult, it was officiated in many *Mithraeum* discovered in Apulum and in the main cities of the imperial province. Some of the fragments were lost during the transportation or during the recovery with a cable dredger from the river bed of Mureș.

Dating

2nd - 3rd centuries A.D.

Size / Weight

Height: 95 cm; width: 50 cm; thickness: 40 cm; weight: 120 kg

Date of theft

2006

Place of theft

The river bed of the river Mureș, Alba Iulia, Alba County

Date of recovery

February 2011

Current location

The National Museum of the Union Alba Iulia, Alba County

Estimated value

EUR 2,500 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Ongoing classification process in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage

FRAGMENT DE MONUMENT FUNERAR ROMAN

DESCRIERE PE SCURT

Piesa arheologică reprezintă un bloc profilat cu inscripție, *parte dintr-un monument funerar roman* de mari dimensiuni, probabil o *aedicula* de mari dimensiuni sau o construcție funerară în formă de baldachin.

A fost confecționat din calcar gălbui, cel mai probabil provenind din cariera existentă în epocă în localitatea Baci, azi în județul Cluj. Inițial blocul era înconjurat de o ramă profilată, care s-a mai păstrat la partea superioară, inferioară și în partea stângă. Aceasta este compusă dintr-un listel, o *cyma* și un șir de perle și piruete.

Pe fața anterioară se află inscripția funerară. La partea inferioară prezintă o adâncitură, reprezentând orificiul de fixare a piesei pe o altă parte componentă a monumentului funerar. Pe pereții acestei adâncituri se observă urme de daltă. Suprafața dreaptă de fixare a părții inferioare este netezită cu *gradina*, după cum demonstrează urmele de la dinții fini ai acestui instrument. Lateral, în partea de sus și de jos, piesa a fost deteriorată încă din vechime. Urme de deteriorare mai noi există în partea lateral dreaptă, la partea inferioară și pe câmpul epigrafic.

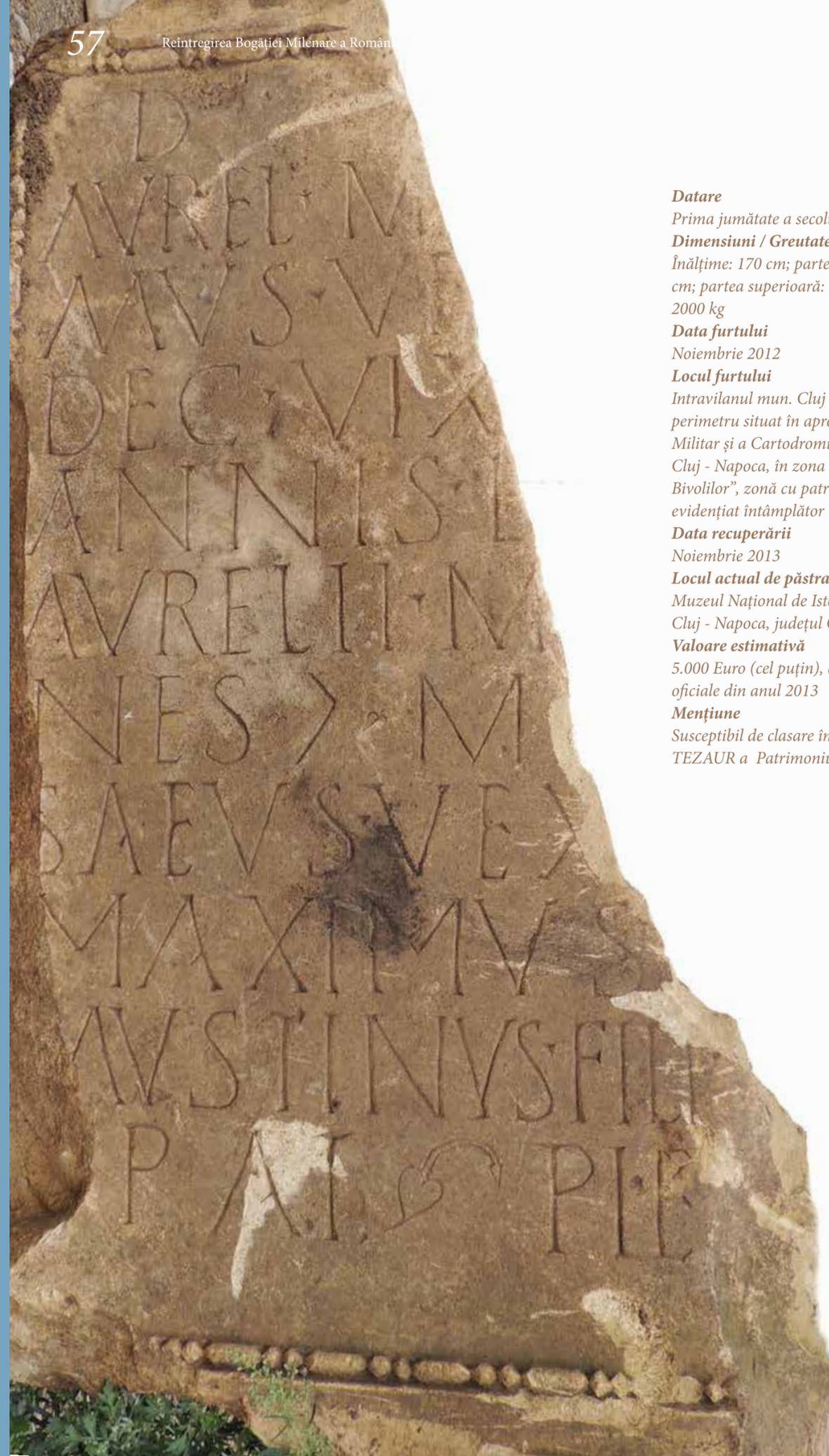
Din inscripție se desprinde informația potrivit căreia, acest monument funerar aparține unei familii de *Aurelii*, tată și patru copii. Cei patru au ridicat monumentul pentru tatăl lor, mort la vârsta de peste 50 de ani, vârsta exactă neputându-se stabili datorită rupturii piesei.

Defunctul, *Aurelius Maximus* a fost angajat în armata romană, ajungând până la gradul de decurion, iar la vârsta când a decedat era veteran. Primul dintre copii este menționat *Aurelius* al cărui cognomen era cel mai probabil *Manneus* (*Onomasticon Provinciarum Europae Latinarum III*). Acest nume mai apare menționat odată în Dacia și anume într-o inscripție din castrul roman de la Tihău

(*Corpus Inscriptionum Latinarum III*, 838). *Aurelius Manneus* era și el angajat în armată cu gradul de centurion. Al doilea copil este *Aurelius Masaeus* și acesta cu gradul de decurion sau centurion în armata romană (nu putem stabili cu precizie gradul datorită deteriorării piesei). Al treilea dedicant era *Aurelius Maximus*, iar al patrulea *Aurelius Austinus*. Ultimii doi erau probabil minori.

Este vorba așadar de o familie, cinci persoane, care poartă nomenul de *Aurelius*, fără praenomen, prin urmare au primit cetățenia romană în 212 p. Chr., în urma edictului împăratului Caracalla, care a acordat cetățenie romană tuturor locuitorilor imperiului. Unitatea militară în care aceștia au activat sau activau este cel mai probabil *ala II Pannoniorum* de la Gherla.

Zona de proveniență a piesei o reprezintă cel mai probabil necropola unei *villae suburbanae* din teritoriul orașului roman Napoca. În zona respectivă nu se cunoștea până la această descoperire existența unor urme de locuire romană, cu atât mai puțin ale unei *villa*. Această descoperire este foarte importantă pentru că reprezintă o dovadă a existenței unei noi *villa* în teritoriul anticei Napoca (*municipium Aelium Hadrianum Napocensium*, mai târziu *colonia Aurelia*) și al unui monument funerar de mari dimensiuni, precum și a unei familii cu grade în armata romană, care atestă existența unei legături între Napoca și castrul roman de la Gherla.

Datare

Prima jumătate a secolului al III - lea p. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Înălțime: 170 cm; partea inferioară: 93 x 70 cm; partea superioară: 50 x 60 cm; greutate: 2000 kg

Data furtului

Noiembrie 2012

Locul furtului

Intravilanul mun. Cluj - Napoca, într-un perimetru situat în apropierea Cimitirului Militar și a Cartodromului din Cluj - Napoca, în zona numită "Râtul Bivolilor", zonă cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător

Data recuperării

Noiembrie 2013

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei Cluj - Napoca, județul Cluj

Valoare estimativă

5.000 Euro (cel puțin), conform expertizei oficiale din anul 2013

Mențiune

Susceptibil de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

FRAGMENT OF A ROMAN FUNERARY MONUMENT

SHORT DESCRIPTION

The artefact, a block with milled edges, has an inscription and is *part of a big Roman funerary monument*, probably a large *aedicula* or a funerary building in the shape of a canopy.

The piece is made of yellow limestone and comes most probably from a quarry functioning at the time in Baci, in the present in Cluj County. Initially, the block was bordered by a milled frame still preserved in the upper and lower part, as well as on the left side, consisting of a listel, a *cyma* and a layer of pearls and pirouettes. On the front side there is an inscription. In the lower part there is an indentation representing the hole through which the piece was attached to another part of the funerary monument. On the walls of this indentation we can notice chisel traces. The straight attaching surface of the lower part has been levelled with a toothed chisel, as the traces of fine teeth show. On the side, both in the upper and in the lower part, the piece had been damaged since ancient times. Other more recent damaging signs can be seen on the right side, on the lower side and on the inscription itself.

According to the information provided by the inscription, this tomb belonged to an *Aurelia* family, father and four children. The children built the monument for their defunct father, who was over 50 years old when he died, whereas the exact age could not be established due to the fact that the piece is broken.

The defunct, *Aurelius Maximus*, had been active in the Roman army attaining the rank of decurion. By the time he died, he was a veteran. The first of his children is *Aurelius*, whose surname was most likely *Manneus* (*Onomasticon Provinciarum Europae Latinarum III*). This name is mentioned again in Dacia in an inscription at the Roman castrum of Tihău (*Corpus Inscriptionum Latinarum III*, 838). *Aurelius Manneus* also worked in the army, having the rank of centurion. The second successor is *Aurelius Masaesus*, he too has the rank of decurion or centurion (his rank could not be established due to the deterioration of the piece). The third dedicant was *Aurelius Maximus* and the fourth, *Aurelius Austinus*. The last two were probably still underage.

There is, therefore, a family of five with the nomen *Aurelius* without praenomen, they were probably granted the Roman citizenship in 212 A.D. in the aftermath of Emperor Caracalla's edict, who granted citizenship to all the inhabitants of the empire. The military unit where they worked or were still operating is, very likely, *ala II Pannoniorum* from Gherla.

The item originates most probably from the necropolis of a *suburbanae villae* on the territory of the Roman town of Napoca. Until this discovery, there were no known traces of Roman dwelling in that area, much less of the existence of a *villa*.

This discovery is very significant because it is a proof of the existence of a new *villa* in the territory of the ancient town of Napoca (*municipium Aelium Hadrianum Napocensium*, later *colonia Aurelia*) and of a big tomb, as well as of a family employed in the Roman army, confirming the existence of a connection between Napoca and the surrounding Roman castrae, in the concerning case, the castrum of Gherla.

Dating

First half of the 3rd century A.D.

Size / Weight

Height: 170 cm; lower part: 93 x 70 cm; upper side: 50 x 60 cm; weight: 2000 kg

Date of theft

November 2012

Place of theft

The interior territory of Cluj - Napoca, from an area situated near the Military Cemetery and the Cluj - Napoca carting field, in the area called "Râtul Bivolilor" (T.N. "Buffalo's snout"), area where the archaeological heritage was discovered accidentally

Date of recovery

November 2013

Current location

The National Historical Museum of Transylvania Cluj - Napoca, Cluj County

Estimated value

EUR 5,000 (at least), according to the 2013 official appraisal

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

UNELTE

TOOLS

TOPOR - CIOCAN PREISTORIC

TOPOR - CIOCAN PREISTORIC

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *topor-ciocan preistoric*, confecționat din piatră granit de culoare cenușie, iar tehnica prelucrării realizată prin șlefuire, având forma clasică de topor-ciocan perforat. Piesa nu are urme de utilizare, doar vârful/tăișul este spart, spărtura este însă de dată recentă, foarte probabil apărută în momentul descoperirii. Perforația este executată în două etape, dinspre cele două margini.

Piesa nu este rară, fiind o unealtă tipică pentru eneoliticul de pe teritoriul României din a doua jumătate a mileniului al V-lea a. Chr.

Date

Eneolitic, Cultura Precucuteni, a doua jumătate a mileniului al V - lea a. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Lungime: 83 mm; lățime: 39 mm; înălțime: 34,5 mm

Data furtului

Anii 1950

Locul furtului

În zona comunelor Andrieșeni și Borșa, județul Iași

Data recuperării

12 martie 2015

Locul actual de păstrare

Direcția Județeană pentru Cultură Brăila

Valoare estimativă

50 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

PREHISTORIC AXE - HAMMER

SHORT DESCRIPTION

The piece represents a *prehistoric axe-hammer* made of grey granite using the technique of grinding. It has the classical shape of perforated axe-hammer. The piece displays no usage traces except for the broken tip/blade. However, the crack is recent, very likely made during the discovery. The perforation was carried out in two phases, starting from the two edges.

The piece is not rare, being a typical tool for the Chalcolithic period in Romania of the second half of the 5th millennium B.C.

Dating

Chalcolithic, Precucuteni Culture, second half of the 5th millennium B.C.

Size / Weight

Length: 83 mm; width: 39 mm; height: 34.5 mm

Date of theft

1950s

Place of theft

The area of the communes Andrieșeni and Borșa, Iași County

Date of recovery

March 12th, 2015

Current location

The Cultural Directorate of Brăila County

Estimated value

EUR 50 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

TOPOR DIN EPOCA BRONZULUI

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *topor metalic* din Epoca bronzului, cu gaură de înmănușare și are o stare de conservare bună, cu patină verde și urme de depuneri calcaroase, fiind confecționat prin turnarea metalului în matriță. Lama este de formă trapezoidală cu latura superioară aproape dreaptă, foarte puțin arcuită, iar latura inferioară prezintă un tăiș lățit, arcuit. Pe ambele fețe ale piesei există zgârieturi și linii scurte, executate prin batere.

Ca tipologie, obiectul este întâlnit în arealul arheologic transilvănean.

Datare

2000 - 1600 a. Chr., Bronz Mijlociu

Dimensiuni / Greutate

Lungime: 17,5 cm; lățime maximă: 5,9 cm; greutate: 1150,1 g

Data furtului

2009

Locul furtului

Incert

Data recuperării

2009

Locul actual de păstrare

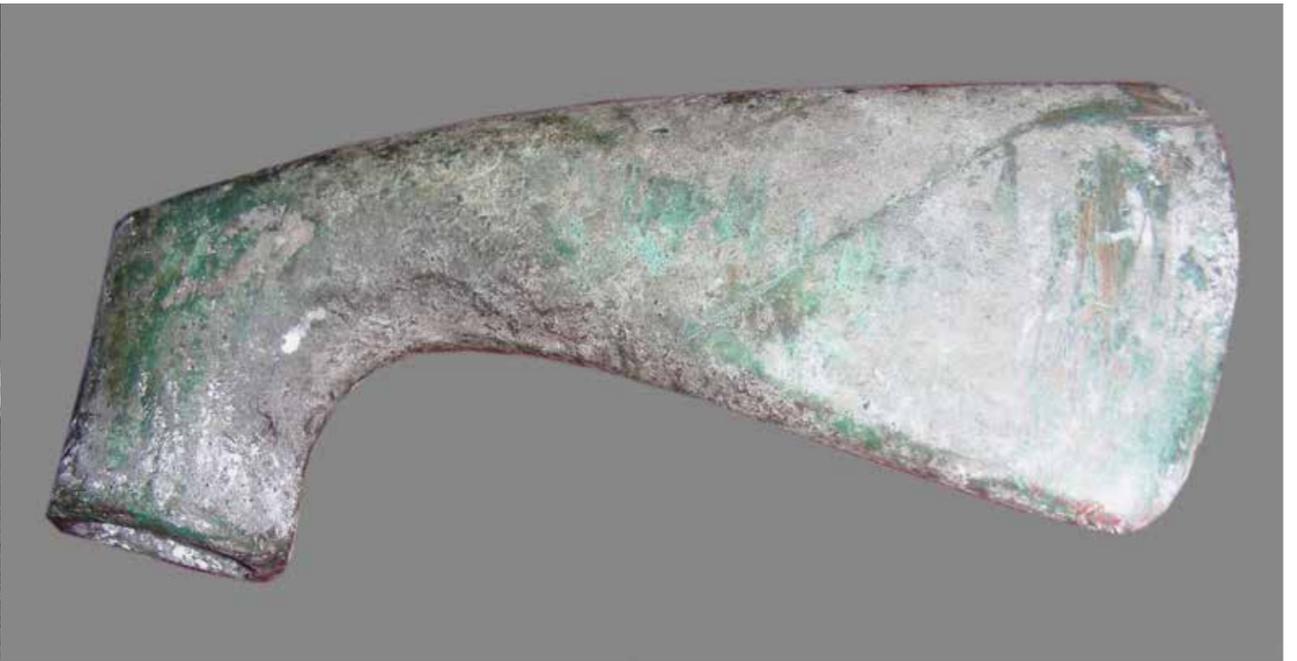
Muzeul Banatului Montan Reșița, județul Caraș - Severin

Valoare estimativă

1900 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2009

Mențiune

Clasat în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2578/06.10.2010

BRONZE AGE AXE

SHORT DESCRIPTION

The artefact is a *metal axe* with shaft-hole from the Bronze Age, in a very good state of preservation, with green patina and limescale, manufactured by pouring metal into the mould. The blade is trapeze-shaped with an almost straight, very little curved upper edge, whereas the lower side displays a wide, bent blade. The item shows on both sides scratches and short lines made by hitting.

Regarding its typology, the object can be found in the Transylvanian archaeological area.

Dating

2000 - 1600 B.C., Middle Bronze Age

Size / Weight

Length: 17.5 cm; maximum width: 5.9 cm; weight: 1150.1 g

Date of theft

2009

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

2009

Current location

The Museum of the Highland Banat Reșița, Caraș - Severin County

Estimated value

EUR 1,900, according to the 2009 official appraisal

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2578/06.10.2010

TEZAU DE UNELTE DIN BRONZ

DESCRIERE PE SCURT

Tezaurul compus din cinci piese din bronz - două seceri cu cârlig, două topoare tip celt și un topor tip daltă - fac parte, foarte probabil, din depozitul descoperit inițial în anul 1962, cu ocazia lucrărilor agricole, pe raza comunei Ruginoasa, județul Neamț.

Ambele seceri au fost rupte ritualic și doar una păstrează capătul cu mâner de tip cârlig. Au tășurile bine ascuțite și sunt întărite cu o nervură îngroșată pe linia spinării, unde pot fi observate și cioturile de la turnare (foto A, B, pagina următoare).

Topoarele de tip celt sunt de top transilvănean cu toartă, cu gaură de înmănușare pentru coadă longitudinală, ale căror margini evazate sunt întărite prin îngroșare. Fețele sunt decorate printr-un triunghi în relief ale cărui baze se află pe lamă (foto D, E, pagina următoare).

Toporul de tip daltă nu are gaură pentru prins în coadă, este ascuțit la ambele capete și cu linia mediană bine conturată de un prag transversal ieșit în relief. Capătul mai subțire în secțiune are marginile supraînălțate până la înălțimea maximă a celeilalte jumătăți, triunghiulară în secțiune (foto C, pagina următoare).

Acest depozit important de bronzuri, prin caracteristicile unor piese componente și contextul descoperirii - cu fragmente ceramice din prima epocă a fierului - certifică, pe de o parte, existența unor schimburi de bunuri și materie primă cu triburile de la vest de Carpați, precum și o serie de clarificări legate de perpetuarea unei moșteniri a culturii materiale din fazele târzii ale Epocii Bronzului.

BRONZE TOOLS HOARD

SHORT DESCRIPTION

The hoard consists of five Bronze pieces - two sickles with hook, two celts and a chisel axe - very likely they belong to a hoard discovered initially in 1962 during agricultural works in the area of the commune Ruginoasa, Neamț County.

Both sickles have been ritually broken and only one of them still has the hooked hand grip. The blades are very sharp and were reinforced with a thickened rib on the crest where the knots from the moulding are still visible (photo A, B, next page).

The celts are specific to the Transylvanian area with handle, shaft-hole for a longitudinal handle whose widened sides were reinforced by making them thicker. The sides are decorated with an embossed triangle whose bases are on the blade (photo D, E, next page).

The chisel axe has no hole for the handle, both its ends are sharp, and has a median line well-defined by an elevated transversal threshold. In section, the thinner end has edges elevated up to the maximum height of the other half, which looks three-cornered in section (photo C, next page).

This significant bronze tools hoard proves, due to the characteristics of some of its pieces and the context of their finding - together with pottery fragments from the Early Iron Age - the existence of exchanges of goods and raw materials with the tribes situated West of the Carpathians and offers a series of clarifications regarding the perpetuation of a material culture heritage from the late stages of the Bronze Age.

A
Secerea cu mâner
Sickle with handle

B
Secerea fără mâner
Sickle without handle

C
Topor daltă
Chisel axe

D
Topor de tip celt
Celt

E
Topor de tip celt
Celt

Datare

Hallstatt A, 1150 - 1000 a. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Secerea cu mâner: Diametru maxim: 20 cm; lățime maximă a lamei: 3,8 cm (foto A)

Secerea fără mâner: Diametru maxim: 17,3 cm; lățime maximă a lamei: 4 cm (foto B)

Topor daltă: Lungime: 12,20 cm; lățime extremități: 2,8 cm - 3,5 cm; lățime mijloc - 3,1 cm (foto C)

Topor de tip celt: Lungime: 12,20 cm; lățime tăiș: 4,20 cm; diametru maxim gaură de înmănușare: 3,50 cm (foto E)

Topor de tip celt: Lungime: 13,50 cm; lățime tăiș: 4,60 cm; diametru maxim: 4,50 cm (foto D)

Data furtului

1962

Locul furtului

Punct Dealul Frățeștilor, terasa de est, comuna Ruginoasa, județul Neamț

Data recuperării

13 martie 2015

Locul actual de păstrare

Muzeul de Istorie și Arheologie Piatra Neamț, județul Neamț

Valoare estimativă

2000 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

Dating

Hallstatt A, 1150 - 1000 B.C.

Size / Weight

Sickle with handle: maximum diameter: 20 cm; maximum blade width: 3.8 cm (photo A)

Sickle without handle: maximum diameter: 17.3 cm; maximum blade width: 4 cm (photo B)

Chisel axe: Length: 12.20 cm; extremity width: 2.8 cm - 3.5 cm; width in the middle - 3.1 cm (photo C)

Celt: Length: 12.20 cm; blade width: 4.20 cm; maximum diameter shaft - hole: 3.50 cm (photo E)

Celt: Length: 13.50 cm; blade width: 4.60 cm; maximum diameter: 4.50 cm (photo D)

Date of theft

1962

Place of theft

Location Dealul Frățeștilor, Eastern terrace, commune of Ruginoasa, Neamț County

Date of recovery

March 13th, 2015

Current location

The Museum for History and Archaeology Piatra Neamț, Neamț County

Estimated value

EUR 2,000, according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

TEZAU DE UNELTE ȘI ARME DE FIERĂRIE DACICE

DESCRIERE PE SCURT

Tezaurul este compus din 32 de piese ce reprezintă unelte obișnuite dacice, din fier de foarte bună calitate, provenite dintr-un atelier de fierărie, unele dintre ele marcate cu poanson compus din cerc cu punct central (semn de meșter): 1 bucată vârf de lance din fier, 1 bucată cuțit curb din fier, 3 bucăți tesle, 7 bucăți topoare cu brațe în cruce (tip Jasladany), 3 ciocane din fier, 2 topoare (securi), 15 săpăligi de diferite dimensiuni.

DACIAN TOOLS AND IRON WEAPONS

SHORT DESCRIPTION

The hoard consists of 32 pieces representing ordinary Dacian tools made of high-quality iron coming from an iron workshop, some of them stamped with a punch composed of a circle with a central dot (master stamp): 1 spearhead, 1 curved iron knife, 3 adzes, 7 Jasladany axes with cross-shaped arms, 3 iron hammers, 2 hatchets, 15 grubbing hoes of different sizes.

Datare

Secolul I a. Chr.

Data furtului

2000 - 2002

Locul furtului

Situl arheologic Sarmizegetusa Regia - Căprăreța, monument UNESCO, județul Hunedoara

Data recuperării

21 aprilie 2011

Locul actual de păstrare

Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, județul Alba

Valoare estimativă

20.000 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2011

Mențiuni

Susceptibil de clasare în categoria juridică TEZAU a Patrimoniului Cultural Național

Dating

1st century B.C.

Date of theft

2000 - 2002

Place of theft

The archaeological site Sarmizegetusa Regia - Căprăreța, UNESCO monument, Hunedoara County

Date of recovery

April 21st, 2011

Current location

The National Museum of the Union Alba Iulia, Alba County

Estimated value

EUR 20,000, according to the 2011 official appraisal

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

ARME

WEAPONS

PUMNAL DIN CUPRU PREISTORIC

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *pumnal din cupru*, de tip romboidal alungit asimetric, cu partea de prindere triunghiulară, cu secțiune cu trei perechi simetrice de găuri de prindere cu nituri. Lama propriu-zisă formează un triunghi isoscel prelungit, care prezintă o nervură centrală evidentă pe ambele fețe ale acesteia ce pornește din locul de îmbinare a lamei cu partea de prindere și evoluează până la vârf. Ambele tășuri sunt bine ascuțite, bine conservate, fără să prezinte urme de lovire, de îndoire sau de pierdere de materie. Secțiunea este de formă romboidală alungită (*prelung romboidală*), cu laturile arcuite imperceptibil.

Sunt piese extrem de rare (doar 5 astfel de piese su fost documentate pe teritoriul României până la acest moment, niciuna cu calitățile estetice ale piesei de față), care documentează cunoașterea metalurgiei cuprului în mileniul al IV-lea a. Chr., în spațiul carpatic. Maniera de realizare este una superioară, dovedind cunoștințe avansate în domeniul reducerii minereului de cupru dar și a prelucrării acestuia. Cuprul din care este confecționat este nativ, specific zonei Văii Ampoiului și Munților Metaliferi, unde a fost documentată această formă a metalurgiei timpurii, procedeul prelucrării prin ciocănire sau prin turnare.

Documentarea locului de descoperire a artefactului, la baza unei stânci calcaroase aparținând clipei cu numele *Pietrele Bulbucului*, precum și poziția sa, aruncă o lumină inedită asupra posibilității interpretării funcționalității acestuia precum și asupra semnificației depunerii sale, cu motivații de natură ritual-cultică.

Datare

Mileniul al IV - lea a. Chr., cultura Coțofeni (cca. 3300 - 3000 a. Chr.)

Dimensiuni / Greutate

Lungime totală: 15,7 cm; **lățime maximă:** 4,4 cm; **grosime maximă:** 3 mm

Lama:

Lungime: 12,5 cm; **lățime maximă:** 4,4 cm

Data furtului

Ianuarie - februarie 2014

Locul furtului

Bulbuc - Pietrele Bulbucului, comuna Ceru Băcăinți, județul Alba

Data recuperării

Noiembrie 2014

Locul actual de păstrare

Muzeul Municipal "Ioan Raica" Sebeș, județul Alba

Valoare estimativă

3000 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2014

Mențiune

În curs de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

PREHISTORIC COPPER DAGGER

SHORT DESCRIPTION

The item is a *copper dagger*, of an asymmetrical rhomboidal shape, with a triangular grip which has a section of three symmetrical pairs of rivet holes. The blade is shaped like an elongated isosceles triangle with an obvious central grind on both sides, stretching between the grip and the tip. Both edges are sharp, well preserved, with no signs of impact, bending or material loss. The section is of elongated rhomboidal shape, with slightly arched sides.

These are particularly rare items (only 5 such items have been documented in Romania so far and none of them has the aesthetic qualities of this one), which prove the existence of copper metallurgy in the Carpathian area during the 4th millennium B.C. The execution is elaborate, which proves advanced knowledge in the field of copper-ore reduction and copper processing. The native copper used is specific to the area of Ampoi Valley and the Metalliferous Mountains, where this kind of early metallurgy - peening or casting - has been documented.

Documenting the place where the item was found, which is at the foot of a limestone rock belonging to *Pietrele Bulbucului* klippe, as well as its position, shed new light on the interpretations we give to its usage and to the meaning of its laying down, which has ritualistic implications.

Dating

4th millennium B.C., Coțofeni culture (cca. 3300 - 3000 B.C.)

Size / Weight

Total length: 15.7 cm; **maximum width:** 4.4 cm; **maximum thickness:** 3 mm

Blade:

Length: 12.5 cm; **maximum width:** 4.4 cm

Date of theft

January - February 2014

Place of theft

Bulbuc - Pietrele Bulbucului, Ceru Băcăinți commune, Alba County

Date of recovery

November 2014

Current location

"Ioan Raica" City Museum in Sebeș, Alba County

Estimated value

EUR 3,000, according to the 2014 official appraisal

Note

Ongoing classification process in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

SABIE DIN BRONZ, DE TIP RIEGSEE

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă o *sabie din bronz, de tip Riegsee*, ce prezintă o patină nobilă (coroziunea verde produsă pe bronz datorită condițiilor de îngropare), de culoare verde închis, corodată pe alocuri activ, făcând dovada de netăgăduit că a fost descoperită în pământ. Piesa nu prezintă urme de intervenții moderne, fiind păstrată în întregime, într-o stare foarte bună de conservare.

Piesa se datează în perioada târzie a Epocii bronzului și este o armă care a fost produsă și a circulat cu precădere în secolele XIII-XII a. Chr., având astfel o vechime de mai bine de 3000 de ani. Este un produs de excepție, fiind un simbol al elitei războinice a Epocii bronzului.

În România, se mai cunosc doar 4 (patru) exemplare asemănătoare ca tip (*tipul Riegsee*), toate aflându-se în Transilvania. Numărul lor redus în epocă, complexitatea realizării tehnice (turnare în două tipare bivalve și asamblarea prin nituire a lamei și a mânerului), sugerează, o dată în plus, valoarea sa deosebită în peisajul producției pieselor de metal din Epoca bronzului.

Sabia, din punct de vedere al ornamentării mânerului, cu incizii în formă de „S”-uri și linii circulare și oblice, reprezintă un unicat.

BRONZE SWORD, RIEGSEE TYPE

SHORT DESCRIPTION

The item is a *bronze Riegsee type sword* with a noble patina (the green corrosion on bronze due to the conditions in which it was buried). The dark-green patina shows some signs of active corrosion, which is proof beyond the shadow of a doubt that the object was found in the ground. There are no signs of modern interventions, the entire sword is preserved in a very good state.

The weapon dates back to the Late Bronze Age and it was made and it circulated especially during the 13th and 12th centuries B.C., which means it is over 3000 years old. It is an exceptional object, being the symbol of the Bronze Age.

Only four other such *Riegsee-type* swords are known in Romania, all of them in Transylvania. Their scarcity in the era, the technical complexity of their execution (cast in 2 two-valve moulds and assembled by riveting) suggest once more how particularly valuable this item is as far as metal objects produced during the Bronze Age are concerned.

The hilt is decorated with S-shaped incisions and circular and oblique lines and from this point of view, the sword is unique.

Datare

Secolele XIII - XII a. Chr., perioada târzie a Epocii bronzului

Dimensiuni / Greutate

Lungime: 70,5 cm; greutate: 708 g

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Zona sitului arheologic de pe raza localității Sucutard, comuna Geaca, județul Cluj

Data recuperării

30 septembrie 2014

Locul actual de păstrare

Muzeul Etnografic al Transilvaniei Cluj - Napoca, județul Cluj

Valoare estimativă

3000 - 7000 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2014

Mențiune

Susceptibil de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

Dating

13th - 12th centuries B.C., Late Bronze Age

Size / Weight

Length: 70.5 cm; weight: 708 g

Date of theft

Uncertain

Place of theft

The area of the archaeological site near Sucutard, Geaca commune, Cluj County

Date of recovery

September 30th, 2014

Current location

The Transylvanian Museum of Ethnography Cluj - Napoca, Cluj County

Estimated value

EUR 3,000 - 7,000, according to the 2014 official appraisal

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

PUMNAL CURB DACIC, DE TIP SICA

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *pumnal curb dacic, de tip sica* și face parte din categoria armelor de luptă corp la corp, curbe, specifice mediului dacic, purtate de războinicii călare. Pumnalul este confecționat din fier de excelentă calitate (cu elemente de magnetit, similar oțelului), bine păstrat, care prezintă elemente specifice de decor. Pumnalul este păstrat întreg, fiind îndoit ritual, cel mai probabil după decesul proprietarului, simbolizând practic și decesul armei.

Este păstrat integral, cu elementele de prindere ale mânerului (mașoane din tablă, cu decor), cu niturile de fixare ale prășelilor (din lemn sau os). Paralel cu șanțul de scurgere a sângelui, omniprezent pe aceste redutabile arme, apar elementele decorative care particularizează deținătorul dar și meșterul/atelierul de confecționare. Prezintă un șir de 7 cercuri cu punct în mijloc, obținute prin ștanțare, deasupra acestuia fiind stilizate două capete de pasăre răpitoare, affrontate, cu ochii redați în aceeași tehnică a cercului cu punct central. Cercul cu punct central apare și pe extremitatea exterioară a mânerului, sub forma a două perechi, separate de registrul a două incizii bandate, paralele. Acest tip de ornament este extrem de răspândit în lumea culturală a dacilor, în special în secolele II-I a. Chr. Numărul mare de cercuri punctate, măiestria reprezentării capetelor de pasăre și eleganța manierei de realizare a pumnalului, pot trăda apartenența acestuia la un lider militar important. Niturile prezintă pe capetele semisferice câte trei incizii-șanțuri dispuse în formă de stea, ale căror extremități delimitează un hexagon.

Contextul de proveniență, *cetatea dacică de la Piatra Craivii*, poate sugera apartenența la o depunere funerară sau la o depunere cu caracter votiv/funerar, similară celor de la Bulbuc - *Pietrele Bulbucului*.

Datare

Secolele II - I a. Chr., grupul cultural Padea - Panaghiurski - Coloni

Dimensiuni / Greutate

Lungime: 39 cm; lățime maximă: 3,7 cm; greutate: 330 g

Data furtului

Ianuarie - mai 2014

Locul furtului

Cetatea Dacică Apoulon sau Ranistorum, comuna Craiva, județul Alba

Data recuperării

Ianuarie 2015

Locul actual de păstrare

Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, județul Alba

Valoare estimativă

2500 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2015

Mențiune

În curs de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

DACIAN CURVED DAGGER (*SICA*)

SHORT DESCRIPTION

This artefact is a *Dacian curved dagger (sica)* and it falls in the category of curved melee weapons, characteristic to the Dacian area, worn by mounted warriors.

Well-preserved, the dagger is made of excellent quality iron (with elements of magnetite, which is similar to steel) and has characteristic decoration elements. It is preserved in full and it was bent in a ritualistic manner, most probably following the owner's death, thus suggesting the death of the weapon, too.

The dagger is preserved entirely, with its grip-fitting elements (sheet-metal fitting sleeves with decorations) and hilt (made of wood or bone) rivets. Alongside the blood groove, which is present on all such redoubtable weapons, there are decorative elements that would suggest who the owner was as well as the person/workshop that made it. The item has a row of 7 punched circles on it with a dot inside, and above it there is the stylised depiction of two birds of prey standing oppositely, their eyes made by the same technique as the punched circle. The circle with a central point inside also features on the outer end of the grip as two pairs separated by the plan of two parallel incisions. This type of decoration is very widespread in the Dacian culture, especially throughout the 2nd and 1st centuries B.C. The large number of dotted circles, the craftsmanship illustrated by the bird heads and the artistry of the overall execution of the dagger could suggest that it belonged to an important military figure. On their ball-headed ends, the rivets have three notches displayed as a star, the ends of which form a hexagon.

The place of origin, *the Dacian fortress of Piatra Craivii*, could suggest this item was part of a laying down in the context of a funeral or a votive offering similar to the ones in *Bulbuc - Pietrele Bulbucului*.

Dating

2nd - 1st centuries B.C., Padea - Panaghiurski - Coloni cultural group

Size / Weight

Length: 39 cm; maximum length: 3.7 cm; weight: 330 g

Date of theft

January - May 2014

Place of theft

The Dacian Fortress Apoulon or Ranistorum, Craiva commune, Alba County

Date of recovery

January 2015

Current location

National Museum of the Union Alba Iulia, Alba County

Estimated value

EUR 2,500, according to the 2015 official appraisal

Note

Ongoing classification process in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

SCUT DACIC DIN FIER (CU REPREZENTARE TAUR)

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *scut dacic* realizat din tablă de fier prin prelucrare în tehnica *au repoussé*, pe circumferința exterioară fiind reproducă o bandă gen funie răsucită, în relief, lată de 5 mm, ce delimitează la exterior marginea plată („borul”) a piesei, lată de 5 cm și perforată în zona mediană cu 12 orificii rotunde, cu diametrul de 6,7-7,1-7,8 - 8,75 mm, uneori deformate din cauza vechimii și a restaurării, situate la distanțe relativ egale între ele (8,95-10,11 cm din centrul orificiului). Această margine plată (bor) delimitează *umboul* propriu-zis al scutului care este compus din trei registre, toate fiind decorate.

Întreg spațiul celui de-al treilea registru („medalionul central”), cu diametrul de 18,5 cm, este ocupat de decorul animal și vegetal, în centru aflându-se reproduc, în relief, un *taur* văzut în profil spre dreapta.

În terminologia judiciară se păstrează denumirea consacrată de *scut* pentru acest artefact, însă, specialiștii înclină spre interpretarea acestuia ca fiind mai degrabă *icoană*, respectiv *însemn de prestigiu*, prin forma sa făcând trimitere la scut, ca armă defensivă dar cu o funcționalitate diferită de cea militară, ce se poziționează cel mai probabil în sfera comunicării simbolice, fiind expus pe pereții de lemn ai unor clădiri cu destinație ritual-cultică (sanctuale).

Prin tehnica superioară de realizare, prin decorul complex, cu motive fito- și zoomorfe și, nu în ultimul rând, prin scopul pentru care a fost realizat (indiferent că reprezintă decorația unor scuturi sau ornamente pe porți de cetate sau de palat), este o piesă de o deosebită valoare artistică și științifică. Deși realizat din fier, prin urmare dintr-un metal comun, prin mesajul pe care îl transmite această piesă va continua să fie expozat de maxim interes muzeistic, iar studiul acestuia va aduce cu siguranță noi contribuții la mai buna cunoaștere a tehnicii antice, a religiei și artei dacilor, a relațiilor Daciei preromane cu lumea înconjurătoare - greacă, celtică și romană.

Datare

Secolul al II - lea a. Chr. - secolul I p. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Diametru: 42 cm; grosime: 1 - 1,8 mm; înălțime maximă: 5 cm; greutate: 1,5 kg

Data furtului

2001 - 2002

Locul furtului

Cetatea dacică Piatra Roșie din Munții Orăștiei, monument UNESCO, județul Hunedoara

Data recuperării

Mai 2012

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

80.000 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2011

Mențiuni

Clasat în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2177/03.04.2012

DACIAN IRON SHIELD (WITH THE DEPICTION OF A BULL)

SHORT DESCRIPTION

This artefact is a *Dacian shield* made of sheet iron in the *au repoussé* technique; the outer circumference depicts an embossed twisted rope of 5 mm in width, which delimitates the 5 cm - wide flat edge (“brim”) of the shield. In the median area, the brim has 12 round orifices with the diameter of 6.7-7.1-7.8-8.75 mm, some of them warped because of their age or because of restoration; the distance between them is relatively the same (8.95-10.11 cm from the centre of the orifice). The image of the bull at the centre delimitates *the umbo* of the shield, which is made up of three plans, all of them decorated.

The whole space of the third plan (“the central medallion”), with a diameter of 18.5 cm, is covered in animal and plant decoration; at the centre there is an embossed depiction of a *bull* seen from the right side.

Although the legal terminology maintains the established term, *shield*, experts tend to interpret it rather as an *icon* or a *sign of prestige*. Due to its shape, it echoes a shield, a defensive weapon, but does not actually serve a military function, but most probably a symbolic one, as it is hung on the wooden walls of buildings that serve a ritualistic purpose (sanctuaries).

Considering the elaborate technique used to make it, the complex decoration with animal and plant motifs and last but not least, the purpose for which it was made (whether it is a decoration for shields or fortress or palace gates), this is an item of considerable artistic and scientific value. Although made of iron, therefore of ordinary metal, the message that this object conveys makes it a highly interesting museum exhibit and its further study will undoubtedly bring new contributions to the knowledge we have about ancient techniques, religion and Dacian art, as well as about the relationship pre-Roman Dacia had with the surrounding world - Greek, Celtic and Roman.

Dating

2nd century B.C. - 1st century A.D.

Size / Weight

Diameter: 42 cm; thickness: 1 - 1.8 mm; maximum height: 5 cm; weight: 1.5 kg

Date of theft

2001 - 2002

Place of theft

Piatra Roșie Dacian Fortress in Orăștiei Mountains, UNESCO monument, Hunedoara County

Date of recovery

May 2012

Current location

National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 80,000, according to the 2011 official appraisal

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2177/03.04.2012

SCUT DACIC DIN FIER (CU REPREZENTARE GRIFON)

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *scut dacic* realizat dintr-o tablă de fier prin prelucrare în tehnica *au repoussé*, pe toată circumferința exterioară fiind reprodusă o bandă gen funie răsucită, în relief, lată de 5,73-6,2-6,7 mm, ce delimitează marginea plată („borul”), lată de 4,6-4,8-5 cm și perforată în zona mediană cu 12 orificii rotunde, uneori deformate din cauza vechimii și a restaurării - unele fiind pătrate, ovale sau alte forme neregulate, având un diametru de 5,6-8,3-9,2 mm, situate la distanțe relativ egale între ele (8,42-9,84 cm din centrul orificiului). Pe partea superioară a „borului”, în centru, s-a păstrat un cui-floare de prindere. Diametrul este de 4,32 cm și reprezintă probabil o rozetă cu petale ovale, alungite. Cuiul străpunge bordura și iese pe spate. Spre dreapta, la 6 cm, se păstrează, probabil, urmele unui alt cui dispărut.

Pe această parte a scutului, tangentă cu registrul 1, se observă o îndoitură de 30-40 grade, cauzată probabil de smulgerea obiectului de pe suportul de lemn. Distanța este de 3 cuie. Deformarea continuă însă spre dreapta încă pentru două cuie provocând o îndoire, chiar rupere, a borului. Prin urmare deformarea cuprinde cam o treime din bor. Această margine plată (bor) delimitează *umboul* propriu-zis al scutului care este compus din trei registre, toate fiind decorate.

Spațiul celui de-al treilea registru („medalionul central”), cu diametrul de 18,6 cm, este ocupat de decorul animal și vegetal, în centru aflându-se reprodus, în relief, un *grifon* în profil spre dreapta cu corp și labe de leu, gât, cap și aripi de pasăre răpitoare.

În terminologia judiciară se păstrează denumirea consacrată de scut pentru acest artefact, însă, specialiștii înclină spre interpretarea acestuia ca fiind mai degrabă *icoană*, respectiv *însemn de prestigiu*, prin forma sa făcând trimitere la scut, ca armă defensivă dar cu o funcționalitate diferită de cea militară, ce se poziționează cel mai probabil în sfera comunicării simbolice, fiind expus pe pereții de lemn ai unor clădiri cu destinație ritual-cultică (sanctuale).

Prin tehnica superioară de realizare, prin decorul complex, cu motive fito- și zoomorfe și, nu în ultimul rând, prin scopul pentru care a fost realizat (indiferent că reprezintă decorația unor scuturi sau ornamente pe porți de cetate sau de palat), este o piesă de o deosebită valoare artistică și științifică.

Deși realizat din fier, prin urmare dintr-un metal comun, prin mesajul pe care îl transmite această piesă va continua să fie expozat de maxim interes muzeistic, iar studiul acestuia va aduce cu siguranță noi contribuții la mai buna cunoaștere a tehnicii antice, a religiei și artei dacilor, a relațiilor Daciei preromane cu lumea înconjurătoare - greacă, celtică și romană.

Datare

Secolul al II - lea a. Chr. - secolul I p. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Diametru: 41,8 cm; grosime: 1,8 - 1,9 mm; înălțime maximă: 5 cm; greutate: 1,6 kg

Data furtului

2001 - 2002

Locul furtului

Cetatea dacică Piatra Roșie din Munții Orăștiei, monument UNESCO, județul Hunedoara

Data recuperării

Mai 2012

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Istorie a României

Valoare estimativă

80.000 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2011

Mențiune

Clasat în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2177/03.04.2012

DACIAN IRON SHIELD (WITH THE DEPICTION OF A GRIFFIN)

SHORT DESCRIPTION

This artefact is a *Dacian shield* made of sheet iron in the *au repoussé* technique; the outer circumference depicts an embossed twisted rope of 5.73-6.2-6.7 mm in width, which delimitates the 4.6-4.8-5 cm-wide flat edge (“brim”) of the shield. In the median area, the brim has 12 round orifices with the diameter of 5.6-8.3-9.2 mm, some of them warped because of their age or because of restoration; the distance between the square-shaped, oval-shaped or irregularly-shaped orifices is relatively the same (8.42-9.84 cm from the centre of the orifice). The upper part of the “brim” has kept in the centre a flower-shaped rivet. The diameter is 4.32 cm and probably represents a rosette with oval-shaped, elongated petals. The rivet pierces through the edge. Six centimetres to the right there are the marks of probably another rivet which is now gone.

On this side of the shield there is a 30-40-degree bend, tangent to the first plan, probably caused when the object was torn out from its wood rack. The distance is of three nails. The bending continues to the right for two more nails and finally ends in a tear. Thus, about one third of the brim is warped. The brim delimitates the shield *umbo*, which is made of three plans, all of them decorated.

The space of the third plan (“the central medallion”), with a diameter of 18.6 cm, is covered in animal and plant decoration; at the centre there is an embossed depiction of a *griffin* seen from the right side, with the body and paws of a lion and the neck, head and wings of a raptor.

Although the legal terminology maintains the established term, *shield*, experts tend to interpret it rather as an *icon* or a *sign of prestige*. Due to its shape, it echoes a shield, a defensive weapon, but does not actually serve a military function, but most probably a symbolic one, as it is hung on the wooden walls of buildings that serve a ritualistic purpose (sanctuaries).

Considering the elaborate technique used to make it, the complex decoration with animal and plant motifs and last but not least, the purpose for which it was made (whether it is a decoration for shields or fortress or palace gates), this is an item of considerable artistic and scientific value. Although made of iron, therefore of ordinary metal, the message that this object conveys makes it a highly interesting museum exhibit and its further study will undoubtedly bring new contributions to the knowledge we have about ancient techniques, religion and Dacian art, as well as about the relationship pre-Roman Dacia had with the surrounding world - Greek, Celtic and Roman.

Dating

2nd century B.C. - 1st century A.D.

Size / Weight

Diameter: 41.8 cm; thickness: 1.8 - 1.9 mm; maximum height: 5 cm; weight: 1.6 kg

Date of theft

2001 - 2002

Place of theft

Piatra Roșie Dacian Fortress in Orăștiei Mountains, UNESCO monument, Hunedoara County

Date of recovery

May 2012

Current location

National Museum of Romanian History

Estimated value

EUR 80,000, according to the 2011 official appraisal

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2177/03.04.2012

PISTOL ITALIAN

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un pistol italian cu cremene și rotiță și provine din atelierul italian Gio. Batta, Torchione, având o stare de conservare bună.

Date

Prima jumătate a secolului al XVII - lea

Dimensiuni / Greutate

Lungime totală: 51,5 cm; lungime țeavă: 35 cm; calibru: 14 mm

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

06 martie 2015

Locul actual de păstrare

Muzeul Banatului Timișoara, județul Timiș

Valoare estimativă

10.000 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

ITALIAN PISTOL

SHORT DESCRIPTION

The item is an Italian flintlock pistol which was made in the Italian workshop Gio. Batta, Torchione, and is very well preserved.

Dating

First half of the 17th century

Size / Weight

Total length: 51.5 cm; length of barrel: 35 cm; calibre: 14 mm

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

March 6th, 2015

Current location

Museum of Banat Timișoara, Timiș County

Estimated value

EUR 10,000, according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

RECIPIENT PENTRU PRAF DE PUȘCA

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *recipient din cupru pentru praf de pușcă (prăvor)*. Are formă de pară, ușor applatizată, iar în partea superioară este prevăzută cu dop ce se fixează prin înfiletare. Piesa este executată prin turnare, cu decor în relief și inscripție în limba arabă: "an 1112" (1734 A.D.). Pe ambele fețe este reprezentat un personaj masculin, cu trăsături orientale, așezat cu picioarele încrucișate și încadrat cu motive vegetale.

Aceste obiecte sunt cunoscute mai ales din corn, fiind cel mai facil de executat și se folosesc până spre finele secolului al XIX-lea, în recuzita vânătorilor.

În spațiul românesc, primele informații despre utilizarea prăvorului sunt cunoscute în Transilvania, în secolele XV-XVI, dar fiind obiecte indispensabil legate de răspândirea și folosirea armelor de foc portabile, trebuie puse în legătură anume cu acestea.

POWDER FLASK

SHORT DESCRIPTION

The item is a *copper powder flask*. It is pear-shaped, slightly flattened, with a plug at the top. The holder was made by casting, it is embossed and has an inscription in Arabic that reads: "year 1112" (1734 A.D.). Both sides depict a male character with Oriental facial features sitting with his legs crossed, surrounded by plant motifs.

Powder flasks are better known in their horn-made versions, as these were the easiest to make and were used by hunters until the end of the 19th century.

On the Romanian territory, the first information about the use of powder flasks appears in Transylvania in the 15th and 16th centuries, but because these objects and the spread and use of portable firearms are closely linked, they have to be researched together.

Datare

1734

Dimensiuni / Greutate

Înălțime: 16 cm

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

03 iulie 2012

Locul actual de păstrare

Muzeul de Istorie a Moldovei - Complexul Muzeal Național Moldova Iași, județul Iași

Valoare estimativă

500 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

Dating

1734

Size / Weight

Height: 16 cm

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

July 3rd, 2012

Current location

History Museum of Moldavia - Moldavia National Museum Complex Iași, Iași County

Estimated value

EUR 500, according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

PUȘCĂ DE VÂNĂTOARE SPANIOLĂ

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă o *pușcă de vânătoare spaniolă* cu capsă/conversie de la mecanism pe cremene și provine din Spania, armurier *Diego Albane*, având o stare de conservare bună.

Datare

1775 (conversia pe capsă a fost executată la mijlocul secolului al XIX - lea)

Dimensiuni / Greutate

Lungime totală: 138 cm; lungime țeavă: 96 cm; calibrul: 18 mm

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

06 martie 2015

Locul actual de păstrare

Muzeul Banatului Timișoara, județul Timiș

Valoare estimativă

700 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural Național

SPANISH HUNTING FIREARM

SHORT DESCRIPTION

The item is a *Spanish hunting firearm* with percussion cap from Spain and was made by armorer *Diego Albane*; it is well preserved.

Dating

1775 (the transition to percussion cap occurred in the mid - 19th century)

Size / Weight

Total length: 138 cm; length of barrel: 96 cm; calibre: 18 mm

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

March 6th, 2015

Current location

Museum of Banat Timișoara, Timiș County

Estimated value

EUR 700, according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage

IATAĞAN CU MÂNER DIN FILDEȘ

DESCRIERE PE SCURT

Iataganul este o sabie curbată inspirată din străvechile săbii grecești de tip Kopsis și este cunoscută drept arma principală a ienicerilor. Corpul ienicerilor este unul dintre cele mai reprezentative ale oștirii otomane. Ienicerii erau încorporați de la vârste fragede din familiile de creștini și supuși unor antrenamente dure și sistematice în cadrul cărora obișnuiau să mînuiască sabia și scutul, sulița și iataganul. Aceasta din urmă a rămas arma îndrăgită a ienicerilor, chiar și după introducerea mușchetelor.

Pătrunderea iataganelor în spațiul românesc este legată de îndelunga perioadă în care țările române s-au aflat sub suzeranitate otomană, din a doua jumătate a secolului al XV-lea până la Războiul de Independență din anul 1877.

Piesa reprezintă un *iatagan cu mâner din fildeș* având capătul în formă de aripi. Trecerea de la mâner la lama dreaptă este realizată printr-un element metalic ambutisat, bogat decorat. Pe una dintre fețele lamei este ștanțat un însemn de meșter, în medalion. Mânerul este decorat pe lungime cu o bandă metalică bătută cu pietre semiprețioase, având și rolul de fixare cu lama.

Datare

Secolul al XVIII - lea

Dimensiuni / Greutate

Lungime: 70 cm; lățime lamă: 5 cm

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

03 iulie 2012

Locul actual de păstrare

Muzeul de Istorie a Moldovei - Complexul Muzeal Național

Moldova Iași, județul Iași

Valoare estimativă

3500 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

IVORY-HILTED YATAGHAN

SHORT DESCRIPTION

The yataghan is a curved sword inspired by the ancient Greek kopsis and is known to be the main weapon of Janissaries. The Janissary corps is one of the most representative parts of the Ottoman army. Janissaries were recruited from Christian families, conscripted while very young and were subjected to tough and systematic training, where they would handle swords, shields, spears and yataghans. Yataghans continued to be the weapon of choice for Janissaries even after the arrival of muskets.

The introduction of yataghans in the Romanian territories is linked to the long period when the Romanian Principalities were under Ottoman suzerainty, from the second half of the 15th century to the War of Independence in 1877.

The item is an *ivory-hilted yataghan* with a wing-shaped end. The transition from the hilt to the straight blade is made by a moulded element made of metal and heavily decorated. One of the sides of the blade is stamped with the craftsman's signature in a medallion. The hilt is decorated on its length with a metal band mounted with semi-precious stones that also helps secure the blade.

Dating

18th century

Size / Weight

Length: 70 cm; blade width: 5 cm

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

July 3rd, 2012

Current location

History Museum of Moldavia - Moldavia National Museum

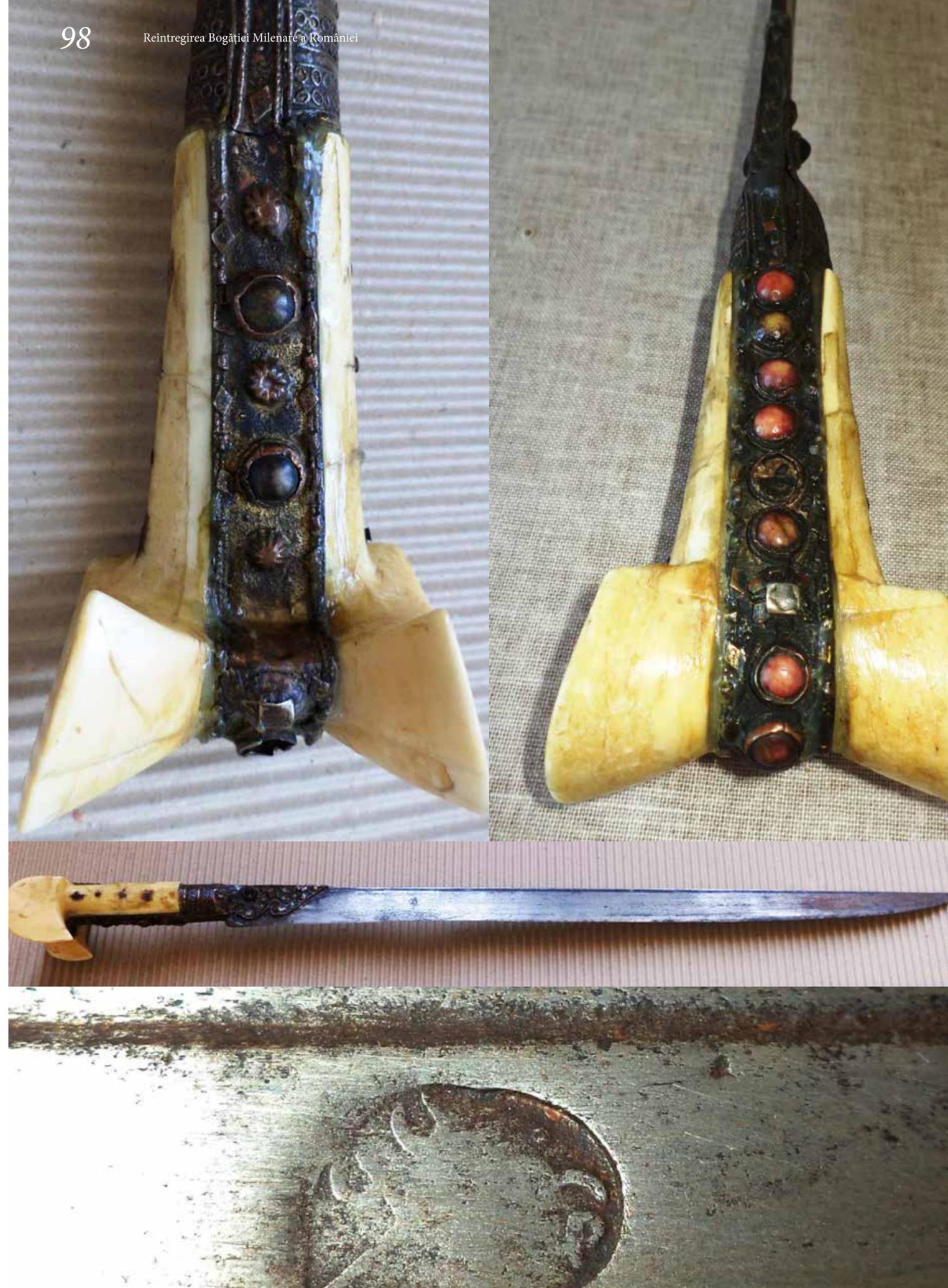
Complex Iași, Iași County

Estimated value

EUR 3,500, according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

MĂRTURII
PALEONTOLOGICE
*PALEONTOLOGICAL
TESTIMONIES*

CRIN DE MARE (ENCRINUS LILIIFORMIS)

DESCRIERE PE SCURT

Crinii de mare aparținând genului *Encrinus* reprezintă unele dintre cele mai cunoscute animale marine extincte care au trăit pe fundul mărilor calde în timpul Triasicului (195 milioane de ani), fosilele lor fiind găsite în depozite triasice din Germania. Corpul lor este format dintr-un peduncul foarte lung, cilindric, prevăzut la un capăt cu o coroană formată din mai multe brațe.

SEA LILY (ENCRINUS LILIIFORMIS)

SHORT DESCRIPTION

Sea lilies belong to the species *Encrinus* and are one of the most well-known extinct sea animals that lived on the bottom of warm seas during the Triassic period (195 million years). Fossils of *Encrinus* have been found in Triassic deposits in Germany. Their body consists of a very long, cylindrical peduncle equipped with a crown consisting of several arms at one of its ends.

Datare

Triasic mediu - 240 milioane de ani

Dimensiuni / Greutate

13 x 7,5 cm

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

2014

Locul actual de păstrare

Muzeul Banatului Montan Reșița, județul Caraș - Severin

Valoare estimativă

200 Euro (cel puțin), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

Dating

Middle Triassic - 240 milion years

Size /Weight

13 x 7.5 cm

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

2014

Current location

The Museum of the Highland Banat Reșița, Caraș - Severin

County

Estimated value

EUR 200 (at least), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

OUĂ DE DINOZAU

DESCRIERE PE SCURT

Cele trei *ouă de dinozaur* aflate în matrice de culoare roșiatică au format inițial un cuib, unul dintre acestea fiind separat mecanic. Bunurile sunt din specia *Telmatosaurus transsylvanicus*, care face parte din familia *Hadrosauridae*, ordinul *Ornithopoda*, clasa *Ornithischia*, încrengătura *Archosauria*.

Bunurile au formă aproximativ sferică, au o stare de conservare foarte bună și provin din situl paleontologic Tuștea din cadrul Geoparcului Dinozaurilor Hațeg, dinozaurii pitici din Depresiunea Hațeg fiind unici în lume, importanța științifică a acestora fiind sporită prin descoperirile de cuiburi cu ouă și embrioni de dinozauri.

Datare

Era Mezozoică, perioada Cretacică, cca 72 - 65 milioane de ani

Dimensiuni / Greutate

Diametru: 170 mm / bucata

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Situl paleontologic Tuștea - Geoparcul Dinozaurilor Hațeg, județul Hunedoara

Data recuperării

15 noiembrie 2011

Locul actual de păstrare

Muzeul Național de Geologie - Institutul Geologic al României, București

Valoare estimativă

6000 Euro / bucata, conform evaluării din anul 2010

Mențiune

Clasate în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2009/08.01.2013

DINOSAUR EGGS

SHORT DESCRIPTION

The three *dinosaur eggs* from the red matrix formed initially a nest, from which one egg has been mechanically detached. The items belong to the species *Telmatosaurus transsylvanicus*, which is part of the family of *Hadrosauridae*, order of *Ornithopods*, class *Ornithischia*, ramification *Archosauria*.

The eggs are roughly spherical in shape, in a very good preservation state and come from the paleontological site of Tuștea from the Dinosaurs Geopark Hațeg. The dwarf dinosaurs of Hațeg Country are unique in the world, their scientific significance being enhanced by findings of egg nests and dinosaur embryos.

Dating

The Mesozoic, the Cretaceous period, approx. 72 - 65 million years

Size / Weight

Diameter: 170 mm / each

Date of theft

Uncertain

Place of theft

The paleontological site Tuștea - Dinosaurs Geopark Hațeg, Hunedoara County

Date of recovery

November 15th, 2011

Current location

The National Geological Museum - The Romanian Geological Institute, Bucharest

Estimated value

EUR 6,000 / piece, according to the 2010 assessment

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2009/08.01.2013

FEMUR DE MAMUT

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *femur* aparținând, cel mai probabil, unui mamut. *Mammuthus primigenius* este specia care a populat regiunile septentrionale ale Eurasiei, inclusiv teritoriul actual al României, adaptându-se climei reci și secetoase din Pleistocenul superior (200.000-12.000 ani). A dispărut la finele perioadei, probabil din cauza schimbărilor climatice și a vânatului excesiv.

Piesa are o culoare gălbuie, pete brune spre capătul superior și prezintă mai multe crăpături datorate acțiunii mediului umed în care a zăcut.

MAMMOTH THIGH BONE

SHORT DESCRIPTION

The exhibit represents a *thigh bone (femur)* most likely belonging to a mammoth. *Mammuthus primigenius* populated the northern regions of Eurasia, including the present territory of Romania adapting to the cold and arid climate of the Late Pleistocene (200.000-12.000 years). It disappeared by the end of this period, probably due to climate change and excessive hunting.

The exhibit has a yellowish colour, brown stains at the upper end and displays several cracks due to the humid environment where it lay.

Date

16.000 - 12.000 ani

Dimensiuni / Greutate

120 x 15 cm; 35 kg

Data furtului

15 septembrie 2007

Locul furtului

Albia râului Moldova, județul Neamț

Data recuperării

08 octombrie 2007

Locul actual de păstrare

Muzeul de Istorie și Arheologie Piatra Neamț, județul Neamț

Valoare estimativă

1200 Euro, conform valorii de inventar din anul 2009

Mențiune

Clasat în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2286/22.04.2008

Dating

16.000 - 12.000 years

Size / Weight

120 x 15 cm; 35 kg

Date of theft

September 15th, 2007

Place of theft

The bed of the river Moldova, Neamț County

Date of recovery

October 8th, 2007

Current location

The History and Archaeology Museum Piatra Neamț, Neamț County

Estimated value

EUR 1,200, according to the 2009 inventory value

Note

Classified in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2286/22.04.2008

MĂRTURII MINERALOGICE

MINERAL TESTIMONIES

TURMALINĂ

DESCRIERE PE SCURT

Turmalina este un nume generic pentru un grup extrem de complex de silicați. Reprezintă principalul mineral cu bor din crusta terestră, și se găsește atât în rocile magmatice (în special în pegmatite), cât și în rocile metamorfice. Este cunoscută în special prin varietățile sale gemologice, precum *rubellitul* (roz), *indicolitul* (în nuanțe de albastru), *verdelitul* (în nuanțe de verde) sau *turmalina pepene* (cu central roz și exteriorul verde).

Eșantionul analizat reprezintă un cristal masiv de turmalină, prismatic, puternic striat vertical și asociat cu cantități mici de muscovit și feldspat. Reprezintă varietatea neagră, denumită *schorl*. Locul de proveniență este probabil Răzoare, județul Maramureș.

Turmalina este un mineral accesoriu important al formațiunilor pegmatitice de la Răzoare (Munții Preluca). Aceste corpuri pegmatitice, cu o compoziție dominant granitică, sunt localizate în gneisse, unde au fost amplasate în timpul evenimentelor metamorfice.

Cu excepția varietăților colorate, utilizate în general în industria bijuteriilor și în unele scopuri terapeutice, turmalina are o importanță mai mult științifică.

Eșantionul în discuție se remarcă în special prin dimensiunile mari.

Datare

Amplasarea pegmatitelor este asociată celui de-al doilea eveniment metamorphic - Ordovician- Devonian inferior (490 - 390 milioane de ani)

Dimensiuni / Greutate

14 x 5 x 2,5 cm; 283,17 g

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

2015

Locul actual de păstrare

Muzeul de Mineralogie a Universității Babeș - Bolyai

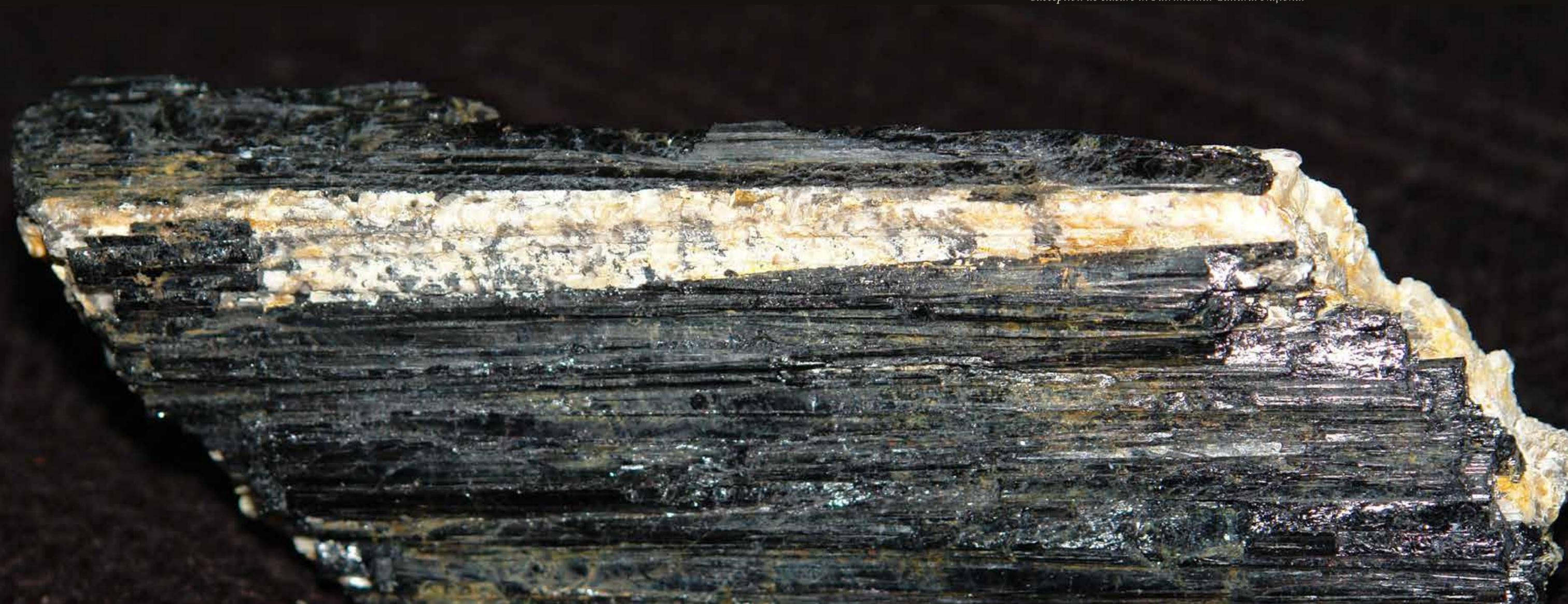
Cluj - Napoca, județul Cluj

Valoare estimativă

50 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

TOURMALINE

SHORT DESCRIPTION

Tourmaline is a generic name for a very complex silicate group. It is the main boron mineral in the earth crust and can be found both in igneous rock (especially in pegmatites) and in metamorphic rock. It is mainly famous for its gemmological varieties, like *rubellite* (pink), *indigolite* (in blue shades), *verdelite* (with green shades) or as *watermelon tourmaline* (with pink core and green exterior).

The examined *sample* is a massive tourmaline crystal in the shape of a prism with vertical striations, associated with small amounts of muscovite and feldspar. It represents the black variety called *schorl*.

Very likely, the sample originates from Răzoare, Maramureș County.

Tourmaline is an important complement of the pegmatite formations from Răzoare (the Preluca Mountains). These pegmatites with a mainly granite composition can be found in gneisses, where they were placed during the metamorphic events.

Except for coloured varieties, generally used in the jewellery industry and for some therapeutical purposes, the significance of tourmaline is chiefly scientific.

The examined sample distinguishes itself by its large size.

Dating

The formation of pegmatites is associated to the second metamorphic event - Lower Ordovician - Devonian (490 - 390 million years)

Size / Weight

14 x 5 x 2.5 cm; 283.17 g

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

2015

Current location

The Mineralogy Museum of Babeș - Bolyai University
Cluj - Napoca, Cluj County

Estimated value

EUR 50 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

AMETIST / AMETHYST

AMETIST

DESCRIERE PE SCURT

Ametistul este cea mai cunoscută varietate gemologică a cuarțului (SiO₂) și poate cea mai importantă, fiind folosit pentru obiecte decorative din cele mai vechi timpuri. Numele de *ametist* face referire la presupusa proprietate de a proteja purtătorul de efectele consumului de alcool (din greacă “a-methy-stos”, însemnând “cel care nu se îmbată”). Ametistul este intens utilizat în scopuri terapeutice, decorative și este prelucrat sub formă de bijuterii.

Eșantionul analizat, de formă aproximativ triunghiulară, reprezintă parte a unei druze (o “crustă” de cristale pe o suprafață de rocă, într-o fisură, cavitate sau geodă)

Cristalele de ametist sunt dispuse pe un substrat subțire de cuarț microcristalin masiv, cu un strat exterior de celadonit verzui. Au forme clasice de prisme și romboedri, dimensiunea lor crescând de la margine spre interiorul eşantionului (unde pot atinge 1 cm). Culoarea variază pe aceeași direcție de la un gri-violet pal (la exterior) spre un violet intens la cristalele din centrul eşantionului.

Locul de proveniență al eşantionului este Brazilia (regiunea Rio Grande do Sul este principalul furnizor de ametist pe piață).

Ametistul este extras din curgeri de lave bazaltice, ce formează un depozit de cca. 10 m grosime de rocă masivă de culoare gri-verzui. În această rocă, datorită substanțelor volatile din magmă, s-au format cavități rotunjite, tubulare, dispuse vertical și de dimensiuni diferite (de la câțiva centimetri până la 3 metri înălțime), umplute incomplet cu cristale de ametist.

Datare

Vârsta depozitelor de ametist din Brazilia (Rio Grande do Sul) - Cretacic inferior (135 - 120 milioane de ani)

Dimensiuni / Greutate

11 x 8.5 x 4 cm; 425,7 g

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

2015

Locul actual de păstrare

Muzeul de mineralogie a Universității Babeș - Bolyai Cluj - Napoca, județul Cluj

Valoare estimativă

70 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

AMETHYST

SHORT DESCRIPTION

Amethyst is the best-known gemmological variety of quartz (SiO₂) and maybe the most important too, being used for decorative items. The name *amethyst* refers to the presumed property of the stone of protecting the owner against the effects of alcohol (the name comes from Greek “a-methy-stos” meaning “the one who does not get drunk”). Amethyst is intensively used for therapeutic and decorative purposes and is often used in jewellery.

The examined *sample* has a roughly triangular shape and is part of a druse (a crystal “coating” on a rock surface, in a fissure, cavity or geode).

Amethyst crystals lie on a thin sublayer of massive microcrystalline quartz with an exterior layer of green celadon. They usually come in the shape of prisms and rhombohedra and they increase in size from the exterior to the interior of the sample (where they can reach 1 cm). The colour varies along the same direction, from a grey-pale violet (on the exterior) to intense purple for crystals at the centre of the sample.

The sample originates from Brazil (the Rio Grande do Sul region, which is the main provider of amethyst on the market).

Amethyst is extracted from basaltic lava flows, which form a deposit of approximately 10 m thick massive grey-green rock. In this rock, due to the volatile substances in the magma have formed round, tubular, vertical cavities of different sizes (going from some centimetres up to 3 metres high) that are incompletely filled with amethyst crystals.

Dating

The age of amethyst deposits from Brazil (Rio Grande do Sul) - Lower Cretaceous (135 - 120 million years)

Size / Weight

11 x 8.5 x 4 cm; 425.7 g

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

2015

Current location

The Mineralogy Museum of the Babeș - Bolyai University Cluj - Napoca, Cluj County

Estimated value

EUR 70 (approximately), according to the 2015 assessment Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

FLOARE DE MINĂ
(mineralizație de sulfuri de fier)

CRYSTAL CLUSTERS
(mineralisation of iron sulphide)

FLOARE DE MINĂ (mineralizație de sulfuri de fier)

DESCRIERE PE SCURT

Florile de mină sunt constituite în special din sulfuri metalice, carbonați, sulfați sau cuarț, renumite mai ales prin perfecțiunea sau dimensiunea formelor cristalografice și/sau prin culoare.

În cazul *eșantionului* analizat, pe un substrat de rocă este dispusă o mineralizație masivă de sulfuri de fier, formată în principal din pirit (FeS₂) și calcopirit (CuFeS₂). Pe această mineralizație sunt dispuse cvasiperpendicular cristale tabulare de barit (BaSO₄), acoperite cu o crustă de cristale fine, radiare, de cuarț (SiO₂) de culoare alb-lăptos.

Locul de proveniență al bunului este regiunea minieră Baia Mare.

Formarea florilor de mină este asociată activității vulcanice din timpul Neogenului și care, datorită fluidelor hidrotermale asociate, a dat naștere zăcămintelor de minereuri neferoase din Munții Gutâiului. Aceste zăcămintele, deosebit de bogate, au făcut ca regiunea Baia Mare să fie considerată o provincie metalogenică de prim ordin din România.

Eșantioanele cunoscute ca flori de mină se formează în golurile rămase în interiorul filoanelor, denumite geode, prin care circulă soluțiile hidrotermale.

Florile de mină au valoare estetică, fiind utilizate în scopuri decorative. Pe de altă parte, sulfurile polimetalice reprezintă una din principalele surse de metale necesare activității umane.

Datare

Vârsta depozitelor de sulfuri polimetalice din zona Baia Mare - Maramureș - Neogen (13,4 - 6,9 milioane de ani)

Dimensiuni / Greutate

15 x 10,5 x 6,7 cm; 1419,29 g

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

2015

Locul actual de păstrare

Muzeul de Mineralogie a Universității Babeș - Bolyai Cluj - Napoca, județul Cluj

Valoare estimativă

120 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

CRYSTAL CLUSTERS (mineralisation of iron sulphide)

SHORT DESCRIPTION

Crystal clusters (mine flowers) consist mainly of metal sulphides, carbonates, sulphates or quartz and are famous due to the perfection or dimension of the crystallographic shapes and/or colour.

In the case of the examined *sample*, there is a massive mineralisation of iron sulphides consisting mainly of pyrite (FeS₂) and chalcopyrite (CuFeS₂). On this mineralisation, almost perpendicularly, there are tabular barite crystals (BaSO₄) covered with a layer of fine radial quartz crystals (SiO₂) of a white milky colour.

The exhibits come from the mining region of Baia Mare.

The formation of crystal clusters is associated to volcanic activities during the Neogene, which, due to associated hydrothermal fluids led to the formation of the non-ferrous deposits in the Gutâiului Mountains. These extremely rich deposits are the reason why the region of Baia Mare is considered a metallogenic province of first class in Romania.

The samples known as mine flowers (crystal clusters) develop in the gaps inside the dykes, called geodes, where the hydrothermal fluids circulate.

Mine flowers have an aesthetic value, being used for decorative purposes. On the other hand, polymetallic sulphites represent one of the main metal sources necessary for human activity.

Dating

The age of the polymetallic sulphides in the area Baia Mare - Maramureș - Neogene (13.4 - 6.9 million years)

Size / Weight

15 x 10.5 x 6.7 cm; 1419.29 g

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

2015

Current location

The Mineralogy Museum of Babeș - Bolyai Cluj - Napoca, Cluj County

Estimated value

EUR 120 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

OBIECTE
DE CULT

CULT OBJECTS

ENCOLPION KIEVEAN

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă o *cruce dublurelicvar, de tip encolpion*, turnată în atelierele de la Kiev. Pe avers este reprezentat *Sfântul Boris*, ținând în mâna dreaptă o bisericuță cu o cupolă, iar în stânga este însoțit de inscripția *Boris*. Imaginea în relief este încadrată pe brațul superior și cele laterale ale crucii de medalioane cu chipuri de sfinți. Pe revers este reprezentat în relief *Sfântul Gleb*, cu biserică în mâna stângă, încadrat de medalioane cu siluete de sfinți, iar în dreapta inscripția cu numele *Gleb*.

Piesa a fost realizată prin turnare, prin metoda cerii pierdute folosind un negativ auxiliar, iar calitatea detaliilor artistice trădează turnarea acestei piese cu tipare refolosite, cu o stare de uzură mai accentuată. Găurile existente pe suprafața cu *Sf. Boris* sunt rezultate în urma evacuării vaporilor în timpul turnării metalului lichefiat în forme și au fost mascate cu bavuri, astăzi dispărute.

Crucile cu reprezentarea lui Boris și Gleb au o proveniență rusească certă, fiind găsite și un posibil prototip, foarte bine lucrat, care se păstrează la Muzeul de Stat al Rusiei. Piesa îl reprezintă pe Gleb. Apariția acestui tip de reprezentări se situează la limita secolelor XI-XII, strâns legate de evoluția cultului fraților Boris și Gleb, primii consacrați în panteonul rușilor, prin intermediul cărora biserica rusă înțelegea să-și accentueze individualitatea față de biserica-mamă. Cnejii kieveeni au fost în mod deosebit interesați de promovarea acestor sfinți, începând cu a doua jumătate a secolului al XI-lea și începutul secolului al XII-lea, ridicând biserici cu hramul acestora, întrecându-se în decorarea raclelor purtătoare de moaște și sporind numărul mărturiilor despre diverse minuni săvârșite la mormintele lor.

Ulterior, după Vladimir Monomahul (1113-1125), tradiția venerării sfinților Gleb și Boris își pierde din vigoare și este pusă în legătură cu decăderea dinastiei cneziale kievene, cea care odinioară înțelegea să-și lege descendența sangvină de cei doi frați venerați.

Totodată, până în secolul al XII-lea, acești sfinți protectori ai dinastiei cneziale erau considerați tătăduitori, pentru ca ulterior să fie considerați cneji militari. De aceea, reprezentarea lor fără arme și doar cu câte o biserică, cu o turlă (Boris), respectiv cu cinci turlă (Gleb) datează în secolul al XI-lea.

În lume se cunosc în total aproximativ 20 de exemplare, iar în România, piesa are valoare de unicat.

Cruciulițele duble relicvar au cunoscut o largă răspândire în întreg spațiul ortodox în secolele VII-XIII, cunoscând și variante particulare, printre care și cele turnate în atelierele cnezatelor vechi rusești. Sunt cruci pectorale cu locaș pentru păstrarea relicvelor sfinte, lemn din Sfânta Cruce sau de la copaci ce cresc pe Sfântul Munte, pământ din Țara Sfântă, moaște etc. Au fost purtate de către arhierii și clerici-pelerini, devenind în scurt timp accesoriu indispensabil în actul de ungere a ierarhilor ortodocși, alături de toiag sau mitră.

Pentru Țara Moldovei, encolpioanele - ca accesorii purtate de arhimandriți și arhierii, indispensabile actului de investire - constituie un indicator fundamental pentru conturarea ariilor de păstorire și influență a ierarhiilor bizantine, raportat la cele vechi rusești, în secolele premergătoare coagulării statului medieval centralizat de la răsărit de Carpați.

Datare

Secolele XI - XII

Dimensiuni / Greutate

7,5 x 5 cm

Data furtului

Incertă

Locul furtului

Incert

Data recuperării

19 noiembrie 2014

Locul actual de păstrare

Muzeul de Istorie și Arheologie Piatra Neamț, județul Neamț

Valoare estimativă

5000 Euro, conform valorii de catalog din anul 2009

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

KIEVAN ENGOLPION

SHORT DESCRIPTION

The item is a *double-reliquary cross, an engolpion* cast in workshops in Kiev. The obverse portrays *Saint Boris* holding a small church with dome, to the left he has the inscription *Boris*. On the upper arm and on the side arms of the cross, the embossed image is bordered by medallions with saints' faces. On the back side there is an embossed image of *Saint Gleb* holding a church in his left hand and surrounded by images of saints. To his right side there is an inscription with the name *Gleb*.

The item was made by the method of lost-wax casting using an additional negative image and the quality of the artistic details shows that the piece was cast with re-used worn-out stencils. The holes on the side representing *St. Boris* were formed after the discharge of vapours during the casting of the liquid metal in the patterns and were hidden with ridges that no longer exist today.

The crosses representing Boris and Gleb come most certainly from the Russian area, where a possible prototype, very well worked up representing Gleb has been discovered, today in the National Russian Museum. The appearance of this type of depictions occurred between the 11th and 12th centuries and is closely linked to the development of the cult of the brothers Boris and Gleb, the first saints consecrated in the Russian pantheon by which the Russian church aimed at enhancing its individuality with regard to the mother-church.

The knyazes of the Kievan Rus' showed a lot of interest in promoting these saints especially from the second half of the 11th and the beginning of the 12th century, building churches dedicated to them, competing in decorating the reliquaries holding their remains and adding to the number of the various accounts about the miracles taking place at their grave.

Later, after the rule of Vladimir Monomakh (1113-1125), the tradition to venerate the saints Gleb and Boris loses its strength as it is now connected to the decline of the Kievan dynasty, which previously aimed at maintaining the existence of a blood lineage from the two brother saints.

Until the 12th century, the two protecting patrons of the Kievan dynasty were considered healer and later military saints. This is why their depiction without arms, only with one small church, a church with one steeple (Boris) and the other one with five steeples (Gleb) dates back to the 11th century.

In the world there are overall 20 pieces, whereas in Romania this item is unique.

Double reliquary crosses circulated widely in the whole orthodox area between the 7th and 13th centuries, there were also private versions in circulation, among which those cast in the workshops of the Russians knezats. This type of cross was carried on the chest and it was provided with a space for the holy relics, wood from the Holy Cross or from trees growing on the Holy Mountain, earth from the Holy Land, holy remains etc. They were carried by bishops and pilgrim clerics, becoming soon indispensable in the anointment of the orthodox hierarchs, together with the stick and the mitre.

For Moldavia, the engolpions - as accessories carried by archimandrites and bishops, indispensable for the act of vesting - are a fundamental factor in the delineation of Byzantine influence areas from Russian influence areas, in the centuries before the coming into being of the centralised medieval state east of the Carpathians.

Dating

11th - 12th centuries

Size / Weight

7.5 x 5 cm

Date of theft

Uncertain

Place of theft

Uncertain

Date of recovery

November 19th, 2014

Current location

The Museum of History and Archaeology Piatra Neamț, Neamț County

Estimated value

EUR 5,000, according to the 2009 catalogue value

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

UȘI ÎMPĂRĂTEȘTI

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă *ușile centrale ale unui iconostas* cu reprezentarea „Bunei Vestiri”, ziua în care Arhanghelul Gavriil a vestit Sfintei Fecioare Maria că va naște pe fiul lui Dumnezeu, prăznuită în Biserica Ortodoxă în data de 25 martie.

Textul (cu alfabet chirilic) de pe reversul ușilor împărătești datează momentul realizării acestor uși și faptul că acest lucru a fost posibil prin strădania enoriașilor din localitatea Ticvanu Mare, județul Caraș-Severin.
Redăm în continuare textul menționat:

”Ușile aceste
împodobite cu cheltuiala a
toatei obștei
pravoslavnicilor creștini din satul Cameralnic Ticfaniu Mare, în vremea fericitei
stăpâniri a împaratului romanesc
și a craiului unguresc
domnului Franțiscus al Doilea
supt preosfințitul pravoslavnicul episcop
al Caransebeșului, Verșețului, Logoșului
și Orșava Mehadiei Domnului
Iosif Ioannovici de Șacabent
în anul 1796 aprilie în 11 zile”

THE HOLY DOORS (THE BEAUTIFUL GATES)

SHORT DESCRIPTION

The item represents *the central doors of an iconostasis* representing the “Annunciation”, the day when Archangel Gabriel announced the Virgin Mary that she would give birth to the Son of God, holiday celebrated by the Orthodox Church on March 25th.

The text (in Cyrillic alphabet) on the back side of the holy doors acknowledges the moment of creation of these doors and the efforts of the parishioners of Ticvanu Mare, Caraș-Severin County.
The text reads:

These doors
adorned at the expense
of the entire Orthodox parish
of the village Cameralnic Ticfaniu Mare,
in the time of the blessed reign
of Holy Roman Emperor
and Hungarian king
Francis the Second,
under the grace of the Bishop
of Caransebeș, Verșeț, Logoș
and Orșava Mehadiei,
His Excellency Iosif Ioannovici of Șacabent,
in the year 1796, the month of April, the 11th day”

Datare

1796

Dimensiuni / Greutate

310 x 200 cm

Data furtului

2006

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Caraș - Severin

Data recuperării

2007

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Caraș - Severin

Valoare estimativă

15.000 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

Dating

1796

Size / Weight

310 x 200 cm

Date of theft

2006

Place of theft

Place of worship in Caraș - Severin County

Date of recovery

2007

Current location

Place of worship in Caraș - Severin County

Estimated value

EUR 15,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

CHIVOT

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *chivot* realizat din aramă cromată și alcătuit din 7 turlle cu 2 ușițe (portițe), pe care sunt aplicați 2 heruvimi. Pe talpa chivotului este scris de mână *D. Brâncuși*, cu vopsea de culoare gri închis, iar pe marginea laturii lungi posterioare este următoarea inscripție: ”dăruit de Constantin Brâncuș, 1922”. Piesa prezintă de asemenea o marcă ștanțată: G.B. Konstantinescu, Bukharest.

Datare

Începutul secolului al XX - lea

Dimensiuni / Greutate

Lungime: 26,5 cm; lățime: 19,8 cm; înălțime: 35 cm

Data furtului

23 - 24 august 2000

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Gorj

Data recuperării

14 aprilie 2003

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Gorj

Valoare estimativă

1000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

TABERNACLE

SHORT DESCRIPTION

The item represents a *tabernacle* (*artophorion*) made of chromed copper and having 7 steeples with 2 doors (gates) on which 2 cherubs are applied. The foot of the tabernacle contains the handwritten inscription *D. Brâncuși*, in light grey painting, and on the border of the long back side is the following inscription: “offered by Constantin Brâncuș, 1922”. The item also presents a hallmark: G.B. Konstantinescu, Bukharest.

Dating

Beginning of the 20th century

Size / Weight

Length: 26.5 cm; width: 19.8 cm; height: 35 cm

Date of theft

August 23rd - 24th, 2000

Place of theft

Place of worship in Gorj County

Date of recovery

April 14th, 2003

Current location

Place of worship in Gorj County

Estimated value

EUR 1,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

CHIVOT

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *chivot* în formă de biserică, având 5 turlle suflate cu aur, decoruri florale și aplice metalice reprezentând sfinți (atât pe casetă, cât și pe turlle), cu deschidere practică în lateral pentru păstrarea cutiei ce conține Sfintele Taine.

Datare

Începutul secolului al XX - lea

Dimensiuni / Greutate

Lungime: 30 cm; lățime: 20 cm; înălțime: 45 cm

Data furtului

02 - 04 aprilie 2003

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Vrancea

Data recuperării

14 mai 2003

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Vrancea

Valoare estimativă

700 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

TABERNACLE

SHORT DESCRIPTION

The item represents a *tabernacle* (*artophorion*) shaped as a miniature church, with 5 gold plated steeples, floral decorations and metal appliques representing the saints (both on the chest and on the steeples), with a side opening for keeping the container of the sacraments.

Dating

Beginning of the 20th century

Size / Weight

Length: 30 cm; width: 20 cm; height: 45 cm

Date of theft

April 2nd - 4th, 2003

Place of theft

Place of worship in Vrancea County

Date of recovery

May 14th, 2003

Current location

Place of worship in Vrancea County

Estimated value

EUR 700 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

OSTENSORIU

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă un *ostensoriu*, format dintr-un soclu de culoare argintie și aurie cu baza de formă circulară, neregulată, pe care se află o casetă de formă dreptunghiulară din metal alb, flancată de o parte și de alta de doi îngeri de culoare aurie. Pe latura din față a casetei este aplicată o stemă ce are inscripția: „A DIVOZIONE DI BENIAMINO NARDELLA 1949”, iar pe cea din spate este aplicată cu litere aurii monograma „M”. Deasupra soclului este o sferă din metal alb pe care este așezat în picioare un înger de culoare aurie, cu mâinile încrucișate pe piept care susține o piesă de forma unui disc solar cu diametrul de 38 cm a cărui parte din mijloc este confecționată din sticlă, iar razele sunt din metal auriu dispuse sub forma unor spice de grâu. Discul este prevăzut în partea superioară cu o cruce aurie, încrustată cu trei pietre, una roșie pe mijloc, încadrată de două de culoare verde. Partea din sticlă a discului are în interior o semilună destinată expunerii hostiei.

Piesa este utilizată în oficierea unor rituri în cadrul cultului catolic.

Datare

Secolul al XX - lea

Dimensiuni / Greutate

82 x 20 cm

Data furtului

2007

Locul furtului

Biserica Beata Vergine Maria dell Altomonte din Orta Nova, Italia

Data recuperării

26 ianuarie 2009

Locul actual de păstrare

Italia

Valoare estimativă

5.000 Euro, conform valorii de inventar din anul 2007

Mențiune

Bunul a fost predat autorităților italiene în anul 2013

OSTENSORIUM

SHORT DESCRIPTION

The item represents a *monstrance (ostensorium)*, made of a silver-gold coloured stand with a circular, irregular base, on top of which is a rectangular white metal box, flanked on each side by two golden angels. The front of the box has a coat of arms bearing the inscription: “A DIVOZIONE DI BENIAMINO NARDELLA 1949”, and on the back side the application represents the gold letter monogram “M”. On top of the stand, there is a white metal sphere on top of which stands a golden angel, his arms crossed on his chest, holding a 38 cm diameter sunburst disk, whose middle is made of glass and the beams are of gold-coloured metal, displayed as wheat ears. Above the disk, there is a golden cross, incrustated with three stones, a red one, flanked by two green ones. The glass part of the disk holds a crescent for the exhibit of the host.

The item is used for the celebration of rituals in the Catholic cult.

Dating

20th century

Size / Weight

82 x 20 cm

Date of theft

2007

Place of theft

The church Beata Vergine Maria dell Altomonte in Orta Nova, Italy

Date of recovery

January 26th, 2009

Current location

Italy

Estimated value

EUR 5,000 according to the 2007 inventory value

Note

The object was handed over to the Italian authorities in 2013

ICOANE

ICONS

MAICA DOMNULUI CU PRUNCUL, FLANCATĂ DE PROFEȚI

DESCRIERE PE SCURT

Icoana reprezentând tema *Maica Domnului cu Pruncul, flancată de profeți* este realizată în stil post-bizantin și este atribuită unui atelier din Moldova. În Transilvania, această icoană, împreună cu icoana *Sfântul Nicolae cu scene din viață*, ambele de o valoare inestimabilă pentru patrimoniul cultural național, reprezintă singurele creații cunoscute ale atelierului în care au fost pictate. Piese atribuite aceluiși artist, rămas anonim, au mai fost identificate la Siliștea, județul Neamț, datorite de marele vistiernic Dan în anul 1549, iar alte patru icoane donate bisericii sărbilor din Constantinopol în anul 1539 de către voievodul Ștefan Lăcustă, dintre care una s-a pierdut în intervalul 1899-1953, iar celelalte trei au ars într-un incendiu la mijlocul secolului al XX-lea. Astfel că, atelierul mai este cunoscut astăzi doar prin trei lucrări: *Maica Domnului cu pruncul flancată de profeți* și *Sfântul Nicolae cu scene din viață* de la Urisiu de Jos, județul Mureș și cea de la Siliștea, județul Neamț.

Piesa are un aspect impresionant, cu un fond de aur lucrat în relief și arcadă trilobată, profilată în trepte sub care sunt reprezentate personajele principale, Maica Domnului cu Pruncul, flancate de figurile miniaturale a doi arhangheli ținând în mâini discuri cu inițiala numelui lui Hristos, iar pe laterale de figurile a 12 prooroci mesiani, în casete dreptunghiulare. În colțurile superioare, în mici arcade trilobate, sunt reprezentați în stânga Arhanghelul Gavriil, iar în dreapta Fecioara Maria, formând scena *Bunei Vestiri*. Decorul în relief, precum și modul de realizare a fizionomiilor și a vestimentației personajelor, se remarcă printr-un rafinament aparte.

În partea de jos a icoanei se regăsește o inscripție de donare, tradusă astfel: *Rugăciunea robului lui Dumnezeu pan Luca din Urisiu și a soției sale și a copiilor săi. Văleat 7047 (1539) luna martie zile 10.*

Dacă unii istorici ai artei au căutat să identifice elementele icoanelor de la Urisiu de Jos ce făceau legătura cu pictura primei jumătăți de secol al XVI-lea din Nordul Moldovei ori să le atribuie unor pictori moldoveni itineranți prin Transilvania epocii, observând că cele două

icoane probează o pătrundere a repertoriului decorativ specific goticului târziu și Renașterii mult mai timpurie decât se crezuse inițial, alți istorici ai artei, pe aceeași filieră au găsit analogii din care reiese că nimbul trilobat reprezentat la icoana *Maicii Domnului cu Pruncul*, se regăsește, de asemenea, într-o icoană cipriotă de secol al XIII-lea (ocupat în acel timp de cruciați, iar ulterior, între anii 1489-1571, ajuns sub stăpânirea Veneției).

Această similitudine pare să ofere un punct de legătură între pictorul moldovean din prima jumătate a secolului al XVI-lea și omologii săi din Cipru veacurilor XIII-XIV. Folosirea acestui cadru trilobat poate fi considerată o imixtiune gotică în ambientul spiritual bizantin din Cipru de aceeași factură cu infiltrațiile similare care se vor produce începând cu prima jumătate a secolului al XV-lea în Polonia, iar ulterior în Moldova. Astfel că, originea arcului trilobat din icoanele cipriote și a celui din icoanele pictorului moldovean din prima jumătate a secolului al XVI-lea este comună: arhitectura gotică târzie.

Cercetătorii nu își pun atât problema identificării unor analogii identice, cât mai degrabă tind să caute orientarea înspre sursele de inspirație ori înspre direcția din care au venit elemente precum arcatura și decorul în relief de pe fundal, în mod special. Iar cum originea acestora este eminamente occidentală și răspândirea lor poate fi urmărită în întreg arealul ortodox, experții în domeniu își îndreaptă privirile înspre regatul polono-lituanian, cu care Moldova epocii a avut numeroase legături, inclusiv stăpânirea unui teritoriu polonez locuit în bună măsură de populație ortodoxă.

Material / Tehnică

Tempera pe lemn; glet de ipsos ștanțat și modelat; sculptură în lemn

Datare

1539

Dimensiuni / Greutate

118 x 89,5 cm

Data furtului

08 august - 25 septembrie 2011

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Mureș

Data recuperării

11 decembrie 2012

Locul actual de păstrare

În prezent se află la Muzeul Județean Mureș pentru restaurare, urmând să revină la Arhiepiscopia Ortodoxă Română Alba Iulia

Valoare estimativă

50.000 Euro (aproximativ), după restaurare, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Clasată în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2146/21.03.2014

THE VIRGIN AND CHILD, WITH PROPHETS

SHORT DESCRIPTION

The icon depicting *The Virgin and Child, with Prophets* was created in post-Byzantine style and is attributed to a workshop in Moldavia. In Transylvania, this icon, as well as the icon *Saint Nicholas with Scenes from his Life*, both of immeasurable value for the national cultural heritage, represent the only known creations of the workshop where they were painted. Other works attributed to the same artist, who is anonymous, were identified in Siliștea, Neamț County, offered by the great treasurer Dan in 1549, and four other icons were donated to the Serbian Church in Constantinople in 1539 by Voivode Ștefan Lăcustă; one of them disappeared between 1899 and 1953 and the other three burnt during a fire in the middle of the 20th century. Thus, the workshop is only known today through three works: *The Virgin and Child with Prophets* and *Saint Nicholas with Scenes from his Life* from Urisiu de Jos, Mureș County and the one in Siliștea, Neamț County.

The icon has an impressive appearance, having a gold relief background and descending trefoil arcade, under which the main characters, the Virgin and the Child are represented, flanked by the miniature depictions of two archangels holding in their hands plates with the initial of Christ, and on the sides by the depictions of the twelve Messianic apostles, in rectangular boxes. The top corners, in small foiled arcades, portray the Archangel Gabriel (left corner) and the Virgin Mary (right corner), creating the scene of the *Annunciation*. The relief background as well as the manner of creation of the physiognomy and clothing of the characters is remarkably refined.

In the bottom of the icon there is a donation inscription, translated as: *Prayer of the Servant of God, lord Luca from Urisiu, his wife and children. Văleat 7047 (1539) month of March, the tenth day.*

While some art historians tried to identify the elements of the icons from Urisiu de Jos which connected them to the painting of the first half of the 16th century from the North of Moldavia or to attribute them to some Moldavian painters wandering through the Transylvania of that era, noticing that the two icons prove an ingress of the decoration repertoire specific to late gothic and Renaissance, which was much earlier than previously thought, other art historians, following the same traces, found similarities showing that the foiled nimbus pictured in the icon *The Virgin and the Child* was also found in a Cypriot icon from the 13th century (at the time, Cyprus was occupied by the crusaders and subsequently, between 1489 and 1571 Cyprus

became an overseas possession of Venice). This similarity seems to connect the Moldavian painter from the first half of the 16th century to his homologues from Cyprus from the 13th-14th centuries. The use of this foiled framework may be considered as a Gothic interference in the Byzantine spiritual ambient in Cyprus, of the same type as the similar infiltrations which shall arise from the first half of the 15th century in Poland, and subsequently in Moldavia. Thus, the foiled arch of the Cypriot icons and the foiled arch of the icons created by the Moldavian painter from the first half of the 16th century have a common origin: late Gothic architecture.

The researchers do not raise the question of identifying identical analogies, but rather of finding the sources of inspiration or the origin of elements such as the arcature and the relief decoration on the background. As their origin is mainly occidental and its spreading can be traced in the entire Orthodox area, experts in the field turn their attention to the United Kingdom of Poland and Lithuania, with which Moldavia had numerous ties, including the occupation of a Polish territory inhabited mostly by Orthodox population.

Material / Technique

Tempera on wood; punched and modelled plaster; wood sculpture

Dating

1539

Size / Weight

118 x 89.5 cm

Date of theft

August 8th - September 25th, 2011

Place of theft

Place of worship in Mureș County

Date of recovery

December 11th, 2012

Current location

It is currently undergoing restoration at the Mureș County Museum and subsequently it shall be returned to the Romanian Orthodox Archdiocese of Alba Iulia

Estimated value

EUR 50,000 (approximately), after the restoration, according to the 2015 assessment

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2146/21.03.2014

MAICA DOMNULUI CU PRUNCUL

DESCRIERE PE SCURT

Școala de pictură pe sticlă de la Nicula este, probabil, cea mai cunoscută „școală” transilvăneană de icoane pe sticlă și, cu siguranță, cea mai veche din țară, fiind generic denumită „școala de la Nicula”. Icoanele pe care le atribuim acestui sat au fost pictate nu numai în Nicula, ci și în localitățile vecine, Gherla și Hăsdate.

Vorbim despre Nicula ca fiind centrul de referință al icoanei pe sticlă din Transilvania, prin prisma longevității acestei școli, care a funcționat, practic, începând cu secolul al XVIII-lea. Generațiile de pictori niculeni au avut o piață de desfacere amplă, acoperind Nordul și Vestul Transilvaniei. Dimensiunile acestei piețe rezidă, pe de o parte din notorietatea mănăstirii de la Nicula, care reunea anual, la praznicul Adormirii Maicii Domnului, credincioși din ținuturi îndepărtate, pe de altă parte, pictorii niculeni și-au extins piața practicând comerțul ambulant pe la târgurile de țară din Transilvania.

Deși în literatura de specialitate sunt identificate numele unora dintre meșterii care au lucrat în acest centru și au apărut și o serie de date referitoare la biografia acestora, majoritatea icoanelor de Nicula rămân opere anonime.

Legătura între pictura pe sticlă din Europa Centrală și Vestică și icoanele niculene constă în realizarea tehnică. Se presupune că această tehnică a fost „importată” prin pelerinii veniți din Vest, care poposeau la mănăstirea de la Nicula.

Diferențele dintre icoana de Nicula și pictura pe sticlă din centrul și apusul Europei rezidă atât în caracterul economic-sociologic al meștesugului, cât și în aspectele stilistice specifice. Dacă în Europa centrală, făurirea picturilor pe sticlă a căpătat aproape un caracter industrial, pictarea icoanelor în satul transilvănean a rămas un meștesug individual. În timp ce picturile pe sticlă apusene abordează atât subiecte religioase, cât și laice, tematica lucrărilor din Transilvania este aproape exclusiv religioasă.

Caracteristica definitorie a icoanelor niculene este simplitatea compoziției și a formelor. Determinată mai mult de considerente tehnice decât spirituale (ne referim aici, pe de o parte la formatul mic al lucrărilor, impus de dimensiunea redusă a suportului de sticlă obținut în glăjării și, pe de altă parte, la factorul economic care presupunea atingerea unei productivități mai mari prin reducerea timpului de execuție), această simplificare generând o esențializare, atât la nivel compozițional, prin reducerea numărului de personaje, cât și la nivelul formelor, prin restrângerea desenului până la un minim de linii necesare ilustrării subiectului ales.

Una din trăsăturile fundamentale ale creației artistice populare constă în dimensiunea ei profund ornamentală. Această tendință se manifestă evident și cu mare frecvență în pictura religioasă a țaranilor de la Nicula. Alături de elementele pur ornamentale (lobii semicirculari de la marginea compoziției, elementele florale, uneori abundente, din fundal, chenarul specific, etc.), în icoanele niculene până și reprezentarea personajelor este subordonată cerințelor unui anumit decorativism, astfel încât ele, deși rămân perfect identificabile, sunt tratate, în același timp, și ca elemente de ornament în locuința țărănească.

Trebuie amintit ductul specific picturii niculene. Fie că este realizat cu pana, în linii uniforme ca grosime, fie că este trasat cu pensula, în linii de grosime variabilă, conturul acestor icoane este întotdeauna fluent și plin de siguranță.

Vigoarea din desenul acestor icoane nu este contrazisă de nimic nici de cromatica lor. Icoanele niculene sunt pictate în tentă plată. Figurile sunt tratate bidimensional, meșterii țărani necunoscând tehnica de reprezentare a perspectivei. Tonurile nu sunt combinate, ci se aplică, în general, pure, saturate. Vibrațiile care apar pe câmpurile pictate se datorează tehnicii de aplicare a culorilor. Uneori pigmenții folosiți nu sunt suficient de omogenizați, alteori, în culorile mai deschise pătrund urme de pigmenți folosiți anterior, de pe pensulă. Aceste neregularități nu fac altceva decât să valorizeze tonurile și să confere un efect estetic amplificat picturilor.

Contrastul obținut prin alăturarea culorilor complementare, tonurile cu forță de expresie, bine echilibrate, asigură icoanelor vechi de la Nicula, prin forță și spontaneitate, o valoare artistică deosebită.

Icoana reprezentând tema *Maica Domnului cu Pruncul* o prezintă pe Maica Domnului ținând Pruncul pe brațul stâng, binecuvântându-și mama cu mâna dreaptă și ținând o carte în mâna stângă.

Imaginea o reprezintă pe Maica Domnului de la Nicula, celebra icoană pictată pe lemn de Luca din Iclod, care a lăcrimat în anul 1699, dar modelul iconarului nu a fost icoana originală, aflată în biserica mănăstirii Nicula, ci o gravură prin care a fost promovată icoana de asemenea miraculoasă dusă în biserica iezuită de la Cluj și recomandată ca adevărata icoană care a plâns în 1699.

Icoana a fost pictată la începutul secolului al XIX-lea, la doar câteva decenii distanță de cele mai vechi icoane românești pe sticlă realizate la Nicula, începând cu anul 1796. Autorul este unul dintre cei mai talentați artiști din cea de-a doua generație de pictori niculeni, cunoscut și cu lucrări pictate pe pânză.

Material / Tehnică

Tempera pe sticlă; foiță de aur; ramă de lemn, proflată, băițuită

Datare

Începutul secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

26,5 x 22 cm

Data furtului

08 august - 25 septembrie 2011

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Mureș

Data recuperării

11 decembrie 2012

Locul actual de păstrare

În prezent se află la Muzeul Județean Mureș pentru restaurare, urmând să revină la

Arhiepiscopia Ortodoxă Română Alba Iulia

Valoare estimativă

600 Euro (cel puțin), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

Clasată în categoria juridică TEZAUR a

Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul

Ministrului Culturii nr. 2146/21.03.2014

VIRGIN MARY WITH BABY JESUS

SHORT DESCRIPTION

The Nicula School of painting on glass is probably the most famous Transylvanian “school” of icons on glass and most certainly the oldest in Romania; it is best known as the “Nicula School”. The icons attributed to this village were painted not only in Nicula but also in neighbouring communities, such as Gherla and Hâsdate.

Nicula is the centre of reference of icons on glass in Transylvania, due to the longevity of this school, which practically functioned starting with the 18th century. The generations of painters from Nicula had a vast market, covering the North and West of Transylvania. This was due, on the one hand, to the fame of the Nicula Monastery, which, for the feast of the Assumption of the Virgin Mary gathered believers from remote regions; on the other hand, the painters from Nicula extended their market by going as itinerant traders at fairs in Transylvania.

Although the literature identifies the names of some of the craftsmen who worked in this centre and provides their biographical data, most of the icons from Nicula remain anonymous.

The connection between the painting on glass from Central and Western Europe and Nicula icons resides in the technique. It is assumed that this technique was “imported” through the pilgrims coming from the West, who would rest at Nicula Monastery.

The differences between the Nicula icons and the painting on glass from Central and Western Europe resides in the socio-economic character of the craft, as well as in the specific stylistic aspects. While in Central Europe painting on glass acquired almost an industrial character, in the Transylvanian village it remained an individual craft. Moreover, while Western paintings on glass approach both religious and lay motifs, the theme of the Transylvanian works is almost exclusively religious.

The defining characteristic of the Nicula icons is the simplicity of the composition and shapes. Determined more by technical rather than spiritual reasons (by that we refer, on the one hand, to the small format of the works, imposed by the reduced size of the glass support made in the glassware workshop and, on the other hand, to the economic factor which implied obtaining a greater productivity by reducing the duration of the creation), this simplicity leads to essentialising, both at the level of the composition, by reducing the number of characters and at the level of shapes, by reducing the drawing to the minimum lines needed to depict the chosen subject.

One of the fundamental traits of popular artistic creation is its profoundly ornamental characteristic. This tendency is very obvious and frequent in the religious painting of the peasants from Nicula. Alongside with purely

ornamental elements (semicircular foils on the sides of the composition, the sometimes abundant floral elements in the background, the specific frame, etc.), in the Nicula icons, even the depiction of the characters follows the requirements of a certain decorativism, and thus, even if they are perfectly identifiable, at the same time the icons are treated as ornaments in the peasant houses.

It is important to note the line drawing manner specific to Nicula painting. Whether it is made with a feather, in lines of uniform width, or traced with the brush, in lines of variable width, the contour of these icons is always fluent and firm.

The strength of the drawing of these icons is supplemented by their chromatics. The Nicula icons are painted in uniform, solid tint. The characters are painted in two dimensions, as the peasant craftsmen did not master the technique of perspective representation. The tones are not combined, rather they are generally pure, saturated. The vibrations appearing on the painted area are due to the colour application technique. Sometimes the pigments used are not homogenous enough, sometimes the lighter colours are tainted by traces of previously used pigments, from the brush. These irregularities can only increase the value of the tones and confer the paintings an amplified aesthetic effect.

The contrast obtained by joining complementary colours, the strong expression, well balanced tones ensure, through their strength and spontaneity, the great artistic value of the old Nicula icons.

The icon representing the theme *The Virgin and Child* depicts Virgin Mary holding Baby Jesus on her left arm, giving a blessing to His Mother with His right hand and holding a book in the left hand.

The image represents the Mother of God from Nicula, the famous icon painted on wood by Luke from Iclod, which wept in 1699, however the model used by the iconographer was not the original icon, located in the church of the Nicula Monastery, but an engraving which was used to promote the miraculous icon, taken to the Jesuit Church in Cluj and presented as the real icon which wept in 1699.

The icon was painted at the beginning of the 19th century, only a few decades away from the oldest Romanian icons on glass painted in Nicula, starting with 1796. The author is one of the most talented artists from the second generation of Nicula painters, also known for works painted on canvas.

Material / Technique

Tempera on glass; gold foil; raised, stained wood frame

Dating

Beginning of the 19th century

Size / Weight

26.5 x 22 cm

Date of theft

August 8th - September 25th, 2011

Place of theft

Place of worship in Mureș County

Date of recovery

December 11th, 2012

Current location

It is currently undergoing restoration at the Mureș County Museum and it shall be subsequently returned to the Romanian Orthodox Archdiocese of Alba Iulia

Estimated value

EUR 600 (at least), according to the 2015 assessment

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2146/21.03.2014

MAICA DOMNULUI CU PRUNCUL

DESCRIERE PE SCURT

Până prin secolul al XVII-lea, pictura bisericească în țările române a fost încorsetată în dogmele Bisericii răsăritene, astfel încât pictorul de tradiție bizantină nu-și permitea să-și accentueze stilul personal în ceea ce trebuia să reprezinte trăsăturile unei arte de inspirație divină, transcendentă. Începutul domniilor fanariote în Moldova au corespuns unei perioade de criză în domeniul artelor vizuale. Este totuși vremea când se fac simțite influențele artei occidentale a stilului renascentist, baroc și neoclasic, venite în special pe firul deschiderilor din biserică rutenă, stimulate încă de reformele mitropolitului de origine română, Petru Movilă (mitropolit al Kievului între 1632-1646). Primele semne articulate de primenire în pictura bisericească din Moldova se datorează pictorului Eustatie Altini (decedat în anul 1815), școlit pe cheltuiala statului la Viena, după care încearcă în cadrul Academiei Mihăilene din Iași să promoveze pictura "după natură". Acesta a pictat mai multe biserici din Moldova, precum Biserica Mănăstirii Banu, Biserica Mănăstirii Sf. Spiridon din Iași sau tâmpla Catedralei Episcopale din Roman.

Generația de la 1848 aduce mari transformări și în domeniul artelor vizuale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, răsădind pe pământ românesc tehnicile Renașterii, importate direct din centrul Europei, astfel încât treptat "pictorii academici" îi substituie pe artiștii zugrăvi, fideli tehnicilor tradiționale bizantine. Este curentul artistic novator preferat de elitele vremii, mănăstiri și ctitorii importante, triumfând ca model de primenire pe Catedrala Mitropolitană din Iași, cu pictura lui Gheorghe Tătărescu (1820-1894).

Icoana reprezentând tema *Maica Domnului cu Pruncul* se înscrie perfect acestor transformări, trădând mâna unui artist experimentat, bine familiarizat cu tradiția Școlii de Arte Frumoase de la Iași. Un studiu de detaliu ar putea conduce și la identificarea autorului, rămas necunoscut.

În prim-planul compoziției, pe un fond întunecat, depersonalizat, Mântuitorul-copil, cu trăsături mature, este ținut pe brațul stâng al Fecioarei, binecuvântând cu dreapta iar în mâna stângă - lăsată jos - ușor îndoită, lasă să se desfășoare un sul. Este îmbrăcat în cămașă albastră, cu mantie purpurie. Deasupra capului sunt scrise monogramele grecești "ΙΣ ΧΣ".

Maica Domnului ține capul ușor înclinat spre Fiu, cu privire plină de duioșie și zâmbet discret, poartă *maphorion* de culoare purpurie, cu ușoară deschidere în zona pieptului, astfel încât lasă să se vadă cămașa de culoare albastră. Sub *maphorion*, părul fecioarei este prins cu o năframă albastră, ce simbolizează pogorârea Duhului Sfânt asupra sa.

Nimburile sunt realizate cu aplici metalice dar în jurul capului Fecioarei se distinge o aureolă formată din raze liniare, intercalate de stele.

Material / Tehnică

Ulei pe lemn; partea superioară arcuită

Datare

A doua jumătate a secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

163 x 68,5 cm

Data furtului

Ianuarie - februarie 2009

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Neamț

Data recuperării

29 aprilie 2009

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Neamț

Valoare estimativă

700 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

VIRGIN MARY WITH BABY JESUS

SHORT DESCRIPTION

Until around the 17th century, ecclesiastical painting in Romanian territories was enchaind in the dogma of the Eastern Church, so that the Byzantine painter could not afford to highlight his personal style in what was meant to represent the characteristics of a transcendental, divine-inspiration art. The beginning of the Phanariote rule in Moldavia coincided with a period of crisis in the field of visual arts. It is however the era where we feel the influences of Western art, of the Renaissance, Baroque and Neoclassical styles, arrived especially through the open approach of the Ruthenian Church, stimulated by the reforms of the Romanian-born Metropolitan Peter Mogila (Petru Movilă – Metropolitan of Kiev between 1632 and 1646). The first clear signs of change in the ecclesiastical painting in Moldavia are due to the painter Eustatine Altini (died in 1815), who studied in Vienna on the expenses of the state and who subsequently tried to promote “nature-inspired” painting within the Academia Mihăileană in Iași. He painted several churches in Moldavia, such as the church of Banu Monastery, the church of *Saint Spyridon* of Iași or the iconostasis of the Episcopal Cathedral in Roman.

The 1848 generation brought important changes in the field of visual arts in the second half of the 19th century, sowing on Romanian land the techniques of Renaissance, imported directly from the centre of Europe, and thus, little by little, the “academic painters” replaced the painters who remained faithful to the traditional Byzantine techniques. It is the innovative art movement preferred by the elite of the era, by important monasteries and ecclesiastical institutions founded by ktetors, the most triumphant model of renewal being the painting of Gheorghe Tăttărescu (1820-1894) on the Metropolitan Cathedral in Iași.

The icon representing the theme *Virgin Mary with Baby Jesus* perfectly transcribes these transformations, revealing the hand of an experienced artist, well acquainted with the tradition of the School of Fine Arts in Iași. A detailed study might lead to the identification of the author, who is unknown.

In the forefront of the composition, on a dark, depersonalised background, Baby Jesus, with mature traits, is held on the left arm of the Virgin, giving blessing with His right hand and with His slightly bent left hand unfolding a paper scroll. He wears a blue shirt and a purple cloak. The Greek monograms “ΙΣ ΧΣ” are written above His head.

The Virgin’s head is slightly tilted towards the Son, with a gentle look and subtle smile; she wears a purple *maphorion*, slightly open in the chest area, showing Her blue underdress. Under the *maphorion*, the Virgin’s hair is tied with a blue kerchief, symbolising the descent of the Holy Ghost upon Her.

The nimbuses are made with metal parts but around the Virgin’s head we distinguish an aureole formed by line beams intercalated by stars.

Material / Technique

Oil on wood; arched top

Dating

The second half of the 19th century

Size / Weight

163 x 68.5 cm

Date of theft

January - February 2009

Place of theft

Place of worship in Neamț County

Date of recovery

April 29th, 2009

Current location

Place of worship in Neamț County

Estimated value

EUR 700 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

IISUȘ ÎNVĂȚĂTOR

DESCRIERE PE SCURT

Icoana reprezentând tema *Iisus învățător* prezintă Mântuitorul, în picioare - surprins de la coapse în sus - binecuvântând cu mâna dreaptă iar cu stânga, ascunsă sub mantie susține o Evanghelie. Iisus poartă o cămașă de culoare roșie iar deasupra o mantie de un verde spre albastru, care cade liber și dezvălește doar partea dreaptă, pentru a întinde mâna pentru binecuvântare. Până în zona pieptului, trupul Domnului este înfășurat într-un material similar mantiei. Privește frontal, ținând privitorul cu ochii mari, migdalați și sprâncenele perfect arcuite. O față bine proporționată, cu un nas drept, pomeți înalți și buzele strânse. Părul bogat se desparte cu o cărare la creștet și cade în bucle, adunându-se în zona gâtului. Fondul este neutru, de un brun deschis cu un chenar lat pe margine, galben cărămiziu, asemănător aureolei cu cruce înscrisă ce înconjoară capul Domnului.

Icoana este atribuită lui popa Ghițe zugravul.

Material / Tehnică

Tempera pe lemn

Datare

1812 - 1814

Dimensiuni / Greutate

35 x 43 cm

Data furtului

08 - 17 septembrie 2012

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Gorj

Data recuperării

18 noiembrie 2012

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Gorj

Valoare estimativă

300 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

CHRIST THE TEACHER

SHORT DESCRIPTION

The icon representing the theme *Christ the Teacher* depicts the Saviour, standing - portrayed from the hips up - giving blessing with His right hand and holding the Gospels with His left hand hidden beneath a cloak. Christ is depicted wearing a red shirt, covered in a green-bluish cloak, which falls freely and reveals only the right side, so that the hand can give the blessing. Up to the chest, the body of the Lord is covered in a material resembling the cloak. He is looking straight ahead, nailing the admirer with big, almond eyes and perfectly arched eyebrows. A proportional face, straight nose, high cheekbones and tight lips. The rich middle-parted hair falls in curls and is gathered up around the neck. The background is neutral, light brown, with a wide yellow-bricky coloured border frame, similar to the cross aureole surrounding the Lord's head.

The icon is attributed to the priest Ghițe the painter.

Material / Technique

Tempera on wood

Dating

1812 - 1814

Size / Weight

35 x 43 cm

Date of theft

September 8th - 17th, 2012

Place of theft

Place of worship in Gorj County

Date of recovery

November 18th, 2012

Current location

Place of worship in Gorj County

Estimated value

EUR 300 (at least), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

IISUS ÎNVĂȚĂTOR

DESCRIERE PE SCURT

Până prin secolul al XVII-lea, pictura bisericească în țările române a fost încorsetată în dogmele Bisericii răsăritene, astfel încât pictorul de tradiție bizantină nu-și permitea să-și accentueze stilul personal în ceea ce trebuia să reprezinte trăsăturile unei arte de inspirație divină, transcendentală. Începutul domniilor fanariote în Moldova au corespuns unei perioade de criză în domeniul artelor vizuale. Este totuși vremea când se fac simțite influențele artei occidentale a stilului renascentist, baroc și neoclasic, venite în special pe firul deschiderilor din biserică rutenă, stimulate încă de reformele mitropolitului de origine română, Petru Movilă (mitropolit al Kievului între 1632-1646). Primele semne articulate de primenire în pictura bisericească din Moldova se datorează pictorului Eustatie Altini (decedat în anul 1815), școlit pe cheltuiala statului la Viena, după care încearcă în cadrul Academiei Mihăilene din Iași să promoveze pictura "după natură". Acesta a pictat mai multe biserici din Moldova, precum Biserica Mănăstirii Banu, Biserica Mănăstirii Sf. Spiridon din Iași sau tâmpla Catedralei Episcopale din Roman.

Generația de la 1848 aduce mari transformări și în domeniul artelor vizuale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, răsădind pe pământ românesc tehnicile Renașterii, importate direct din centrul Europei, astfel încât treptat "pictorii academici" îi substituie pe artiștii zugravi, fideli tehnicilor tradiționale bizantine. Este curentul artistic novator preferat de elitele vremii, mănăstiri și ctitorii importante, triumfând ca model de primenire pe Catedrala Mitropolitană din Iași, cu pictura lui Gheorghe Tătărescu (1820-1894).

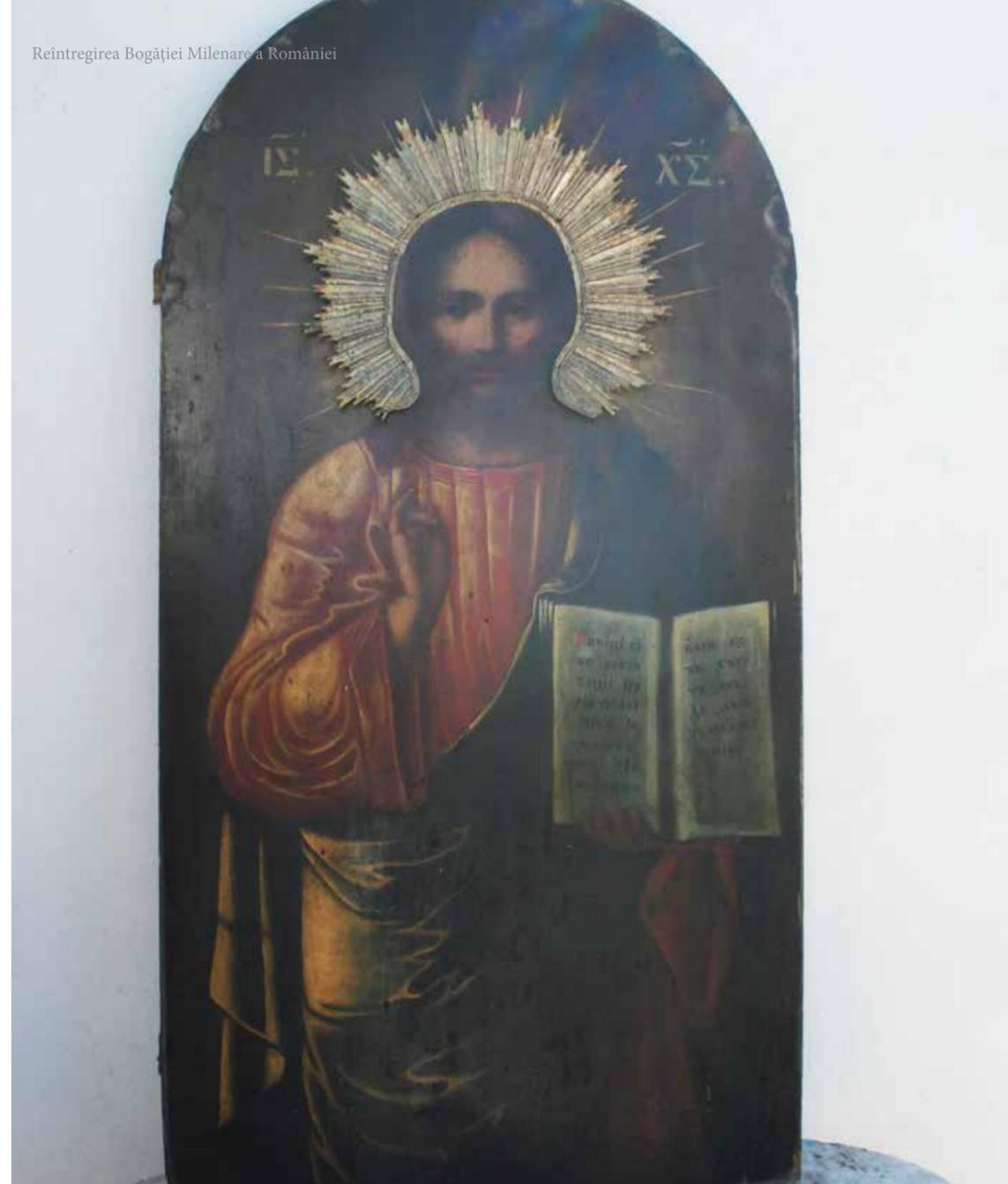
Icoana reprezentând tema *Iisus învățător* se înscrie perfect acestor transformări, trădând mâna unui artist experimentat, bine familiarizat cu tradiția Școlii de Arte Frumoase de la Iași. Un studiu de detaliu ar putea conduce și la identificarea autorului, rămas necunoscut.

În prim-planul compoziției, pe un fond întunecat, depersonalizat, Mântuitorul este înfățișat în picioare, de la genunchi în sus, binecuvântând cu mâna dreaptă iar în stânga ținând o carte deschisă pe care este scris în limba română cu caractere chirilice, de tipar: "Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți împărăția care este gătită vouă de la întemeierea lumii".

Capul, flancat de monogramele grecești "ΙΣ ΧΣ", este înconjurat cu aureolă, realizată printr-o tonalitate mai deschisă ce se pierde pe neobservate în culoarea fondului, peste care s-a aplicat un nimb metalic. Personajul are o privire tristă și pierdută, în față. O ușoară strălucire a irisului, trăsăturile anatomice bine proporționate și realiste, în clar-obscur, deschid o imagine aproape fotografică. Iisus este îmbrăcat într-o cămașă purpurie cu mâneci lungi și largi, având drapaje verticale, ritmice în zona pieptului. Peste umărul stâng poartă o mantie albastră prinsă undeva în spatele șoldului drept, astfel încât trădează silueta.

Această imbinare de culori, roșu și albastru, pentru vestimentația Mântuitorului este folosită în mod tradițional pentru a simboliza combinația între natura umană-impărătească (roșu-purpuriu) și cea divină (albastru) a Celui coborât pe pământ pentru mântuirea noastră.

Autorul nu este cunoscut, întrucât spatele iconostasului a fost vopsit iar posibilele înscrisuri s-au pierdut.

Material / Tehnică

Ulei pe lemn; partea superioară arcuită

Datare

A doua jumătate a secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

163 x 68,5 cm

Data furtului

Ianuarie - februarie 2009

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Neamț

Data recuperării

29 aprilie 2009

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Neamț

Valoare estimativă

700 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

CHRIST THE TEACHER

SHORT DESCRIPTION

Until around the 17th century, ecclesiastical painting in Romanian territories was enchaind in the dogma of the Eastern Church, so that the Byzantine painter could not afford to highlight his personal style in what was meant to represent the characteristics of a transcendental, divine-inspiration art. The beginning of the Phanariote rule in Moldavia coincided with a period of crisis in the field of visual arts. It is however the era where we feel the influences of Western art, of the Renaissance, Baroque and Neoclassical styles, arrived especially through the open approach of the Ruthenian Church, stimulated by the reforms of the Romanian-born Metropolitan Peter Mogila (Petru Movilă - Metropolitan of Kiev between 1632-1646). The first clear signs of change in the ecclesiastical painting in Moldavia are due to the painter Eustatine Altini (died in 1815), who studied in Vienna on the expenses of the state and who subsequently tried to promote “nature-inspired” painting within the Academia Mihăileană in Iași. He painted several churches in Moldavia, such as the church of Banu Monastery, the church of *Saint Spyridon* of Iași or the iconostasis of the Episcopal Cathedral in Roman.

The 1848 generation brought important changes in the field of visual arts in the second half of the 19th century, sowing on Romanian land the techniques of Renaissance, imported directly from the centre of Europe, and thus, little by little, the “academic painters” replaced the painters who remained faithful to the traditional Byzantine techniques. It is the innovative art movement preferred by the elite of the era, by important monasteries and ecclesiastical institutions founded by ktetors, the most triumphant model of change being the painting of Gheorghe Tătărescu (1820-1894) on the Metropolitan Cathedral in Iași.

The icon representing the theme *Christ the Teacher* perfectly transcribes these transformations, revealing the hand of an experienced artist, well acquainted with the tradition of the School of Fine Arts in Iași. A detailed study might lead to the identification of the author, who is unknown.

In the forefront of the composition, on a dark, depersonalised background, the Saviour is depicted standing, from the hips up, giving blessing with His right hand. In His left hand He holds an open book, with the inscription in Romanian, with Cyrillic capital letters: “Come, you who are blessed by my Father, take your inheritance, the kingdom prepared for you since the creation of the world”. The head, flanked by the Greek monograms “ΙΣ ΧΣ”, is surrounded by an aureole, created in a lighter tone, fading in the colour of the background, on which a metal nimbus is applied. The character has a sad, lost look, on his face. A faint sparkle of the iris, the well proportioned and realistic anatomical features, in chiaroscuro, present an almost photographic image. Jesus wears a purple long-sleeved shirt, with vertical, rhythmical folds in the chest area. On His left shoulder, He wears a blue cloak, tied in the back of the right hip, showing the silhouette.

This combination of red and blue for the clothes of the Saviour is traditionally used to symbolize the combination between the human-emperor nature (red-purple) and the divine nature (blue) of the One who descended on Earth to save us.

The author is not known, as the back of the iconostasis was painted and thus the possible inscriptions were lost.

Material / Technique

Oil on wood; arched top

Dating

The second half of the 19th century

Size / Weight

163 x 68.5 cm

Date of theft

January - February 2009

Place of theft

Place of worship in Neamț County

Date of recovery

April 29th, 2009

Current location

Place of worship in Neamț County

Estimated value

EUR 700 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

IISUS MARE ARHIEREU

DESCRIERE PE SCURT

Icoana reprezentând tema *Iisus mare arhieru* prezintă pe Iisus în prim-plan, pe un tron oriental și flancat de reprezentările miniaturale ale Maicii Domnului (la dreapta) și Sfântul Ioan Botezătorul (stânga). Iisus poartă mitră pe capul înconjurat de o aureolă cu cruce înscrisă și este înveșmântat în stihar larg purpuriu, cu falduri largi ce se termină liniar. Deasupra, poartă însemnele arhieresti, ce vin să completeze *mitra*: un *omofor* de culoare albă cu cruce care în capătul de jos este ornat cu Pomul Vieții și *bedernița*, pe genunchiul drept al Domnului.

Expresia feței este calmă și fermă, trăsături caucaziene cu ochii mari migdalați și sprâncenele arcuite, nasul lung și drept, buzele mici și strânse. Trădează fiecare în parte oarecare disproporție, senzație atenuată de mustățile și barba scurtă, tinerească. Părul bogat pornește de sub mitră și cade pe umeri în bucle, amintind buclele pâinii și totodată cuvintele Mântuitorului: "Eu sunt Pâinea vie care s-a coborât din cer. Dacă mănâncă cineva din pâinea aceasta, va trăi în veac; și pâinea pe care o voi da Eu este trupul Meu pe care îl voi da pentru viața lumii" (Ioan 6, 51).

Cu mâna dreaptă binecuvântează iar mâna stângă este așezată peste o carte deschisă al cărei conținut trimite la chemarea din Matei 25, 34: "Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii!"

Maica Domnului poartă *maphorion* purpuriu, ușor întoarsă spre Mântuitor, cu ambele mâini deschise. Pe umeri și pe cap poartă aștri albi, simbol al fecioriei sale înainte de sarcină, în timpul ei și după nașterea Mântuitorului.

Sfântul Ioan are trăsături ascetice, cu barba neîngrijită, întors ușor spre Mântuitor, cu brațele deschise. Poartă o blană iar deasupra este înveșmântat cu mantie de culoare verde încinsă în zona pieptului.

Icoana face parte din categoria cunoscută sub genericul "picturii naive", operă a unui zugrav talentat, însă fără o pregătire specială. Se recunosc totuși unele apropieri cu arta iconarilor din sudul Dunării.

Material / Tehnică

Tempera pe lemn

Datare

Secolul al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

70 x 30 cm

Data furtului

Ianuarie 2003

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Vâlcea

Data recuperării

Februarie 2003

Locul actual de păstrare

Complexul Muzeal Măldărești (Culele de la Măldărești), satul Măldărești, județul Vâlcea

Valoare estimativă

250 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

MICA DEISIS

SHORT DESCRIPTION

The icon representing the theme *Mica Deisis* depicts Christ in the foreground, on an oriental throne and flanked by the miniature representations of the Virgin Mary (on the right) and Saint John the Baptist (on the left). Christ wears a mitre on His head surrounded by an aureola with an inscribed cross and also wears a large purple surplice, with large, linear folds. Above, there are the bishop signs, additional to the *mitre*: a white *omophorion* with crosses which is decorated in the lower part with the Tree of Life and the *epigonation*, on the right knee of the Lord.

The expression of the face is calm and firm; He has Caucasian features, big almond eyes and arched eyebrows, long straight nose and small tight lips. Each of them might show signs of disproportion, but this impression is reduced by the moustaches and short, youthful beard. The rich hair falls in curls from under the mitre to the shoulders, reminding of the curls of bread and at the same time of the Saviour's words: "I am the living bread that came down from Heaven. Whoever eats this bread, shall live forever; and this bread that I will give for the life of the world is My flesh" (John 6,51).

He gives the blessing with His right hand and His left hand is on an open book containing the calling from Matthew 25, 34: "Come, you who are blessed by my Father, take your inheritance, the kingdom prepared for you since the creation of the world!"

The Virgin Mary wears a purple *maphorion*, and is slightly turned towards the Saviour, both her arms open. On her shoulders and on her head she wears white stars, symbol of her perpetual virginity.

Saint John has austere features, dishevelled beard, slightly turned towards the Saviour, with open arms. He wears fur and a green cloak, tied around the chest.

The icon belongs to the category known as "naïve painting", work of a talented painter, who, however, had no special training. There are some resemblances with the art of the iconographers from South of the Danube.

Material / Technique

Tempera on wood

Dating

19th century

Size / Weight

70 x 30 cm

Date of theft

January 2003

Place of theft

Place of worship in Vâlcea County

Date of recovery

February 2003

Current location

Măldărești Museum Complex (Culele - fortified manor houses specific to Oltenia region in the 18th century - of Măldărești), Măldărești village, Vâlcea County

Estimated value

EUR 250 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

DESCRIERE PE SCURT

Școala de pictură pe sticlă de la Nicula este, probabil, cea mai cunoscută „școală” transilvăneană de icoane pe sticlă și, cu siguranță, cea mai veche din țară, fiind generic denumită „școala de la Nicula”. Icoanele pe care le atribuim acestui sat au fost pictate nu numai în Nicula, ci și în localitățile vecine, Gherla și Hășdate.

Vorbim despre Nicula ca fiind centrul de referință al icoanei pe sticlă din Transilvania, prin prisma longevității acestei școli, care a funcționat, practic, începând cu secolul al XVIII-lea. Generațiile de pictori niculeni au avut o piață de desfacere amplă, acoperind Nordul și Vestul Transilvaniei. Dimensiunile acestei piețe rezidă, pe de o parte din notorietatea mănăstirii de la Nicula, care reunea anual, la praznicul Adormirii Maicii Domnului, credincioși din ținuturi îndepărtate, pe de altă parte, pictorii niculeni și-au extins piața practicând comerțul ambulant pe la târgurile de țară din Transilvania.

Deși în literatura de specialitate sunt identificate numele unora dintre meșterii care au lucrat în acest centru și au apărut și o serie de date referitoare la biografia acestora, majoritatea icoanelor de Nicula rămân opere anonime.

Legătura între pictura pe sticlă din Europa Centrală și Vestică și icoanele niculene constă în realizarea tehnică. Se presupune că această tehnică a fost “importată” prin pelerinii veniți din Vest, care poposeau la mănăstirea de la Nicula.

Diferențele dintre icoana de Nicula și pictura pe sticlă din centrul și apusul Europei rezidă atât în caracterul economic-sociologic al meșteșugului, cât și în aspectele stilistice specifice. Dacă în Europa centrală, făurirea picturilor pe sticlă a căpătat aproape un caracter industrial, pictarea icoanelor în satul transilvănean a rămas un meșteșug individual. În timp ce picturile pe sticlă apusene abordează atât subiecte religioase, cât și laice, tematica lucrărilor din Transilvania este aproape exclusiv religioasă.

Caracteristica definitorie a icoanelor niculene este simplitatea compoziției și a formelor. Determinată mai mult de considerente tehnice decât spirituale (ne referim aici, pe de o parte la formatul mic al lucrărilor, impus de dimensiunea redusă a suportului de sticlă obținut în glăjării și, pe de altă parte, la factorul economic care presupunea atingerea unei productivități mai mari prin reducerea timpului de execuție), această simplificare generând o esențializare, atât la nivel compozițional, prin reducerea numărului de personaje, cât și la nivelul formelor, prin restrângerea desenului până la un minim de linii necesare ilustrării subiectului ales.

Una din trăsăturile fundamentale ale creației artistice populare constă în dimensiunea ei profund ornamentală. Această tendință se manifestă evident și cu mare frecvență în pictura religioasă a țăranilor de la Nicula. Alături de elementele pur ornamentale (lobii semicirculari de la marginea compoziției, elementele florale, uneori abundente, din fundal, chenarul specific, etc.), în icoanele niculene până și reprezentarea personajelor este subordonată cerințelor unui anumit decorativism, astfel încât ele, deși rămân perfect identificabile, sunt tratate, în același timp, și ca elemente de ornament în locuința țărănească.

Trebuie amintit ductul specific picturii niculene. Fie că este realizat cu pana, în linii uniforme ca grosime, fie că este trasat cu pensula, în linii de grosime variabilă, conturul acestor icoane este întotdeauna fluent și plin de siguranță.

Vigoarea din desenul acestor icoane nu este contrazisă cu nimic nici de cromatica lor. Icoanele niculene sunt pictate în tentă plată. Figurile sunt tratate bidimensional, meșterii țărani necunoscând tehnica de reprezentare a perspectivei. Tonurile nu sunt combinate, ci se aplică, în general, pure, saturate. Vibrațiile care apar pe câmpurile pictate se datorează tehnicii de aplicare a culorilor. Uneori pigmentii folosiți nu sunt suficient de omogenizați, alteleori, în culorile mai deschise pătrund urme de pigmenti folosiți anterior, de pe pensulă. Aceste neregularități nu fac altceva decât să valorizeze tonurile și să confere un efect estetic amplificat picturilor.

Contrastul obținut prin alăturarea culorilor complementare, tonurile cu forță de expresie, bine echilibrate, asigură icoanelor vechi de la Nicula, prin forță și spontaneitate, o valoare artistică deosebită.

Icoana reprezentând tema *Schimbarea la față* prezintă pe Iisus în mandorla cu profeții, Moise și Ilie. În compoziția clasică a reprezentării mai apar în partea de jos trei apostoli.

Un desen lipsit de sensibilitate și siguranță care însă nu scade din farmecul acestuia, cu un colorit strălucitor și o forță de expresie potențată tocmai de formele brute ale conturilor, care uneori își pierd înțelesul, artistul nefiind familiarizat suficient cu meșteșugul.

Material / Tehnică

Tempera pe sticlă

Datare

Sfârșitul secolului al XVIII - lea - prima jumătate a secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

27,5 x 22 cm

Data furtului

05 - 29 septembrie 2011

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Hunedoara

Data recuperării

24 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Instituție ecleziastică din județul Hunedoara

Valoare estimativă

450 Euro (cel puțin), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

THE TRANSFIGURATION

SHORT DESCRIPTION

The Nicula School of painting on glass is probably the most famous Transylvanian “school” of icons on glass and most certainly the oldest in Romania; it is best known as the “Nicula School”. The icons attributed to this village were painted not only in Nicula but also in neighbouring communities, such as Gherla and Hâsdate.

Nicula is the centre of reference of icons on glass in Transylvania, due to the longevity of this school, which practically functioned starting with the 18th century. The generations of painters from Nicula had a vast market, covering the North and West of Transylvania. This was due, on the one hand, to the fame of the Nicula Monastery, which, for the feast of the Assumption of the Virgin Mary gathered believers from remote regions; on the other hand, the painters from Nicula extended their market by going as itinerant traders at fairs in Transylvania.

Although the literature identifies the names of some of the craftsmen who worked in this centre and provides their biographical data, most of the icons from Nicula remain anonymous.

The connection between the painting on glass from Central and Western Europe and Nicula icons resides in the technique. It is assumed that this technique was “imported” through the pilgrims coming from the West, who would rest at Nicula Monastery.

The differences between the Nicula icons and the painting on glass from Central and Western Europe resides in the socio-economic character of the craft, as well as in the specific stylistic aspects. While in Central Europe painting on glass acquired almost an industrial character, in the Transylvanian village it remained an individual craft. Moreover, while Western paintings on glass approach both religious and lay motifs, the theme of the Transylvanian works is almost exclusively religious.

The defining characteristic of the Nicula icons is the simplicity of the composition and shapes. Determined more by technical rather than spiritual reasons (by that we refer, on the one hand, to the small format of the works, imposed by the reduced size of the glass support made in the glassware workshop and, on the other hand, to the economic factor which implied obtaining a greater productivity by reducing the duration of the creation), this simplicity leads to essentialising, both at the level of the composition, by reducing the number of characters and at the level of shapes, by reducing the drawing to the minimum lines needed to depict the chosen subject.

One of the fundamental traits of popular artistic creation is its profoundly ornamental characteristic. This tendency is very obvious and frequent in the religious painting of the peasants from Nicula. Alongside with purely ornamental elements (semicircular foils on the sides of the composition, the sometimes abundant floral elements in the background, the specific frame, etc.), in the Nicula icons, even the depiction of the characters follows the requirements of a certain decorativism, and thus, even if they are perfectly identifiable, at the same time the icons are treated as ornaments in the peasant houses.

It is important to note the line drawing manner specific to Nicula painting. Whether it is made with a feather, in lines of uniform width, or traced with the brush, in lines of variable width, the contour of these icons is always fluent and firm.

The strength of the drawing of these icons is supplemented by their chromatics. The Nicula icons are painted in uniform, solid tint. The characters are painted in two dimensions, as the peasant craftsmen did not master the technique of perspective representation. The tones are not combined, rather they are generally pure, saturated. The vibrations appearing on the painted area are due to the colour application technique. Sometimes the pigments used are not homogenous enough, sometimes the lighter colours are tainted by traces of previously used pigments, from the brush. These irregularities can only increase the value of the tones and confer the paintings an amplified aesthetic effect.

The contrast obtained by joining complementary colours, the strong expression, well balanced tones ensure, through their strength and spontaneity, the great artistic value of the old Nicula icons.

The icon representing *the Transfiguration* depicts Jesus in mandorla and the prophets Moses and Elijah. The classical composition of this representation also shows three apostles in the bottom of the icon.

The drawing lacks sensibility and firmness, however this does not decrease its charm, residing in the bright colours and a strength of expression intensified precisely by the raw shapes of the contours, which sometimes lose their meaning, as the artist is not familiarised enough with the craft.

Material / Technique

Tempera on glass

Dating

End of the 18th century - the first half of the 19th century

Size / Weight

27.5 x 22 cm

Date of theft

September 5th - 29th, 2011

Place of theft

Place of worship in Hunedoara County

Date of recovery

October 24th, 2011

Current location

Ecclesiastical institution in Hunedoara County

Estimated value

EUR 450 (at least), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

RĂSTIGNIREA MÂNTUITORULUI

DESCRIERE PE SCURT

Icoana lipovenească reprezentând tema *Răstignirea Mântuitorului*, este etalată pe trei registre suprapuse pe orizontală, a căror unitate compozițională o dă crucea metalică cu Răstignirea Mântuitorului, aplicată în mijloc, astfel încât personajele pictate flanchează și asistă la jertfa Domnului.

Crucea metalică este de tip slav, cu *titulus* și *suppedaneum* ce formează laturi secundare. În relief, în plan central este reprezentat Iisus Hristos răstignit, cu capul înclinat spre dreapta privitorului, picioarele împreunate și tălpile deschise în lateral, sprijinite pe *suppedaneum*. Reprezentarea Mântuitorului este însoțită de monogramele IS HS NI KA, adică "Iisus Hristos Învățătorul" și СНЪ БЖІЙ, respectiv "fiul lui Dumnezeu".

Deasupra titulei, tronează Dumnezeu - Tatăl, reprezentat până la brâu și binecuvântând cu mâna dreaptă iar în cea stângă ținând o cruce slavă. În față, pe marginile titulei I se închină doi îngeri. Reprezentarea este însoțită de inscripții slave, Ц(А)РЪ СЛ(А)ВЫ, respectiv "Împăratul Slavei".

Brațele laterale ale crucii, în dreptul palmelor Domnului sunt două discuri ovale cu trăsături umanoide, iar inscripțiile dedesubt le identifică cu Soarele (С(О)ЛНЦЕ) și luna (Л(У)НА).

Sub picioare, în câmpul brațului inferior al crucii este reprezentată Golgota, conținând mormântul cu craniul lui Adam.

Imaginile pictate, înfățișează în registrul inferior două femei aureolate ce o alină pe Maica Domnului, aflată în mijloc, cu mâinile împreunate și în stânga crucii pe apostolul Ioan, urmat de sutașul cu sulita și Sfântul Iosif din Arimateea.

În registrul din mijloc, crucea este flancată de câte o pereche de sfinți, orientați spre cruce și în fine, deasupra - în stânga - bustul Sfântului Nicolae, binecuvântând cu stânga iar în dreapta ținând o carte închisă. În zona umerilor este flancat de busturile miniaturale ale lui Iisus Hristos și Maica Domnului, care îl povățuiesc.

La dreapta este reprezentată Maica Domnului cu Pruncul Iisus în brațe, ținut pe mâna dreapta, într-o poziție mai mult culcată. Mântuitorul poartă cămașă albastră și mantie roșie iar în mâini ține un sul desfășurat. Fecioara poartă *maphorion* de culoare roșie-purpurie și ține capul înclinat spre dreapta, deasupra Fiului.

Pe laterale, icoana are un chenar pe care sunt zugrăvite alte figuri de sfinți, dispuse în picioare, câte trei pentru fiecare latură, reluând cele trei registre suprapuse.

Icoana face parte din tezaurul culturii materiale specific lumii rusești de dinaintea aplicării reformelor religioase inițiate de patriarhul Nikon al Rusiei (1652-1658).

Din cauza presiunilor, grupurile de staroveri au fost nevoite să se refugieze la periferiile Imperiului Rus și chiar să părăsească hotarele acestuia. Astfel se explică prezența acestor grupuri în spațiul românesc, mai ales în zona Dobrogei, unde au colportat și au perpetuat vechile obiceiuri, tradiții și elemente de cultură materială.

Material / Tehnică

Tempera pe lemn

Datare

A doua jumătate a secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

30 x 18 cm

Data furtului

Ianuarie 2007

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Tulcea

Data recuperării

Februarie 2007

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Tulcea

Valoare estimativă

500 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

PUNEREA ÎN MORMÂNT

DESCRIERE PE SCURT

Icoana reprezentând tema *Punerea în mormânt* prezintă trupul gol al lui Iisus întins pe o pânză albă cu pliuri negre și gri. Colțurile pânzei sunt ținute de Iosif din Arimateea și de Nicodim. În fundal este reprezentată Maica Domnului oranta, flancată de Sfântul Evanghelist Ioan imberb și de un înger, de o parte, iar de cealaltă parte, de două femei mironosițe. Cromatic predomină contrastul complementar roșu-verde la veșmintele personajelor, iar fondul icoanei albastru-gri pune în evidență rozul carnațiilor.

Icoana are titlul scris în limba română, cu caractere chirilice: "Mormântul (...)"

Icoana aparține perioadei de început a activității artistului Ioan Pop de la Făgăraș, cea mai veche lucrare semnată și datată cunoscută fiind realizată în anul 1833 pentru biserica dintr-o localitate învecinată cu Almașu Mic de Munte, anume Almașu Mare - Suseni. După această dată, pictorul a revenit mai mulți ani la rând în Apuseni, fiind solicitat chiar și după două decenii, în 1852, pentru realizarea unui alt iconostas în zonă, la Glod.

Material / Tehnică

Tempera pe sticlă

Datare

Prima jumătate a secolului al XIX - lea (cca 1840)

Dimensiuni / Greutate

45 x 50 cm

Data furtului

25 - 28 septembrie 2011

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Hunedoara

Data recuperării

24 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Instituție ecleziastică din județul Hunedoara

Valoare estimativă

700 Euro (cel puțin), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

EPITAPHIOS THRINOS

SHORT DESCRIPTION

The icon representing the theme *Epitaphios Thrinos* depicts the naked body of Christ, laid on a white cloth with black and grey folds. The corners of the cloth are held by Joseph of Arimathea and Nicodemus. In the background, there is the depiction of the Mother of God praying, flanked by Saint John the Evangelist, beardless, and an angel on one side and by two myrrhbearers on the other. The chromatic predominance is the contrast created by the complementary colours, red-green of the characters' clothings and the grey-blue background of the icon highlights the pink colour of the skin.

The title of the icon is written in Romanian, with Cyrillic characters: "Mormântul (...)" ("The Tomb...")

The icon belongs to the early period of activity of the artist Ioan Pop from Făgăraș; the oldest known signed and dated work was realised in 1833 for the church in Almașu Mare - Suseni, a village neighbouring Almașu Mic de Munte. After this date, the painter came back to the Apuseni mountains several years in a row, and his services were required even two decades later, in 1852, when he was asked to create another iconostasis in the area, in Glod.

Material / Technique

Tempera on glass

Dating

First half of the 19th century (around 1840)

Size / Weight

45 x 50 cm

Date of theft

September 25th - 28th, 2011

Place of theft

Place of worship in Hunedoara County

Date of recovery

October 24th, 2011

Current location

Ecclesiastical institution in Hunedoara County

Estimated value

EUR 700 (at least), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

ÎNVIEREA ȘI ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

DESCRIERE PE SCURT

Până prin secolul al XVII-lea, pictura bisericească în țările române a fost încorsetată în dogmele Bisericii răsăritene, astfel încât pictorul de tradiție bizantină nu-și permitea să-și accentueze stilul personal în ceea ce trebuia să reprezinte trăsăturile unei arte de inspirație divină, transcendentală. Începutul domniilor fanariote în Moldova au corespuns unei perioade de criză în domeniul artelor vizuale. Este totuși vremea când se fac simțite influențele artei occidentale a stilului renascentist, baroc și neoclasic, venite în special pe firul deschiderilor din biserica ruteană, stimulate încă de reformele mitropolitului de origine română, Petru Movilă (mitropolit al Kievului între 1632-1646). Primele semne articulate de primenire în pictura bisericească din Moldova se datorează pictorului Eustatie Altini (decedat în anul 1815), școlit pe cheltuiala statului la Viena, după care încearcă în cadrul Academiei Mihăilene din Iași să promoveze pictura "după natură". Acesta a pictat mai multe biserici din Moldova, precum Biserica Mănăstirii Banu, Biserica Mănăstirii Sf. Spiridon din Iași sau tâmpla Catedralei Episcopale din Roman.

Generația de la 1848 aduce mari transformări și în domeniul artelor vizuale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, răsădind pe pământ românesc tehnicile Renașterii importate direct din centrul Europei, astfel încât treptat "pictorii academici" îi substituie pe artiștii zugravi, fideli tehnicilor tradiționale bizantine. Este curentul artistic novator preferat de elitele vremii, mănăstiri și ctitorii importante, triumfând ca model de primenire pe Catedrala Mitropolitană din Iași, cu pictura lui Gheorghe Tătărescu (1820-1894).

Icoana reprezentând praznicele *Învierea și Înălțarea Domnului* se înscrie perfect acestor transformări, trădând mâna unui artist experimentat, bine familiarizat cu tradiția Școlii de Arte Frumoase de la Iași. Un studiu de detaliu ar putea conduce și la identificarea autorului, rămas necunoscut.

Trecerea de la o scenă la alta se realizează pe neobservate, printr-o delimitare pe verticală creată de diferențele de fond și detalii distincte. Prima secvență înfățișează scena învierii cu un Hristos în lumină, despărțind deznădejdea și frica semănate de un cer negru și noros. Jos, aruncați la pământ, sunt doi soldați romani, cu fețele înpăimântate la vederea minunii. Peste mormântul Domnului, reprezentat sub forma unui sarcofag dreptunghiular din piatră, a pogorât un înger, care-i țintuiește triumfător din priviri pe cei doi militari.

Imaginea alăturată îl reprezintă pe Iisus în înaltul cerului, înconjurat de un cerc de nori, flancat în partea inferioară de doi îngeri, stând pe Muntele Măslinilor. Jos, la poale, muntele este înconjurat de ceata apostolilor, printre care se distinge și Maica Domnului.

Fiecare scenă are titlul scris în limba română, cu caractere chirilice: "Învierea lui Hristos", respectiv "Înălțarea lui Hristos".

Material / Tehnică

Ulei pe lemn

Datare

A doua jumătate a secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

67 x 33 cm

Data furtului

Ianuarie - februarie 2009

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Neamț

Data recuperării

29 aprilie 2009

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Neamț

Valoare estimativă

500 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

THE RESURRECTION AND ASCENSION OF CHRIST

SHORT DESCRIPTION

Until around the 17th century, ecclesiastical painting in Romanian territories was enchained in the dogma of the Eastern Church, so that the Byzantine painter could not afford to highlight his personal style in what was meant to represent the characteristics of a transcendental, divine-inspiration art. The beginning of the Phanariote rule in Moldavia coincided with a period of crisis in the field of visual arts. It is however the era where we feel the influences of Western art, of the Renaissance, Baroque and Neoclassical styles, arrived especially through the open approach of the Ruthenian Church, stimulated by the reforms of the Romanian-born Metropolitan Peter Mogila (Petru Movilă - Metropolitan of Kiev between 1632 and 1646). The first clear signs of change in the ecclesiastical painting in Moldavia are due to the painter Eustatine Altini (died in 1815), who studied in Vienna on the expenses of the state and who subsequently tried to promote “nature-inspired” painting within the Academia Mihăileană in Iași. He painted several churches in Moldavia, such as the church of Banu Monastery, the church of *Saint Spyridon* of Iași or the iconostasis of the Episcopal Cathedral in Roman.

The 1848 generation brought important changes in the field of visual arts in the second half of the 19th century, sowing on Romanian land the techniques of Renaissance, imported directly from the centre of Europe, and thus, little by little, the “academic painters” replaced the painters who remained faithful to the traditional Byzantine techniques. It is the innovative art movement preferred by the elite of the era, by important monasteries and ecclesiastical institutions founded by ktetors, the most triumphant model of renewal being the painting of Gheorghe Tătărescu (1820-1894) on the Metropolitan Cathedral in Iași.

The icon representing the feasts of *the Resurrection and Ascension of Christ* perfectly transcribes these transformations, revealing the hand of an experienced artist, well acquainted with the tradition of the School of Fine Arts in Iași. A detailed study might lead to the identification of the author, who is unknown.

The passage from one scene to another is hardly noticeable, realized through a vertical demarcation, created by the differences of background and distinct details. The first sequence depicts the scene of the Resurrection, with Christ surrounded by light, chasing the despair and fear inspired by a black cloudy sky. On the bottom part, two Roman soldiers are lying on the ground, terrified upon seeing the miracle. Over the tomb of the Lord, depicted as a rectangular rock sarcophagus, an angel descended, looking triumphantly at the two soldiers.

The adjacent image depicts Christ high in the sky, surrounded by a circle of clouds, flanked on the lower part by two angels, who are on the Mount of Olives. At the foot of the mountain we can observe the apostles and we can distinguish the Mother of God among them.

Each scene has a title, written in Romanian, with Cyrillic characters: “Resurrection of Christ” and “The Ascension of Christ”.

Material / Technique

Oil on wood

Dating

The second half of the 19th century

Size / Weight

67 x 33 cm

Date of theft

January - February 2009

Place of theft

Place of worship in Neamț County

Date of recovery

April 29th, 2009

Current location

Place of worship in Neamț County

Estimated value

EUR 500 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

SFÂNȚA TREIME

DESCRIERE PE SCURT

Școala de pictură pe sticlă de la Nicula este, probabil, cea mai cunoscută „școală” transilvăneană de icoane pe sticlă și, cu siguranță, cea mai veche din țară, fiind generic denumită „școala de la Nicula”. Icoanele pe care le atribuim acestui sat au fost pictate nu numai în Nicula, ci și în localitățile vecine, Gherla și Hășdate.

Vorbim despre Nicula ca fiind centrul de referință al icoanei pe sticlă din Transilvania, prin prisma longevității acestei școli, care a funcționat, practic, începând cu secolul al XVIII-lea. Generațiile de pictori niculeni au avut o piață de desfacere amplă, acoperind Nordul și Vestul Transilvaniei. Dimensiunile acestei piețe rezidă, pe de o parte din notorietatea mănăstirii de la Nicula, care reunea anual, la praznicul Adormirii Maicii Domnului, credincioși din ținuturi îndepărtate, pe de altă parte, pictorii niculeni și-au extins piața practicând comerțul ambulant pe la târgurile de țară din Transilvania.

Deși în literatura de specialitate sunt identificate numele unora dintre meșterii care au lucrat în acest centru și au apărut și o serie de date referitoare la biografia acestora, majoritatea icoanelor de Nicula rămân opere anonime.

Legătura între pictura pe sticlă din Europa Centrală și Vestică și icoanele niculene constă în realizarea tehnică. Se presupune că această tehnică a fost „importată” prin pelerinii veniți din Vest, care poposeau la mănăstirea de la Nicula.

Diferențele dintre icoana de Nicula și pictura pe sticlă din centrul și apusul Europei rezidă atât în caracterul economic-sociologic al meștesugului, cât și în aspectele stilistice specifice. Dacă în Europa centrală, făurirea picturilor pe sticlă a căpătat aproape un caracter industrial, pictarea icoanelor în satul transilvănean a rămas un meștesug individual. În timp ce picturile pe sticlă apusene abordează atât subiecte religioase, cât și laice, tematica lucrărilor din Transilvania este aproape exclusiv religioasă.

Caracteristica definitorie a icoanelor niculene este simplitatea compoziției și a formelor. Determinată mai mult de considerente tehnice decât spirituale (ne referim aici, pe de o parte la formatul mic al lucrărilor, impus de dimensiunea redusă a suportului de sticlă obținut în glăjării și, pe de altă parte, la factorul economic care presupunea atingerea unei productivități mai mari prin reducerea timpului de execuție), această simplificare generând o esențializare, atât la nivel compozițional, prin reducerea numărului de personaje, cât și la nivelul formelor, prin restrângerea desenului până la un minim de linii necesare ilustrării subiectului ales.

Una din trăsăturile fundamentale ale creației artistice populare constă în dimensiunea ei profund ornamentală.

Această tendință se manifestă evident și cu mare frecvență în pictura religioasă a țaranilor de la Nicula.

Alături de elementele pur ornamentale (lobii semicirculari de la marginea compoziției, elementele florale, uneori abundente, din fundal, chenarul specific, etc.), în icoanele niculene până și reprezentarea personajelor este subordonată cerințelor unui anumit decorativism, astfel încât ele, deși rămân perfect identificabile, sunt tratate, în același timp, și ca elemente de ornament în locuința țărănească.

Trebuie amintit ductul specific picturii niculene. Fie că este realizat cu pana, în linii uniforme ca grosime, fie că este trasat cu pensula, în linii de grosime variabilă, conturul acestor icoane este întotdeauna fluent și plin de siguranță.

Vigoarea din desenul acestor icoane nu este contrazisă cu nimic nici de cromatica lor. Icoanele niculene sunt pictate în tentă plată. Figurile sunt tratate bidimensional, meșterii țărani necunoscând tehnica de reprezentare a perspectivei. Tonurile nu sunt combinate, ci se aplică, în general, pure, saturate. Vibrațiile care apar pe câmpurile pictate se datorează tehnicii de aplicare a culorilor. Uneori pigmentii folosiți nu sunt suficient de omogenizați, alteleori, în culorile mai deschise pătrund urme de pigmenti folosiți anterior, de pe pensulă. Aceste neregularități nu fac altceva decât să valorizeze tonurile și să confere un efect estetic amplificat picturilor.

Contrastul obținut prin alăturarea culorilor complementare, tonurile cu forță de expresie, bine echilibrate, asigură icoanelor vechi de la Nicula, prin forță și spontaneitate, o valoare artistică deosebită.

Icoana reprezentând tema *Sfânta Treime*, noutestamentară, prezintă pe Dumnezeu Tatăl ce binecuvântează cu mâna dreaptă, iar cu mâna stângă ține globul pământesc, Fiul poartă pe umăr crucea, iar Duhul Sfânt este reprezentat în mijloc sub forma unui porumbel.

Lucrarea se află într-o stare bună de conservare (apar, pe alocuri, desprinderi ale stratului de pictură și suportul de sticlă este spart în două bucăți), este realizată pe fond albastru, iar pe margini apar florile roșii. Icoana a fost realizată într-un stil grafic de factură populară, prezentând o cromatică vie. Central este vizibilă inscripția, cu caractere latine, majuscule, „TREI ME”. Vorbim despre o lucrare de serie, cu o temă frecvent întâlnită.

Material / Tehnică

Tempera pe sticlă, ramă și spate din lemn

Datare

A doua jumătate a secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

29 x 24 cm

Data furtului

09 octombrie 2012

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Cluj

Data recuperării

10 octombrie 2012

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Cluj

Valoare estimativă

300 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2013

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în categoria juridică
FOND a Patrimoniului Cultural Național

THE HOLY TRINITY

SHORT DESCRIPTION

The Nicula School of painting on glass is probably the most famous Transylvanian “school” of icons on glass and most certainly the oldest in Romania; it is best known as the “Nicula School”. The icons attributed to this village were painted not only in Nicula but also in neighbouring communities, such as Gherla and Hășdate.

Nicula is the centre of reference of icons on glass in Transylvania, due to the longevity of this school, which practically functioned starting with the 18th century. The generations of painters from Nicula had a vast market, covering the North and West of Transylvania. This was due, on the one hand, to the fame of the Nicula Monastery, which, for the feast of the Assumption of the Virgin Mary gathered believers from remote regions; on the other hand, the painters from Nicula extended their market by going as itinerant traders at fairs in Transylvania.

Although the literature identifies the names of some of the craftsmen who worked in this centre and provides their biographical data, most of the icons from Nicula remain anonymous.

The connection between the painting on glass from Central and Western Europe and Nicula icons resides in the technique. It is assumed that this technique was “imported” through the pilgrims coming from the West, who would rest at Nicula Monastery.

The differences between the Nicula icons and the painting on glass from Central and Western Europe resides in the socio-economic character of the craft, as well as in the specific stylistic aspects. While in Central Europe painting on glass acquired almost an industrial character, in the Transylvanian village it remained an individual craft. Moreover, while Western paintings on glass approach both religious and lay motifs, the theme of the Transylvanian works is almost exclusively religious.

The defining characteristic of the Nicula icons is the simplicity of the composition and shapes. Determined more by technical rather than spiritual reasons (by that we refer, on the one hand, to the small format of the works, imposed by the reduced size of the glass support made in the glassware workshop and, on the other hand, to the economic factor which implied obtaining a greater productivity by reducing the duration of the creation), this simplicity leads to essentialising, both at the level of the composition, by reducing the number of characters and at the level of shapes, by reducing the drawing to the minimum lines needed to depict the chosen subject.

One of the fundamental traits of popular artistic creation is its profoundly ornamental characteristic. This tendency is very obvious and frequent in the religious painting of the peasants from Nicula. Alongside with purely ornamental elements (semicircular foils on the sides of the composition, the sometimes abundant floral elements in the background, the specific frame, etc.), in the Nicula icons, even the depiction of the characters follows the requirements of a certain decorativism, and thus, even if they are perfectly identifiable, at the same time the icons are treated as ornaments in the peasant houses.

It is important to note the line drawing manner specific to Nicula painting. Whether it is made with a feather, in lines of uniform width, or traced with the brush, in lines of variable width, the contour of these icons is always fluent and firm.

The strength of the drawing of these icons is supplemented by their chromatics. The Nicula icons are painted in uniform, solid tint. The characters are painted in two dimensions, as the peasant craftsmen did not master the technique of perspective representation. The tones are not combined, rather they are generally pure, saturated. The vibrations appearing on the painted area are due to the colour application technique. Sometimes the pigments used are not homogenous enough, sometimes the lighter colours are tainted by traces of previously used pigments, from the brush. These irregularities can only increase the value of the tones and confer the paintings an amplified aesthetic effect.

The contrast obtained by joining complementary colours, the strong expression, well balanced tones ensure, through their strength and spontaneity, the great artistic value of the old Nicula icons.

The icon representing the theme *The Holy Trinity*, according to the New Testament, depicts the Father, giving the blessing with His right hand and holding the Earth in His left hand, the Son, carrying the cross on his shoulder and the Holy Spirit, portrayed as a dove in the centre.

The work is in a good state of conservation (in some places the painting peels off and the glass support is broken in two pieces). The work is created on blue background and there are red flowers on the side. The icon was made in a graphical folk style, with vivid chromatics. The central inscription, with Latin capital letters “TREI ME” (TRINITY) is visible. This work is part of series and illustrates a frequent theme.

Material / Technique

Tempera on glass, wood frame and back

Dating

The second half of the 19th century

Size / Weight

29 x 24 cm

Date of theft

October 9th, 2011

Place of theft

Place of worship in Cluj County

Date of recovery

October 10th, 2012

Current location

Place of worship in Cluj County

Estimated value

EUR 300, according to the 2013 official appraisal

Note

Eligible for classification in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage

SFINTII ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA

DESCRIERE PE SCURT

Școala de pictură pe sticlă de la Nicula este, probabil, cea mai cunoscută „școală” transilvăneană de icoane pe sticlă și, cu siguranță, cea mai veche din țară, fiind generic denumită „școala de la Nicula”. Icoanele pe care le atribuim acestui sat au fost pictate nu numai în Nicula, ci și în localitățile vecine, Gherla și Hășdate.

Vorbim despre Nicula ca fiind centrul de referință al icoanei pe sticlă din Transilvania, prin prisma longevității acestei școli, care a funcționat, practic, începând cu secolul al XVIII-lea. Generațiile de pictori niculeni au avut o piață de desfacere amplă, acoperind Nordul și Vestul Transilvaniei. Dimensiunile acestei piețe rezidă, pe de o parte din notorietatea mănăstirii de la Nicula, care reunea anual, la praznicul Adormirii Maicii Domnului, credincioși din ținuturi îndepărtate, pe de altă parte, pictorii niculeni și-au extins piața practicând comerțul ambulant pe la târgurile de țară din Transilvania.

Deși în literatura de specialitate sunt identificate numele unora dintre meșterii care au lucrat în acest centru și au apărut și o serie de date referitoare la biografia acestora, majoritatea icoanelor de Nicula rămân opere anonime.

Legătura între pictura pe sticlă din Europa Centrală și Vestică și icoanele niculene constă în realizarea tehnică. Se presupune că această tehnică a fost „importată” prin pelerinii veniți din Vest, care poposeau la mănăstirea de la Nicula.

Diferențele dintre icoana de Nicula și pictura pe sticlă din centrul și apusul Europei rezidă atât în caracterul economic-sociologic al meșteșugului, cât și în aspectele stilistice specifice. Dacă în Europa centrală, făurirea picturilor pe sticlă a căpătat aproape un caracter industrial, pictarea icoanelor în satul transilvănean a rămas un meșteșug individual. În timp ce picturile pe sticlă apusene abordează atât subiecte religioase, cât și laice, tematica lucrărilor din Transilvania este aproape exclusiv religioasă.

Caracteristica definitorie a icoanelor niculene este simplitatea compoziției și a formelor. Determinată mai mult de considerente tehnice decât spirituale (ne referim aici, pe de o parte la formatul mic al lucrărilor, impus de dimensiunea redusă a suportului de sticlă obținut în glăjării și, pe de altă parte, la factorul economic care presupunea atingerea unei productivități mai mari prin reducerea timpului de execuție), această simplificare generând o esențializare, atât la nivel compozițional, prin reducerea numărului de personaje, cât și la nivelul formelor, prin restrângerea desenului până la un minim de linii necesare ilustrării subiectului ales.

Una din trăsăturile fundamentale ale creației artistice populare constă în dimensiunea ei profund ornamentală. Această tendință se manifestă evident și cu mare frecvență în pictura religioasă a țaranilor de la Nicula.

Alături de elementele pur ornamentale (lobii semicirculari de la marginea compoziției, elementele florale, uneori abundente, din fundal, chenarul specific, etc.), în icoanele niculene până și reprezentarea personajelor este subordonată cerințelor unui anumit decorativism, astfel încât ele, deși rămân perfect identificabile, sunt tratate, în același timp, și ca elemente de ornament în locuința țărănească.

Trebuie amintit ductul specific picturii niculene. Fie că este realizat cu pana, în linii uniforme ca grosime, fie că este trasat cu pensula, în linii de grosime variabilă, conturul acestor icoane este întotdeauna fluent și plin de siguranță.

Vigoarea din desenul acestor icoane nu este contrazisă cu nimic nici de cromatica lor. Icoanele niculene sunt pictate în tentă plată. Figurile sunt tratate bidimensional, meșterii țărani necunoscând tehnica de reprezentare a perspectivei. Tonurile nu sunt combinate, ci se aplică, în general, pure, saturate. Vibrațiile care apar pe câmpurile pictate se datorează tehnicii de aplicare a culorilor. Uneori pigmentii folosiți nu sunt suficient de omogenizați, alteleori, în culorile mai deschise pătrund urme de pigmentii folosiți anterior, de pe pensulă. Aceste neregularități nu fac altceva decât să valorizeze tonurile și să confere un efect estetic amplificat picturilor.

Contrastul obținut prin alăturarea culorilor complementare, tonurile cu forță de expresie, bine echilibrate, asigură icoanelor vechi de la Nicula, prin forță și spontaneitate, o valoare artistică deosebită.

Icoana reprezentând tema *Sfinții Împărați Constantin și Elena* are o structură armonioasă: personajele înveșmântate la fel, poartă sceptre și susțin crucea mare aurită a răstignirii, cu raze roșii de lumină pornind de la întrepătrunderea brațelor sale. În pofida naivității desenului, personajele sunt bine individualizate, iar chipurile foarte expresive.

Iconarul aparține celei de-a doua generații de pictori de la Nicula, iar activitatea sa este încadrabilă perioadei de apogeu a meșteșugului în această localitate, între cca. 1810-1850. Artistul practică un stil naiv doar pentru că formația sa profesională a fost de prea scurtă durată, foarte probabil ca urmare a succesului deosebit de care s-au bucurat produsele atelierelor niculene printre pelerinii veniți la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

Material / Tehnică

Tempera pe sticlă; ramă de lemn, profilată, băițuită

Datare

Primele decenii ale secolului al XIX - lea

Dimensiuni / Greutate

31 x 26 cm

Data furtului

08 august - 25 septembrie 2011

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Mureș

Data recuperării

11 decembrie 2012

Locul actual de păstrare

În prezent se află la Muzeul Județean Mureș pentru restaurare, urmând să revină la Arhiepiscopia Ortodoxă Română Alba Iulia

Valoare estimativă

400 Euro (cel puțin), conform evaluării din anul 2015

Mențiuni

Clasată în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2146/21.03.2014

SFÂNTUL NICOLAE CU SCENE DIN VIAȚĂ

DESCRIERE PE SCURT

Icoana reprezentând tema *Sfântul Nicolae cu scene din viață* este realizată în stil post-bizantin și este atribuită unui atelier din Moldova. În Transilvania, această icoană, împreună cu icoana *Maica Domnului cu Pruncul flancat de profeți*, ambele de o valoare inestimabilă pentru patrimoniul cultural național, reprezintă singurele creații cunoscute ale atelierului în care au fost pictate. Piese atribuite aceluiași artist, rămas anonim, au mai fost identificate la Siliștea, județul Neamț, dăruită de marele vistiernic Dan în anul 1549, iar alte patru icoane donate bisericii sărbilor din Constantinopol în anul 1539 de către voievodul Ștefan Lăcustă, dintre care una s-a pierdut în intervalul 1899-1953, iar celelalte trei au ars într-un incendiu la mijlocul secolului al XX-lea. Astfel că, atelierul mai este cunoscut astăzi doar prin trei lucrări: *Sfântul Nicolae cu scene din viață și Maica Domnului cu pruncul flancat de profeți* de la Urisiu de Jos, județul Mureș și cea de la Siliștea, județul Neamț.

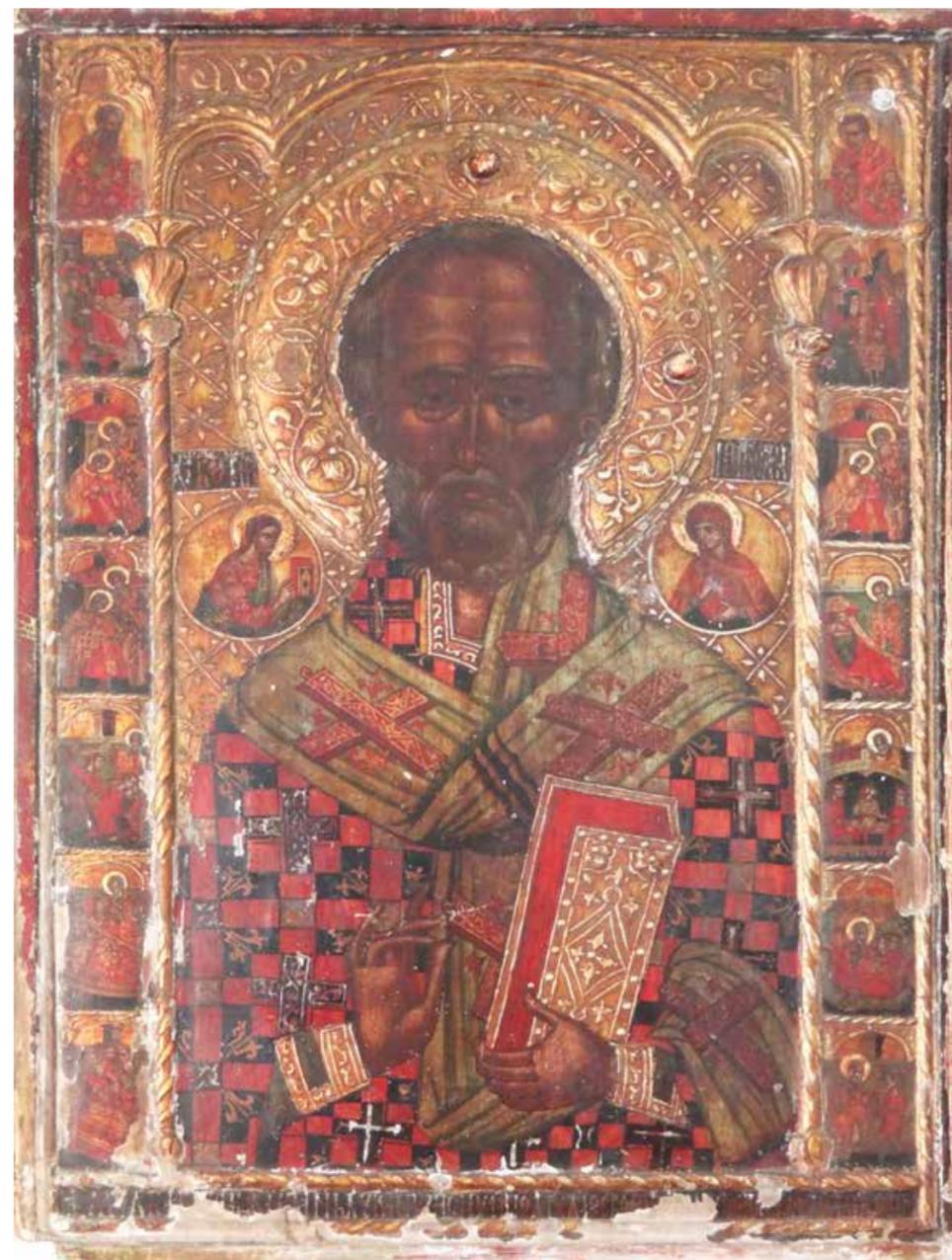
Piesa, similară prin monumentalitate cu icoana-pereche a *Maicii Domnului flancată de profeți*, se aseamănă cu aceasta și în ceea ce privește cadrul compoziției, personajul principal fiind așezat sub aceeași arcadă trilobată ușor aplatizată, din care se detașează 12 casete dreptunghiulare în care sunt reprezentate scene din viața Sfântului, iar în arcadele trilobate superioare regăsindu-se Sfinții Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur. În medalioane rotunde situate deasupra umerilor Sfântului, sunt reprezentate figurile miniaturale ale lui Iisus și a Maicii Domnului. Cartea ținută direct cu mâna de către Sfânt, este considerată de către experți ca fiind un semn al unei oarecare laicizări a atitudinii artiștilor față de lucrurile sfinte, a căror atingere trebuia mediată de către o țesătură.

Cele 12 imagini de pe margini redau, pe scurt, viața și minunile Sfântului. De sus în jos și de la dreapta la stânga acestea sunt următoarele: nașterea Sf. Nicolae, copilul Nicolae este dus la dascăl de către părinți, hirotonirea ca diacon, hirotonirea ca preot, apoi ca episcop, Sf. Nicolae se arată în vis împăratului Constantin, salvează de la decapitare trei tineri din Lichia, binecuvântează trei bărbați din închisoare, salvează cele trei fete ale unui nobil scăpătat, salvează o corabie de la naufragiu, alungă diavolul dintr-un om, moartea Sf. Nicolae.

În partea de jos a icoanei se regăsește o inscripție de donare, tradusă astfel: *Rugăciunea robului lui Dumnezeu pan Luca din Urisiu și a soției sale și a copiilor săi. Văleat 7047 (1539) luna martie zile 10.*

Dacă unii istorici ai artei au căutat să identifice elementele icoanelor de la Urisiu de Jos ce făceau legătura cu pictura primei jumătăți de secol al XVI-lea din Nordul Moldovei ori să le atribuie unor pictori moldoveni itineranți prin Transilvania epocii, observând că cele două icoane probează o pătrundere a repertoriului decorativ specific goticului târziu și Renașterii mult mai timpurie decât se crezuse inițial, alți istorici ai artei, pe aceeași filieră au găsit analogii din care reiese că arcul trilobat reprezentat la icoana *Sfântul Nicolae cu scene din viață*, similar icoanei-perechi a *Maicii Domnului cu Pruncul, flancat de profeți*, se regăsește, de asemenea, într-o icoană cipriotă dedicată aceluiași sfânt databilă în secolul al XIV-lea ori chiar cu un secol mai devreme. Această similitudine pare să ofere un punct de legătură între pictorul moldovean din prima jumătate a secolului al XVI-lea și omologii săi din Cipru veacurilor XIII-XIV. Folosirea acestui cadru trilobat poate fi considerată o imixtiune gotică în ambientul spiritual bizantin din Cipru de aceeași factură cu infiltrațiile similare care se vor produce începând cu prima jumătate a secolului al XV-lea în Polonia, iar ulterior în Moldova. Astfel că, originea arcului trilobat din icoanele cipriote și a celui din icoanele pictorului moldovean din prima jumătate a secolului al XVI-lea este comună: arhitectura gotică târzie.

Cercetătorii nu își pun atât problema identificării unor analogii identice, cât mai degrabă tind să caute orientarea înspre sursele de inspirație ori înspre direcția din care au venit elemente precum arcatura și decorul în relief de pe fundal, în mod special. Iar cum originea acestora este eminentamente occidentală și răspândirea lor poate fi urmărită în întreg arealul ortodox, experții în domeniu își îndreaptă privirile înspre regatul polono-lituanian, cu care Moldova epocii a avut numeroase legături, inclusiv stăpânirea unui teritoriu polonez locuit în bună măsură de populație ortodoxă.

Material / Tehnică

Tempera pe lemn; glet de ipsos ștanțat și modelat; sculptură în lemn

Datare

1539

Dimensiuni / Greutate

119 x 85 cm

Data furtului

08 august - 25 septembrie 2011

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Mureș

Data recuperării

11 decembrie 2012

Locul actual de păstrare

În prezent se află la Muzeul Județean Mureș pentru restaurare, urmând să revină la Arhiepiscopia Ortodoxă Română Alba Iulia

Valoare estimativă

50.000 Euro (aproximativ), după restaurare, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Clasată în categoria juridică TEZAURO a Patrimoniului Cultural Național, conform Ordinului Ministrului Culturii nr. 2146/21.03.2014

CĂRȚI

BOOKS

DIACONUL CORESI, SBORNIC SLAVON, VOLUMUL II, BRAȘOV, 1569

DESCRIERE PE SCURT

În perioada anilor 1556-1588, diaconul Coresi și colaboratorii săi au tipărit primele cărți de circulație în limba română, oficializând astfel definitiv biruința scrisului în limba română. Răspândirea în toate ținuturile românești a celor cca 40 de titluri de carte tipărite în sute de exemplare în mai bine de trei decenii de activitate, a contribuit, fără putință de tăgadă, la consfințirea unității spirituale a poporului nostru.

Sbornicul slavon face parte din tipăriturile realizate de Coresi în perioada de început a tiparului românesc și este cunoscută în literatura de specialitate ca circulând atât cu numele de *Sbornic*, cât și sub titlul de *Minei de praznice* sau *Minologhion*, fiind tipărit în limba slavonă și întrebuițat în serviciile religioase din Biserica Ortodoxă.

Această ediție a *Sbornicului* coresian a fost imprimat în două volume, iar cel de *al II-lea volum al Sbornicului* cuprinde serviciul divin al sărbătorilor cu dată fixă până în luna august (inclusiv), având 220 file grupate în 28 de caiete a câte 8 file, cu excepția caietului 1 care are 7 file și a caietului 28 care are 5 file (prima și ultima filă originale nu se păstrează) și purtând semnatura chirilică pe prima și ultima filă a fiecărui caiet, jos la mijloc. Cartea a fost tipărită în două culori: negru pentru majoritatea textelor și roșu pentru titluri, inițiale.

Cartea a fost scrisă de diaconul Coresi, împreună cu 5 ucenici, după cum reiese din Epilogul slavon, reprodus pe cea de a 5-a filă a ultimului caiet.

Pe lângă acest exemplar, prezentat mai sus, care se păstrează la Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, din volumul al II-lea al acestei tipărituri coresiene se mai păstrează în România, un exemplar la Arhivele Naționale din Brașov, județul Brașov și un exemplar incomplet la Biblioteca Universitară "Lucian Blaga" din Cluj-Napoca, județul Cluj. Descrierea volumului al II-lea din *Bibliografia românească veche*, vol. I, s-a făcut după un exemplar care a aparținut Academiei Române, dar care în 1916 a fost trimis la Moscova de unde nu a mai fost restituit. Din această carte, sursele bibliografice indică existența unui exemplar din volumul I la Mitropolia din Târnovo. Datorită conținutului propriu al acestui volum, care cuprinde lunile septembrie - ianuarie, tot volumului I i se atribuie cu probabilitate, încă un exemplar care se află la Mănăstirea Hilandar de la Muntele Athos. Din volumul al II-lea se cunoaște existența în afara granițelor a unui exemplar la Muzeul istoric și arheologic bisericesc din Sofia.

Datorită numărului mic de exemplare care s-au păstrat până astăzi, cartea face parte din categoria cărților românești vechi rare și deosebit de valoroase.

Datate

12 iulie - 6 decembrie 1569

Dimensiuni / Greutate

28,3 x 17,1 cm

Data furtului

11 decembrie 2008

Locul furtului

Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, județul Brașov

Data recuperării

2009

Locul actual de păstrare

Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, județul Brașov

Valoare estimativă

Datorită valorii deosebite a tipăriturii, evaluarea acestei cărți este încă în curs de realizare. Pentru analogie, deși foarte relativă, menționăm că în urmă cu câțiva ani, Biblia de la București (1688), cunoscută și sub numele de Biblia lui Șerban Cantacuzino, ce reprezintă prima traducere integrală a textului biblic în limba română, se găsea pe "piața" românească cu o valoare cuprinsă între 30.000 - 40.000 Euro.

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

DEACON CORESI, SBORNIC SLAVON (SLAVONIC SBORNIK), VOLUME II, BRAȘOV, 1569

SHORT DESCRIPTION

Between 1556 and 1588, Deacon Coresi and his collaborators printed the first books circulating in Romanian, thus officialising the victory of writing in Romanian. The distribution across all Romanian territories of the approximately 40 titles of books printed in hundreds of copies over more than three decades of activity, contributed, without any doubt, to the consecration of the spiritual unity of our people.

The Slavonic Sbornik is part of the printings realised by Coresi in the early period of the Romanian print and is known in the literature as circulating both under the name of *Sbornik* as well as under the title of *Minei de praznice (Festal Menaion)* or *Minologhion (Synaxarion)*, being printed in Slavonic and used during the services of the Orthodox Church.

This edition of the *Coresi Sbornik* was printed in two volumes, and *the second volume of the Sbornik* contains the divine service of the fixed feasts until and including the month of August, having 220 leaves grouped in 28 books, 8 leaves per book, except for the first one which has 7 leaves and the 28th book which has 5 leaves (the first and last original leaves were not preserved), bearing the Cyrillic signature on the bottom middle of the first and last leaf of each book. The book was printed in two colours: black for most of the texts and red for the titles and initials.

The book was written by the Deacon Coresi, with 5 apprentices, as stated in the Slavonic Epilogue, reproduced on the 5th leaf of the last book.

Besides the copy presented above, kept at the Museum of the First Romanian School in Șcheii Brașovului, in Romania, another copy of volume II of this Coresi printing can also be found in the National Archives in Brașov, Brașov County and an incomplete copy is at the “Lucian Blaga” University Library in Cluj-Napoca, Cluj County. The first volume of *Bibliografia românească veche (Old Romanian Bibliography)* provides a description of volume II based on a copy which belonged to the Romanian Academy, but which was sent to Moscow in 1916 and was never returned. Bibliography sources indicate the existence of a copy of the first volume of this book with the Tarnovo Metropolis. Given that this volume contains the months September - January, there is another copy attributed most likely to volume I, which is now at the Chilandari Monastery (Mount Athos). As for volume II, a copy can be found outside Romanian borders at the National Church Museum of History and Archaeology in Sofia.

Given the reduced number of copies which were preserved until the present, the book belongs to the category of old rare Romanian books of great value.

Dating

July 12th - December 6th, 1569

Size / Weight

28.3 x 17.1 cm

Date of theft

December 11th, 2008

Place of theft

“The First Romanian School” Museum in Șcheii Brașovului, Brașov County

Date of recovery

2009

Current location

“The First Romanian School” Museum in Șcheii Brașovului, Brașov County

Estimated value

Given the special value of the printing, the assessment of this book is still ongoing. For analogy, although a very relative one, we mention that a few years ago, the Bible from Bucharest (1688) also known as the Bible of Șerban Cantacuzino, which represents the first full translation of the Bible in Romanian, could be found on the Romanian “market” for EUR 30,000 - 40,000

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

DIACONUL CORESI, OCTOIHUL SLAVON, VOLUMUL I (1574), VOLUMUL II (1575), BRAȘOV

Coperta volumului I

DESCRIERE PE SCURT

În perioada anilor 1556-1588, diaconul Coresi și colaboratorii săi au tipărit primele cărți de circulație în limba română, oficializând astfel definitiv biruința scrisului în limba română. Răspândirea în toate ținuturile românești a celor cca 40 de titluri de carte tipărite în sute de exemplare în mai bine de trei decenii de activitate, a contribuit, fără puțință de tăgadă, la consfințirea unității spirituale a poporului nostru.

Octoihul slavon face parte din tipăriturile slavone coresiene, realizate în perioada de început a tiparului românesc. Ele au fost tipărite pentru necesarul liturgic al Bisericii Ortodoxe din Țările Române, dar pentru că era tipărită în limba slavonă, care era limbă de cult, comună unui spațiu european foarte întins, se facilita răspândirea și circulația acestor cărți slavone și dincolo de granițele țării.

Volumul I are formatul in-folio, numărul filelor este de 214 în 27 de caiete, mai puțin ultimul caiet care prezintă un număr de 6 file. Acestea sunt numerotate cu signatura chirilică pe prima și pe ultima pagină. Și în cazul celui de **al II-lea volum**, formatul este in-folio, numărul filelor este de 201 repartizate în 26 de caiete, majoritatea fiind formate din 8 file, mai puțin caietul 13 care are 6 file și caietul 26 care are 3 file. Aceeași numerotare a caietelor se întâlnește și în volumul al II-lea. Caietul 15 este numerotat greșit cu 2, iar caietul 19 nu este numerotat deloc.

În ceea ce privește caracterele tipografice și ornamentația, pentru volumul I inițialele sunt simple de dimensiuni mici (5,5 x 7 mm), și o singură inițială mare de tip entrelacs. Dimensiunea înălțimii literelor din componența titlurilor, realizate cu șabloane din lemn, este de 24 mm.

Exemplarele volumului I sunt ornate cu două frontispicii realizate cu motive de tip arabesc care în partea centrală conțin imaginea corbului cu crucea în cioc, iar în partea superioară se află o cruce. Aceste frontispicii își au originalul în *Octoihul* din 1557 față de care prezintă mici diferențe. Pe lângă aceste două frontispicii, volumul I mai cuprinde și stema Țării Românești întrebuințată cu rol de vignetă, corbul cu crucea în cioc în cunună de lauri, însoțit de legenda *XPICOBOPYAB BΛαIIIKON ZEMAE IO ALEXANDRU VOIEVODU*.

Coperta volumului II

Titlul volumului I

Titlul volumului II

Pentru imprimarea volumului I s-a folosit cerneală neagră pentru textul propriu-zis, frontispicii, vignete și pentru câteva inițiale mici. Titlurile, unele inițiale mici și indicațiile tipiconale sunt tipărite în roșu. Pentru volumul al II-lea, tiparul este realizat cu literă de tip III ca și volumul I. Oglinda zațului se încadrează între 205-210 – 123-125 mm, iar numărul de rânduri pe pagină este de 30. Inițialele sunt aceleași care se întâlnesc și în volumul I, la fel și maniera de realizare a titlurilor, literele din componența acestora având aceeași înălțime de 24 mm. Cuprinde o singură inițilă mare ornată, de tip entrelacs, și anume inițiala B, la începutul glasului 8. În ornamentarea acestui volum s-a folosit un frontispiciu cu dimensiunea de 156 x 138 mm, întrebuințat și în volumul I. Acesta este realizat din motive de tip arabesc, iar în partea centrală conține imaginea mică a corbului cu crucea în cioc. În partea superioară se află o cruce încadrată de inițialele *IC XC*. Frontispiciul descris este întâlnit la începutul glasului 5, 7 și 8. Același ornament cu rol de vignetă, realizat din imaginea corbului cu crucea în cioc în cunună de lauri, cu inscripția *XPICOBOPYAB BΛαIIIKON ZEMAE IO ALEXANDRU VOIEVODU*, se regăsește și în acest al **II-lea volum** pe fila 1v. E tipărit, ca și primul volum, cu negru pentru text, elementele decorative și unele inițiale mici, și cu roșu imprimarea titlurilor, indicațiile tipiconale și unele dintre inițialele mici.

Acest *Octoih* cuprinde materia specifică *Octoihului mare*, adică rânduiala cântărilor utreniei și ale vecerniei din fiecare zi a săptămânii, adaptate pe cele opt glasuri pe perioada a opt săptămâni succesive. Volumul I cuprinde glasurile 1-5. La sfârșitul volumului, mai exact în caietul 17, fila 6 se află epilogul. Volumul al II-lea cuprinde rânduiala acelorași slujbe pentru glasurile 5-8. Epilogul este identic cu cel din volumul I, cu precizarea că s-au schimbat doar datele referitoare la perioada de imprimare a cărții.

193

Reîntregirea Bogăției Milenare a României

Titlul volumului I

Titlul volumului II

Epilogul precizează că tipărirea se face din porunca domnitorului muntean Alexandru Mircea. În cazul tipăriturilor realizate din comandă domnească, imprimarea uneia sau a alteia dintre cărți se făcea la propunerea episcopilor, sau cum precizează Alexandru Mircea în epilog, „am cunoscut și am înțeles domnia mea împuținarea și raritatea în țara Domniei mele a cărții mai sus numite Octoih și din dragoste către lucru am dorit și m-am sfătuit cu părintele nostru preasfințitul mitropolit chir Evtimie”. Modul de exprimare lasă să se înțeleagă că inițiativa a venit din partea domnului, dar se subînțelege că cel care cunoștea împuținarea și raritatea cărților bisericești era episcopul Evtimie care cunoștea cel mai bine situația culturală a bisericii sale, și nu Alexandru Mircea, care a participat doar financiar la apariția cărții, fragmentul citat din epilog confirmând că imprimarea a fost determinată de necesitățile cultice ale Bisericii Ortodoxe din Țara Românească. Volumul al II-lea apare din aceleași inițiative cultural-religioase și cu aceeași susținere financiară ca și primul. Hotărârea domnului Alexandru Mircea de a finanța tipărirea *Octoihului* este determinată, probabil, de lipsa acestei cărți în bisericile din Țara Românească care va fi fost adusă la cunoștința domnului de Mitropolitul Evtimie. Limba de cult slavonă, comună unui spațiu foarte întins, facilitează răspândirea acestei cărți dincolo de granițele țării. Această intenție nu este explicată în niciuna dintre cărțile coresiene dar ea poate fi subînțeleasă datorită identității de credință, ca dovadă se poate aduce existența exemplarelor din cărțile slavone coresiene păstrate într-un număr relativ mare în bibliotecile din țările vecine.

În România, din volumul I se cunoaște doar existența exemplarului de la Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, județul Brașov. Din al II-lea volum al *Octoihului slavon*, pe lângă exemplarul de la Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, județul Brașov, se găsesc trei exemplare la Biblioteca Academiei Române și un exemplar la Biblioteca Muzeului Național Brukenthal din Sibiu, județul Sibiu.

În ceea ce privește depozitele din străinătate, pentru volumul I se cunoaște un exemplar la Mănăstirea Hilandar de la Muntele Athos, un exemplar la Muzeul istoric și arheologic bisericesc din Sofia și un exemplar la Mitropolia din Târnovo. Din volumul secund s-au păstrat două exemplare la Mănăstirea Hilandar de la Muntele Athos, un exemplar la Biblioteca din Sankt Petersburg și un exemplar la Mitropolia din Târnovo.

Cele două volume fac parte din categoria cărților românești vechi rare și deosebit de valoroase.

Coperta volumului I

Titlul volumului I

Titlul volumului II

volumul/volume I

volumul/volume II

DEACON CORESI, OCTOIHUL SLAVON (SLAVONIC OCTOECHOS), VOLUME I (1574), VOLUME II (1575), BRAȘOV

SHORT DESCRIPTION

Between 1556 and 1588, Deacon Coresi and his collaborators printed the first books circulating in Romanian, thus officialising the victory of writing in Romanian. The distribution across all Romanian territories of the approximately 40 titles of books printed in hundreds of copies over more than three decades of activity, contributed, without any doubt, to the consecration of the spiritual unity of our people.

The *Slavonic Octoechos* is one of the Slavonic printings, made by Coresi during the early period of the Romanian printing. They were printed for the liturgy needs of the Orthodox Church in the Romanian Principalities, but given that it was printed in Slavonic, which was the sacred (liturgical) language, common to a very large European space, these Slavonic books were distributed and circulated also beyond the borders.

Volume I is a folio, with 214 leaves in 27 books, except for the last book which contains only 6 leaves. They are numbered with Cyrillic signature on the first and last page. **Volume II** is also a folio, with 201 leaves distributed in 26 books, most of them containing 8 leaves, except for book 13 which contains 6 leaves and book 26 which contains 3 leaves. Volume II has the same type of book numbering. Book 15 is erroneously numbered with 2 and book 19 lacks the numbering.

Regarding the typographical characters and the ornaments, volume I has plain, small size initials (5.5 x 7 mm) and only one big interlaced initial. The height of the letters in the titles, made with wood patterns, is of 24 mm. The copies of volume I are adorned with two frontispieces made with Arabian motifs, depicting in the central part a crow with a cross in its beak and in the top part there is a cross. These frontispieces are inspired, with small differences, by the 1557 original *Octoechos*. Besides the two frontispieces, volume I also contains the coat of arms of Wallachia, used as vignette, the crow with the cross in the beak and the laurel wreath, accompanied by the explanation *ХРИСОБОУЛЪ ВЛАШКОИ ЗЕМАЕ ИО ALEXANDRU VOIEVODU*. For printing volume I, black ink was used for the text, frontispieces, vignettes and a few small initials. The titles, some small initials and the typikon instructions are printed in red. For Volume II, the printing was done using type III typeface, like in the first volume. The typographic alignment is enclosed between 205-210 and 123-125 mm, with 30 lines per page. The initials are the same as in volume I and so is the manner in which the titles are written, using the same height of 24 mm. It contains only one adorned interlaced initial, namely the letter B, at the beginning of the eighth tone. For decorating this volume, a 156 x 138 mm frontispiece was used, just like for volume I. It was realised with Arabian motifs and the central part shows a small image of the crow with the cross in the beak. The top shows a cross flanked by the initials *IC XC*. The described frontispiece is shown at the beginning of tones 5, 7 and 8.

On the leaf 1v of Volume II, we can find the same adornment, used as vignette, representing the crow with the cross in the beak and the laurel wreath, with the inscription *ХРИСОБОУЛЪ ВЛАШКОИ ЗЕМАЕ ИО ALEXANDRU VOIEVODU*. Just like for the first volume, the black ink is used for the text, decorations and some small initials and the red ink for printing the titles, typikon instructions and some small initials.

This *Octoechos* contains the text specific to the *Great Octoechos*, namely the arrangements of the hymns of the Matins and Vespers for each day of the week, adapted to the eight tones for eight consecutive weeks. Volume I covers tones 1 to 5. The epilogue is at the end of the volume, more precisely book 17, leaf 6. Volume II contains the arrangement of the same services for tones 5 to 8. The epilogue is identical to that of volume I, the only change being the dates referring to the printing of the book.

The epilogue mentions that the printing is done at the order of the Wallachian ruler Alexander Mircea. In the case of books commissioned by rulers, their printing was done at the proposal of bishops or, as Alexander Mircea mentions in the epilogue “I have known and understood the depletion and scarcity of the above-mentioned, book, the *Octoechos*, throughout my principality and out of love for the issue, advised with His Eminence, our Metropolitan sir Evtimie”. The language suggests that it was the ruler’s initiative, but it is understood that it was bishop Evtimie who knew about the depletion and scarcity of religious books, as well as about the cultural situation of his church, and not Alexander Mircea, who only contributed financially to the printing of the book; the above-mentioned excerpt from the epilogue confirms the fact that the printing stemmed from the ritualistic needs of the Orthodox Church in Wallachia.

The second volume is published due to the same cultural-religious initiatives and is similarly supported financially. The decision of ruler Alexander Mircea to finance the printing of the *Octoechos* was probably due to the absence of this book in the churches throughout Wallachia; this fact would have become known to him due to Metropolitan Evtimie. Slavonic, as the liturgical language used in a very large area, fosters the spread of the book beyond borders. This intention, however, is not detailed in any of the Coresi books, but it can be inferred due to faith identity; as proof, there is a relatively large number of Slavonic Coresi books kept in the libraries of neighbouring countries.

In Romania, there is only one copy of the volume I, at the Museum of “The First Romanian School” in Șcheii Brașovului, Brașov County. For volume II of the *Slavonic Octoechos*, besides the copy from the Museum of “The First Romanian School” in Șcheii Brașovului, Brașov County, there are also three copies at the Romanian Academy Library and one copy at the Library of the Brukenthal National Museum in Sibiu, Sibiu County.

Regarding the depositories from abroad, for volume I, there is a copy at the Chilandari Monastery in Mount Athos, a copy at the National Church Museum of History and Archaeology in Sofia and another copy at the Tarnovo Metropolis. From Volume II, there are two copies at the Chilandari Monastery in Mount Athos, a copy at the Sankt Petersburg Library and a copy at the Tarnovo Metropolis.

The two volumes are old, rare and extremely valuable Romanian books.

Dating

1574 (volume I)

1575 (volume II)

Size / Weight

25.1 x 17.3 cm (both volumes)

Date of theft

December 11th, 2008

Place of theft

“The First Romanian School” Museum in Șcheii Brașovului, Brașov County

Date of recovery

2009

Current location

“The First Romanian School” Museum in Șcheii Brașovului, Brașov County

Estimated value

Given the special value of the printing, the assessment of this book is still ongoing. For analogy, although a very relative one, we mention that a few years ago, the Bible from Bucharest (1688) also known as the Bible of Șerban Cantacuzino, which represents the first full translation of the Bible in Romanian, could be found on the Romanian “market” for EUR 30,000 - 40,000.

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

DIACONUL CORESI, CAZANIA A II-A, EVANGHELIA CU ÎNVĂȚĂTURĂ, BRAȘOV, 1580 - 1581

DESCRIERE PE SCURT

În perioada anilor 1556-1588, diaconul Coresi și colaboratorii săi au tipărit primele cărți de circulație în limba română, oficializând astfel definitiv biruința scrisului în limba română. Răspândirea în toate ținuturile românești a celor cca 40 de titluri de carte tipărite în sute de exemplare în mai bine de trei decenii de activitate, a contribuit, fără putință de tăgadă, la consfințirea unității spirituale a poporului nostru.

Cazania a II-a, Evanghelia cu învățătură se numără printre ultimele cărți tipărite de Coresi, importanța ei fiind dată de faptul că este imprimată în limba română, făcând parte din categoria primelor texte tipărite în limba română, a cărei titlatură, diaconul Coresi o fixează în predoslovie, numind-o "Cartea ce se chiamă Evanghelie cu învățătură den tuspătru evangheliști aleasă și den multe dumnezeiești scripturi".

Cartea cuprinde predici pentru toate duminicile și sărbătorile din timpul anului începând de la duminica vameșului și a fariseului și încheindu-se cu predica la sărbătoarea Tăierii capului Sfântului Ioan Botezătorul din 29 august.

Cartea este tipărită pe hârtie brașoveană (filigran coroană pe scut oval), cu cerneală neagră, titlurile și inițialele cu roșu, legată în lemn, îmbrăcată în piele ornamentată, având lipsă balamalele de închidere. Prima filă a cărții (din totalul de 634 file, fila de titlu fiind lipsă) conține gravura cu tema judelui brașovean L(ucacs) H(irscher), al cărui nume este românizat de către diaconul Coresi pe colofonul filei: Luca Hrajiță. Ultima filă a cărții reproduce coroana Brașovului, prezentă pe majoritatea cărților coresiene, tipărite la Brașov, iar filigranul hârtiei aparține fabricii brașovene, reprezentând coroana cu scut oval.

După cum reiese și din predoslovie a cărții, opera de traducere a cărții slave s-a realizat prin colaborarea diaconului Coresi cu cei doi protopopi ai bisericii din Șcheii Brașovului, Iane și Mihai, regăsindu-l aici pe Coresi nu doar în postura de "meșter învățat" (departe de a fi un simplu tipograf), ci și aceea de traducător, alături de preoții amintiți.

Pe lângă exemplarul păstrat la Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, județul Brașov, din această tipăritură s-a păstrat un exemplar la Biblioteca Academiei Române din București, trei exemplare la Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca, județul Cluj și un exemplar la Biblioteca Institutului de Lingvistică din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Cartea se numără printre cărțile românești vechi rare și deosebit de valoroase.

Datare

14 decembrie 1580 - 28 iunie 1581

Dimensiuni / Greutate

28 x 18,2 cm

Data furtului

11 decembrie 2008

Locul furtului

Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, județul Brașov

Data recuperării

2009

Locul actual de păstrare

Muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, județul Brașov

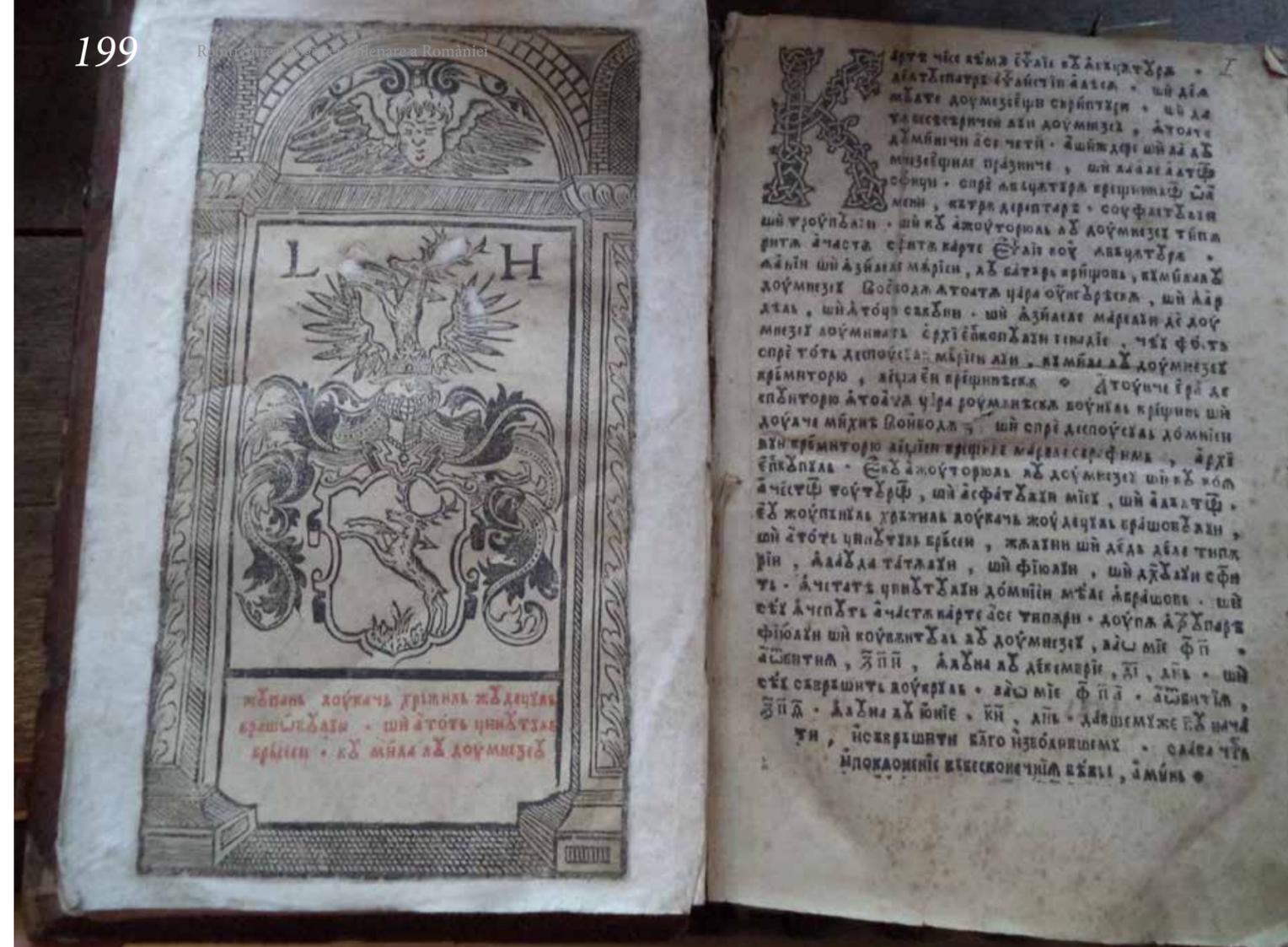
Valoare estimativă

Datorită valorii deosebite a tipăriturii, evaluarea acestei cărți este încă în curs de realizare.

Pentru analogie, deși foarte relativă, menționăm că în urmă cu câțiva ani, Biblia de la București (1688), cunoscută și sub numele de Biblia lui Șerban Cantacuzino, ce reprezintă prima traducere integrală a textului biblic în limba română, se găsea pe "piața" românească cu o valoare cuprinsă între 30.000 - 40.000 Euro.

Mențiuni

Susceptibilă de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

DEACON CORESI, CAZANIA A II-A, EVANGHELIA CU ÎNVĂȚĂTURĂ (HOMILIARY II, COMMENTARY ON THE GOSPELS), BRAȘOV, 1580 - 1581

SHORT DESCRIPTION

Between 1556 and 1588, Deacon Coresi and his collaborators printed the first books circulating in Romanian, thus officialising the victory of writing in Romanian. The distribution across all Romanian territories of the approximately 40 titles of books printed in hundreds of copies over more than three decades of activity, contributed, without any doubt, to the consecration of the spiritual unity of our people.

Cazania a II-a, Evanghelia cu învățătură (Homiliary II, Commentary on the Gospels) is one of the last books printed by Coresi. Its significance resides in the fact that it was printed in Romanian, belonging to the category of the first texts printed in Romanian, whose title is explained by Deacon Coresi in the preface: “The book called Commentary on the Gospels, chosen from the four evangelists and from the divine scriptures”.

The book contains homilies for all the Sundays and feasts for the whole year, starting with the Sunday of the Publican and Pharisee and ending with the homily for the feast of the Beheading of Saint John the Baptist, on August 29th.

The book is printed on Brașov paper (crown-shaped filigree over an oval escutcheon), in black ink, with the titles and initials printed in red, bound in wood, covered in decorated leather, without the closing hinges. The first leaf of the book (out of the total 634 leaves, as the title leaf is missing) contains the engraving with the theme of Brașov County L(ucacs) H(irscher), whose name was spelled in Romanian by Deacon Coresi, on the colophon of the leaf: Luca Hrăjilă. The last leaf reproduces the crown of Brașov, which is found on most Coresian books printed in Brașov and the filigree of the paper belongs to the Brașov factory, representing the crown with an oval escutcheon.

As mentioned in the preface of the book, the translation of the Slavonic book was done by Deacon Coresi, in collaboration with the two protopopes of the church in Șcheii Brașovului, Iane and Mihai; Coresi reveals himself not only as an “educated craftsman” (far from being just a pressman), but also as a translator, together with the mentioned priests.

Besides the copy kept at the Museum of “The First Romanian School” in Șcheii Brașovului, Brașov County, from this edition there is another copy at the Romanian Academy Library in Bucharest, there are three copies at the Romanian Academy Library in Cluj-Napoca, Cluj County and another copy at the Library of the Institute of Linguistics in Cluj-Napoca, Cluj County.

The book is one of the old, rare and extremely valuable Romanian books.

Dating

December 14th, 1580 - June 28th, 1581

Size / Weight

28 x 18.2 cm

Date of theft

December 11th, 2008

Place of theft

“The First Romanian School” Museum in Șcheii Brașovului, Brașov County

Date of recovery

2009

Current location

“The First Romanian School” Museum in Șcheii Brașovului, Brașov County

Estimated value

Given the special value of the printing, the assessment of this book is still ongoing. For analogy, although a very relative one, we mention that a few years ago, the Bible from Bucharest (1688) also known as the Bible of Șerban Cantacuzino, which represents the first full translation of the Bible in Romanian, could be found on the Romanian “market” for EUR 30,000 - 40,000

Note

Eligible for classification in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

S. THOMAE AQUINATIS,
SUMMA TOTIUS THEOLOGIAE,
VOLUMUL I/FIRST VOLUME,
ROMA/ROME, 1619

S. THOMAE AQUINATIS, SUMMA TOTIUS THEOLOGIAE, VOLUMUL I, ROMA, 1619

DESCRIERE PE SCURT

Toma de Aquino (cca 1225-1274) este unul dintre teologii de frunte ai Bisericii catolice și cărturari ai Evului mediu. De-a lungul carierei intelectuale, a căutat resursele unui acord între tradiția iudeo-creștină și viziunea greco-arabă despre lume. 63 de teze din opera sa i-au atras condamnarea în anul 1277, la trei ani după moartea sa, însă a fost reabilitat și sanctificat în anul 1324.

Summa Totius Theologiae, cunoscută cu titlul prescurtat *Summa theologica*, constituie opera de căpătâi a lui Toma de Aquino ce reprezintă un efort de înțelegere a Creatorului și a ordinii creației, reunind conceptele filosofice și teologice. Autorul face apel la sursele grecești și arabe ale filosofiei, la izvoarele iudaice și patristice ale creștinismului, realizând o sinteză de mare profunzime și actualitate cuprinzătoare a curentelor și ideilor ce au marcat lumea creștină și din Orientul Apropiat în perioada secolului al XIII-lea. De aceea, *Summa theologica* poate fi înțeleasă doar într-un context istoric bine circumscris vremii, fiind un dialog al ideilor vehiculate de dominicani, franciscani și seculari în mediul intelectual de la Universitatea din Paris a secolului al XIII-lea. *Summa theologica* s-a impus printre operele de căpătâi ale teologiei Bisericii de Apus, după Conciliul de la Trento (1545-1563).

Opera este tipărită în cinci părți, iar prima parte abordează chestiuni de teologie speculativă, angelologie, antropologie și filosofie politică.

Cartea are coperti din carton, este tipărită în limba latină și prezintă pe pagina de titlu ștampila instituției proprietare.

Datare

1619

Dimensiuni / Greutate

9 x 13 cm

Data furtului

2012

Locul furtului

Instituto Pontano - Palazzo Cariat, Napoli, Italia

Data recuperării

7 ianuarie 2014

Locul actual de păstrare

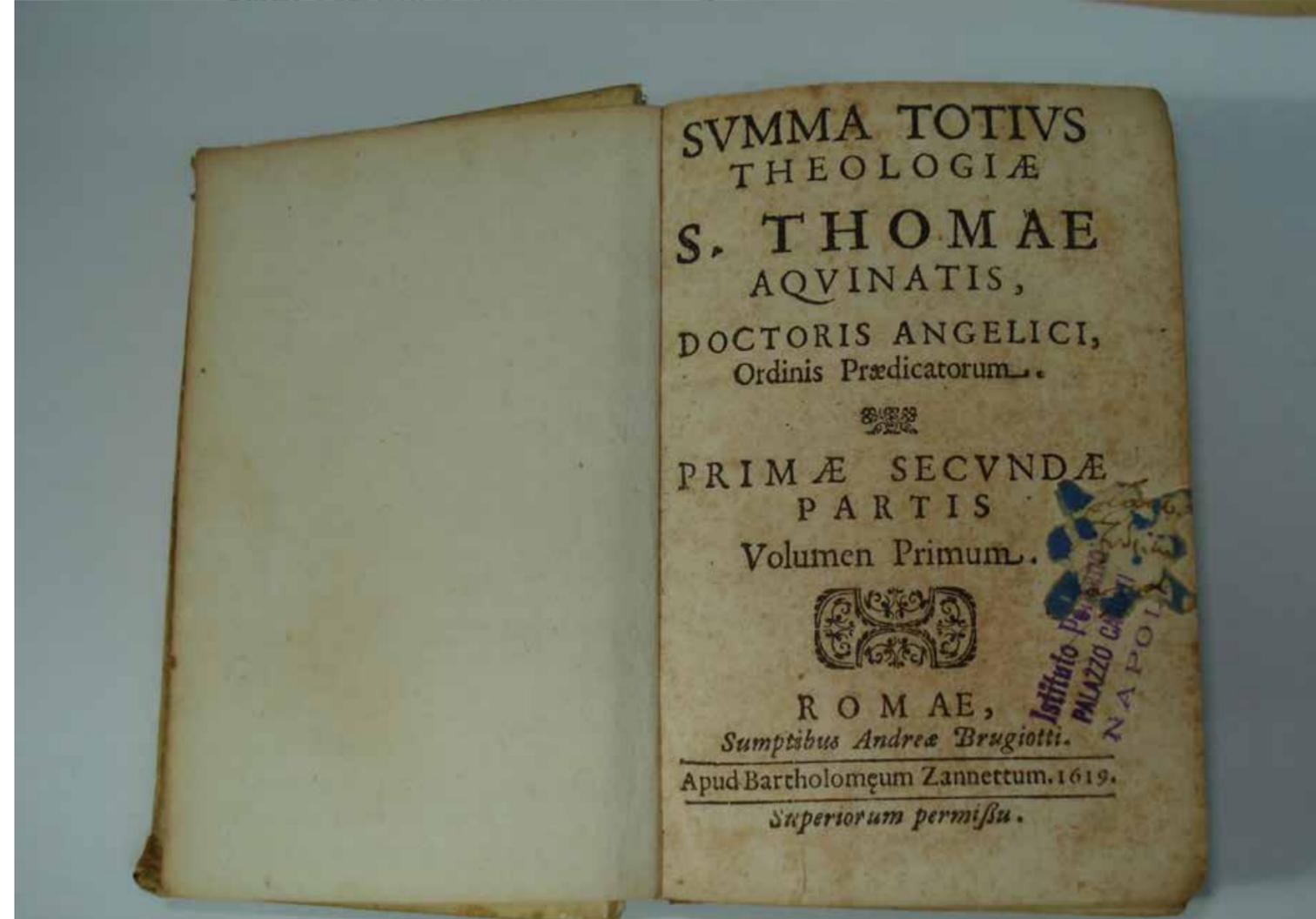
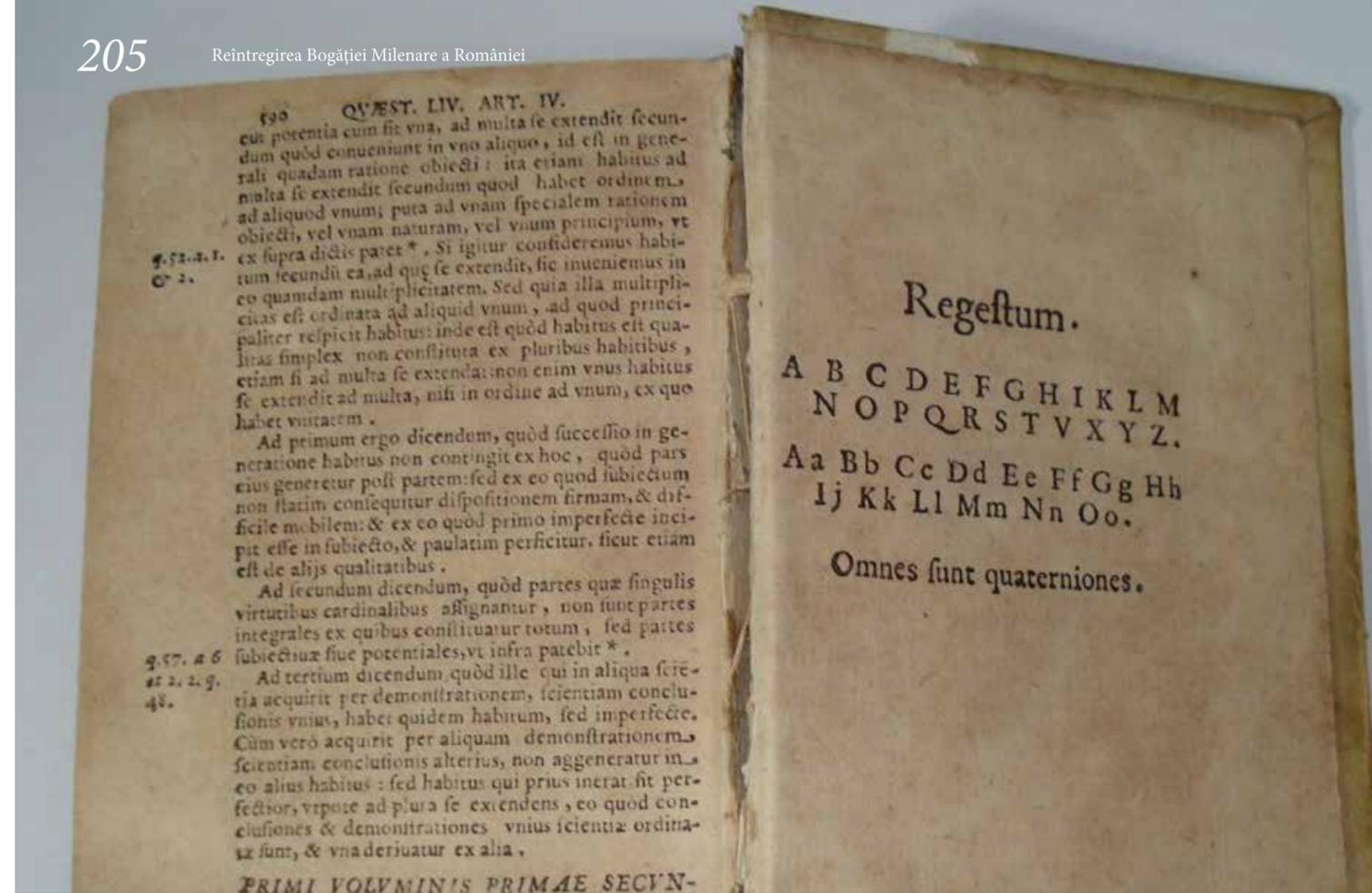
Biblioteca Județeană "G. T. Kirileanu" Piatra Neamț, județul Neamț

Valoare estimativă

500 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Cartea urmează să fie restituită autorităților italiene

S. THOMAE
AQUINATIS,
SUMMA
TOTIUS
THEOLOGIAE,
FIRST VOLUME,
ROME, 1619

SHORT DESCRIPTION

Thomas Aquinas (cca. 1225-1274) is one of the most important theologians of the Catholic Church and scholars during the Middle Ages. Throughout his intellectual career, he sought to find a common ground between the Judeo-Christian tradition and the Greek-Arabic worldview. Sixty-three of his essays account for his condemnation in 1277, three years after his death, but he was eventually rehabilitated and was canonised in 1324.

Summa Totius Theologiae, known under its shorter title *Summa theologica*, is Thomas Aquinas's chef d'oeuvre, as it is an attempt to understand the Creator and the order of creation and comprises philosophical and theological concepts. The author draws on Greek and Arabic sources of philosophy and on the Jewish and patristic sources of Christianity, creating an insightful and still valid synthesis which comprises the trends and ideas that marked the Christian world in the Near East during the 13th century. Thus, *Summa theologica* can only be understood in the well-defined historical context of the era, since it is a dialogue between the ideas spread by the Dominicans, Franciscans and seculars in the intellectual environment at the University of Paris in the 13th century. *Summa theologica* has become one of the greatest works of the Western Church following the Council of Trent (1545-1563).

The work is published in five parts, the first one approaching speculative theology, angelology, anthropology and political philosophy.

The tome is hardback, printed in Latin and bears the stamp of the owning institution on the title page.

Dating

1619

Size / Weight

9 x 13 cm

Date of theft

2012

Place of theft

Instituto Pontano - Palazzo Cariatì, Naples, Italy

Date of recovery

January 7th, 2014

Current location

"G. T. Kirileanu" County Library, Piatra Neamț, Neamț County

Estimated value

EUR 500 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

The book will be returned to the Italian authorities

MINOLOGHION, CARTE BISERICESCĂ

DESCRIERE PE SCURT

Cartea reprezintă un *Minologhion*, carte de rugăciuni ortodoxă, tipărită în alfabet chirilic și conținând 1221 pagini, are coperta din lemn îmbrăcat în piele de culoare maroniu-închisă, cu două cataramे incomplete. După data ce apare pe prima pagină, cartea a fost tipărită în anul 1781, la Blaj. Reprezintă o carte rară.

Date

1781

Dimensiuni / Greutate

42 x 30 cm

Data furtului

2004

Locul furtului

Parohie greco - catolică din zona municipiului Blaj, județul Alba

Data recuperării

04 noiembrie 2004

Locul actual de păstrare

Muzeul National al Unirii Alba Iulia, județul Alba

Valoare estimativă

5000 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

În curs de clasare în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național

MINOLOGHION (SYNAXARION), CHURCH BOOK

SHORT DESCRIPTION

The book represents a *Synaxarion*, an Orthodox prayer book, printed in Cyrillic alphabet and consisting of 1221 pages. The wooden cover is enveloped in dark-brown leather, with two incomplete buckles. According to the date on the first page, the book was printed in 1781, in Blaj. It is a rare book.

Dating

1781

Size / Weight

42 x 30 cm

Date of theft

2004

Place of theft

Greek - Catholic parish in the area of the town of Blaj, Alba County

Date of recovery

November 4th, 2004

Current location

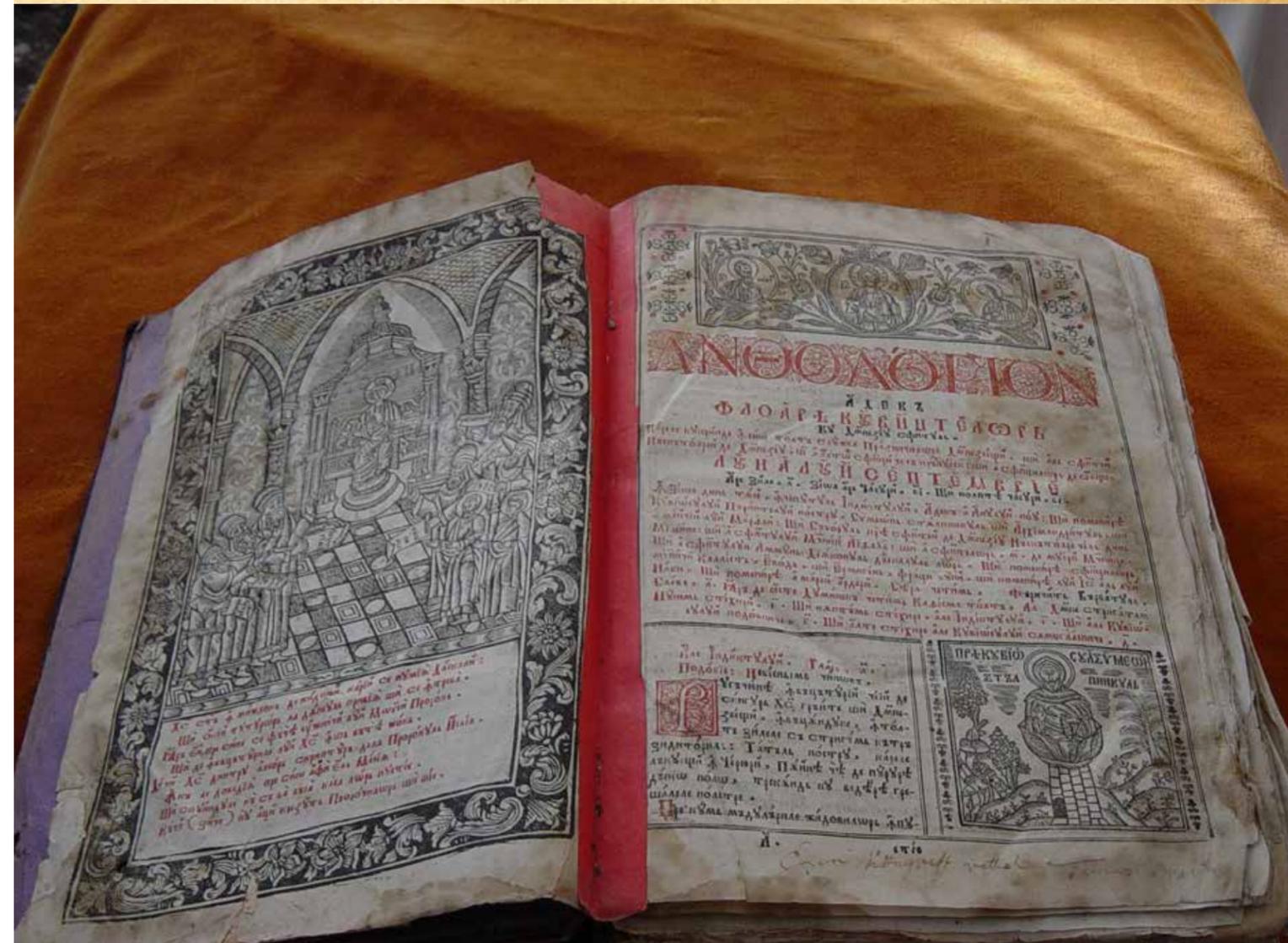
National Museum of the Union Alba Iulia, Alba County

Estimated value

EUR 5,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Ongoing classification process in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage

PSALTIRE, CARTE BISERICESCĂ

DESCRIERE PE SCURT

Cartea reprezintă o *Psaltire* tipărită în alfabet chirilic, cu o stare de conservare precară.

Datare

Secolul al XVIII - lea

Data furtului

09 februarie 2007

Dimensiuni / Greutate

21,5 x 15 cm

Locul furtului

Lăcaș de cult din județul Bacău

Data recuperării

02 aprilie 2011

Locul actual de păstrare

Lăcaș de cult din județul Bacău

Valoare estimativă

100 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

PSALTIRE (PSALTER), CHURCH BOOK

SHORT DESCRIPTION

The book represents a *Psalter* printed in Cyrillic alphabet, poorly preserved.

Dating

18th century

Date of theft

February 9th, 2007

Size / Weight

21.5 x 15 cm

Place of theft

Place of worship in Bacău County

Date of recovery

April 2nd, 2011

Current location

Place of worship in Bacău County

Estimated value

EUR 100 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

EVANGHELIE, CARTE BISERICESCĂ

DESCRIERE PE SCURT

Cartea reprezintă o *Evangelie* tipărită în alfabet chirilic, are coperti cartonate, îmbrăcate în material de culoare roșie, pe care se suprapune o îmbrăcăminte metalică de culoare argintie reprezentând scene religioase, figuri de sfinți. A fost tipărită în Tipografia Episcopiei Buzăului.

Datare

1837 (cu ferecătura realizată la 26 februarie 1866)

Dimensiuni / Greutate

40 x 25 cm

Data furtului

01 - 02 septembrie 2004

Locul furtului

Muzeul Vrancei, Secția Istorie - Arheologie, municipiul Focșani, județul Vrancea

Data recuperării

11 octombrie 2004

Locul actual de păstrare

Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, municipiul Buzău, județul Buzău

Valoare estimativă

600 - 1200 Euro, conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibilă de clasare în Patrimoniul Cultural Național

EVANGHELIE (GOSPELS), CHURCH BOOK

SHORT DESCRIPTION

The book represents the *Gospels* printed in Cyrillic alphabet, bound in red textile hard-covers, coated with a silvery metallic layer, depicting religious scenes and saints. It was printed at the Printing House of the Buzău Diocese.

Dating

1837 (the metal coating was made on February 26th, 1866)

Size / Weight

40 x 25 cm

Date of theft

September 1st - 2nd, 2004

Place of theft

Museum of Vrancea, History and Archaeology department, town of Focșani, Vrancea County

Date of recovery

October 11th, 2004

Current location

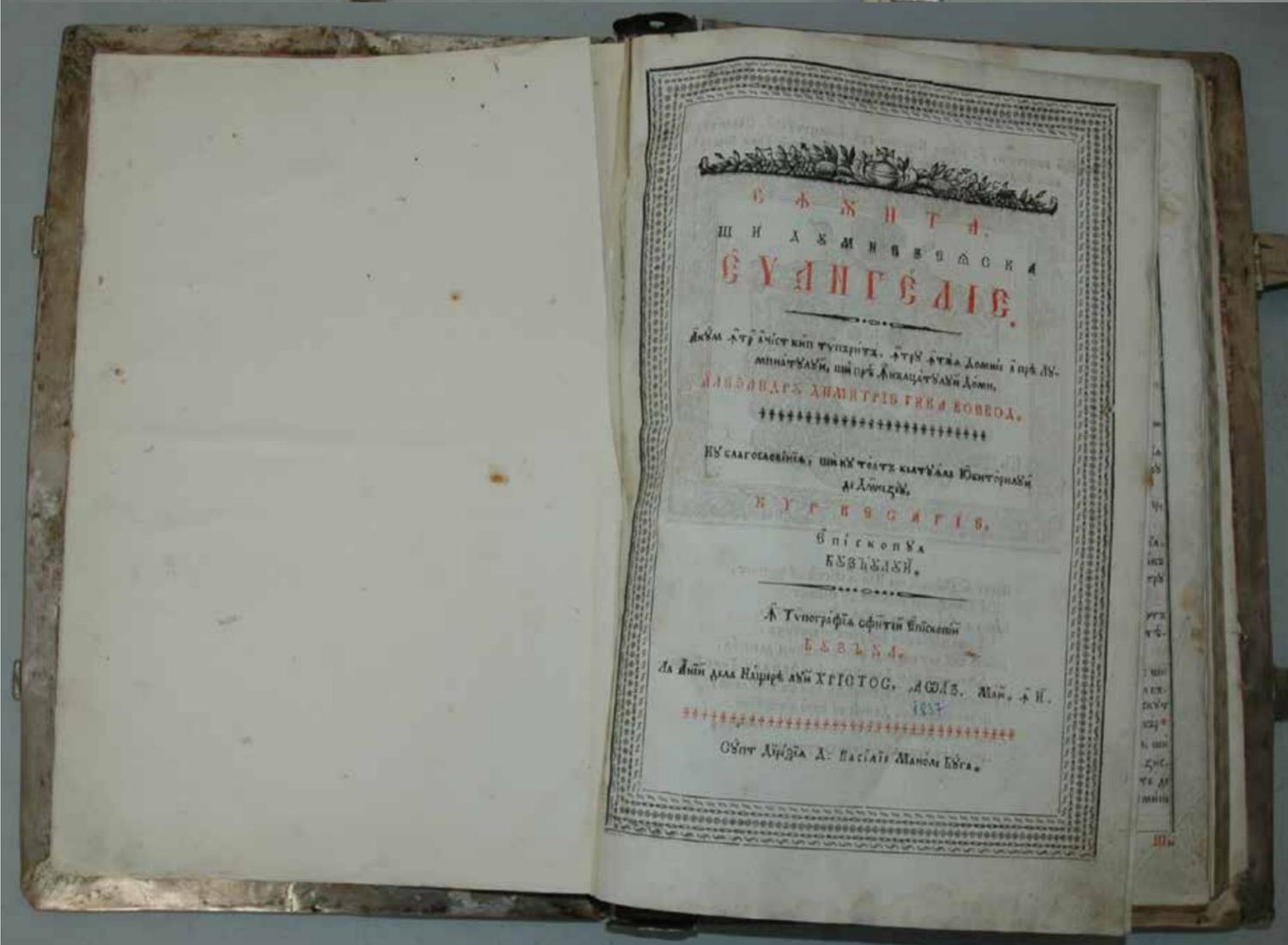
Archiepiscopate of Buzău and Vrancea, city of Buzău, Buzău County

Estimated value

EUR 600 - 1,200 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

SCULPTURĂ

SCULPTURE

HERCULE

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă o *statuie de cult* consacrată eroului mitologiei greco-romane *Hercule* (*Herakles*, *Hercules*) reprezentat în repaos, sprijinit în ghioaga sa, extenuat după terminarea celor 12 munci la care a fost supus de către zeița Hera, dintre care trei sunt chiar reprezentate figurativ: blana leului din Nemea, capul taurului capturat din Creta, aflat la picioarele sale și cele trei mere de aur furate din Grădina Hesperidelor, aflate în mâna dreaptă, ascunsă la spate.

Statuia este din marmură de Aphyos (Asia Minor, Turcia actuală), iar stilul și rafinamentul dovedesc apartenența artistului la un atelier celebru, situat, cel mai probabil, tot în Asia Minor.

Este una din cele mai rafinate și expresive creații statuare descoperite în Dacia Romană. O statuie similară, reprezentându-l pe zeul *Liber Pater* a fost descoperită în anii 80 ai secolului al XX-lea, tot în Colonia Aurelia Apulensis (Partoș). Este o variantă a binecunoscutei statui *Hercules Farnese*, descoperită în secolul al XVII-lea în Termele lui Caracalla din Roma, expusă în colecția Cardinalului Farnese, actualmente la Muzeul Național de Arheologie din Napoli. Statuia este, la rândul ei, o copie de epocă a unei sculpturi originale din bronz ce aparținut celebrului sculptor elenistic Lysip (secolul al IV-lea a. Chr.). Face parte din categoria produselor de mare valoare artistică, specifice doar marilor orașe ale Imperiului Roman. Astfel de statui erau expuse, de regulă, în templele dedicate divinităților, în clădirile cu destinație publică din for, sau în locuințele aristocraților foarte bogați, care își permiteau să comande astfel de produse de lux, de proveniență din spațiul de influență grecească (Asia Minor).

Statuia s-a păstrat întreagă, fiind spartă în 10 bucăți de cupa excavatorului, reușindu-se recuperarea a 98% din corpul statuii.

Volumetria statuii, finețea și precizia detaliilor, lustrul suprafețelor dovedesc o măiestrie deosebită a artistului care a creat-o.

HERCULES

SHORT DESCRIPTION

The piece represents a *cult statue* dedicated to the Greek and Roman mythological hero *Hercules* (*Herakles*, *Hercules*) portrayed in a standing position, leaning on his bludgeon, exhausted after accomplishing the 12 labours to which he was submitted by goddess Hera, three of which are figuratively represented on the statue: the fur of the Nemean lion, the head of the caught Cretan bull laying at his feet and the three golden apples stolen from the garden of the Hesperides that he holds in his right hand, hidden at the back.

The statue is made of Aphyos marble (Asia Minor, current Turkey) and the style and refinement prove that the artist belonged to a famous workshop situated, most likely, in Asia Minor.

The statue is one of the most stylish and expressive creations discovered in Roman Dacia. A similar statue representing the god *Liber Pater* was discovered in the 1980s in the same Colonia Aurelia Apulensis (Partoș). It is a version of the well-known statue *Hercules Farnese* discovered in the 17th century in the Baths of Caracalla in Rome and displayed in the collection of Cardinal Farnese, currently at the National Archaeological Museum in Naples. The statue is, on the other hand, a contemporary copy of an original bronze made by the famous Hellenistic sculptor Lyssipos (the 4th century B.C.). It belongs to a category of products with a high artistic value specific to the big cities of the Roman Empire. Such statues were usually exhibited in temples dedicated to divinities, in the public buildings in the forum or in the homes of very rich aristocrats who could afford to order such luxury products coming from territories influenced by Greece (Asia Minor).

The statue was preserved complete but it was broken into 10 pieces by the digger's cup. 98% of the statue's body was recovered.

The volumetry, the fineness and accuracy of the details, the glance of the surfaces prove the distinctive craftsmanship of the artist who created it.

Datare

130 - 150 p. Chr.

Dimensiuni / Greutate

Înălțime: 90 cm; lățime: 50 cm; greutate: 80 kg

Data furtului

Martie 2012

Locul furtului

Cartier Partoș - Colonia Aurelia Apulensis
Chrysopolis, Alba Iulia, județul Alba

Data recuperării

28 noiembrie 2013

Locul actual de păstrare

Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, județul Alba

Valoare estimativă

200.000 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2013. Piese similare s-au vândut la marile case de licitații din SUA și Elveția cu prețuri ce au depășit 800.000 Euro

Mențiune

Clasat în categoria juridică TEZAUR a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2680/03.12.2013

Dating

130 - 150 A.D.

Size / Weight

Height: 90 cm; width: 50 cm; weight: 80 kg

Date of theft

March 2012

Place of theft

Partoș Neighbourhood - Colonia Aurelia Apulensis Chrysopolis, Alba Iulia, Alba County

Date of recovery

November 28th, 2013

Current location

National Museum of the Union Alba Iulia, Alba County

Estimated value

EUR 200,000, according to the 2013 official appraisal. Similar pieces were sold by the big auction houses from the USA and Switzerland for prices that exceeded EUR 800,000

Note

Classified in the legal category THESAURUS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2680/03.12.2013

EMILE LOUIS PICAULT (1833-1915)

PRO MERITO

DESCRIERE PE SCURT

Piesa reprezintă o *sculptură din bronz* al unui nud de bărbat tânăr, șezând pe un soclu-pieduș. Personajul are mâna stângă ridicată, în cea dreaptă ține o ramură, iar pe umărul drept are un drapaj ce coboară și îi învăluie talia. În dreapta personajului, pe soclu se află inscripția: *IMMORTALITAS GLORIA*, iar pe un blazon situat la baza soclului se regăsește inscripția *PROMERITO*. Pe plintă în partea dreaptă (lateral) se regăsește semnătura autorului: E. Picault.

Statueta a fost oferită marelui compozitor George Enescu la începutul secolului al XX-lea de Orchestra Ministerului Instrucțiunii Publice.

Datare

Sfârșitul secolului al XIX - lea - începutul secolului al XX - lea

Dimensiuni / Greutate

Înălțime: 66 cm; greutate: 25 kg

Data furtului

26 aprilie 2010

Locul furtului

Instituție publică, București

Data recuperării

15 mai 2010

Locul actual de păstrare

Muzeul Național „George Enescu” București

Valoare estimativă

10.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Clasat în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2473/10.08.2010

EMILE LOUIS PICAULT (1833-1915)

PRO MERITO

SHORT DESCRIPTION

The exhibit represents a *bronze sculpture* of a naked young man sitting on a pedestal. The figurine is depicted with raised left hand, holding a branch in the right hand, whereas on the right shoulder he has a draping that slips down covering his waist. On the right side of the character, on the pedestal, there is an inscription: *IMMORTALITAS GLORIA*, and on a crest at the bottom of the pedestal, *PROMERITO*. On the plinth on the right side we can see the signature of the artist: E. Picault.

The statuette was offered to the great composer George Enescu at the beginning of the 20th century by the Orchestra of the Ministry of Education.

Dating

The end of the 19th century - the beginning of the 20th century

Size / Weight

Height: 66 cm; weight 25 kg

Date of theft

April 26th, 2010

Place of theft

Public institution, Bucharest

Date of recovery

May 15th, 2010

Current location

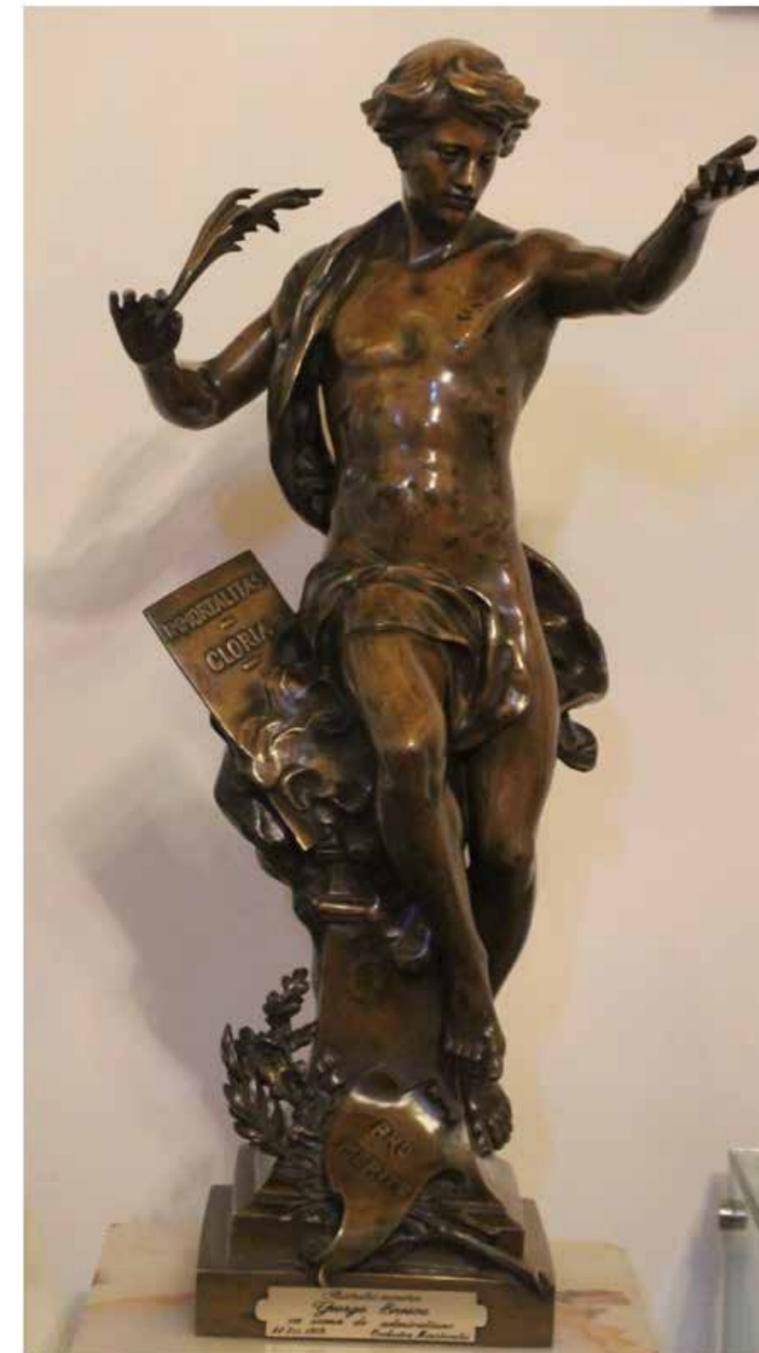
The National “George Enescu” Museum, Bucharest

Estimated value

EUR 10,000 (approximately), according to the 2015 assessment

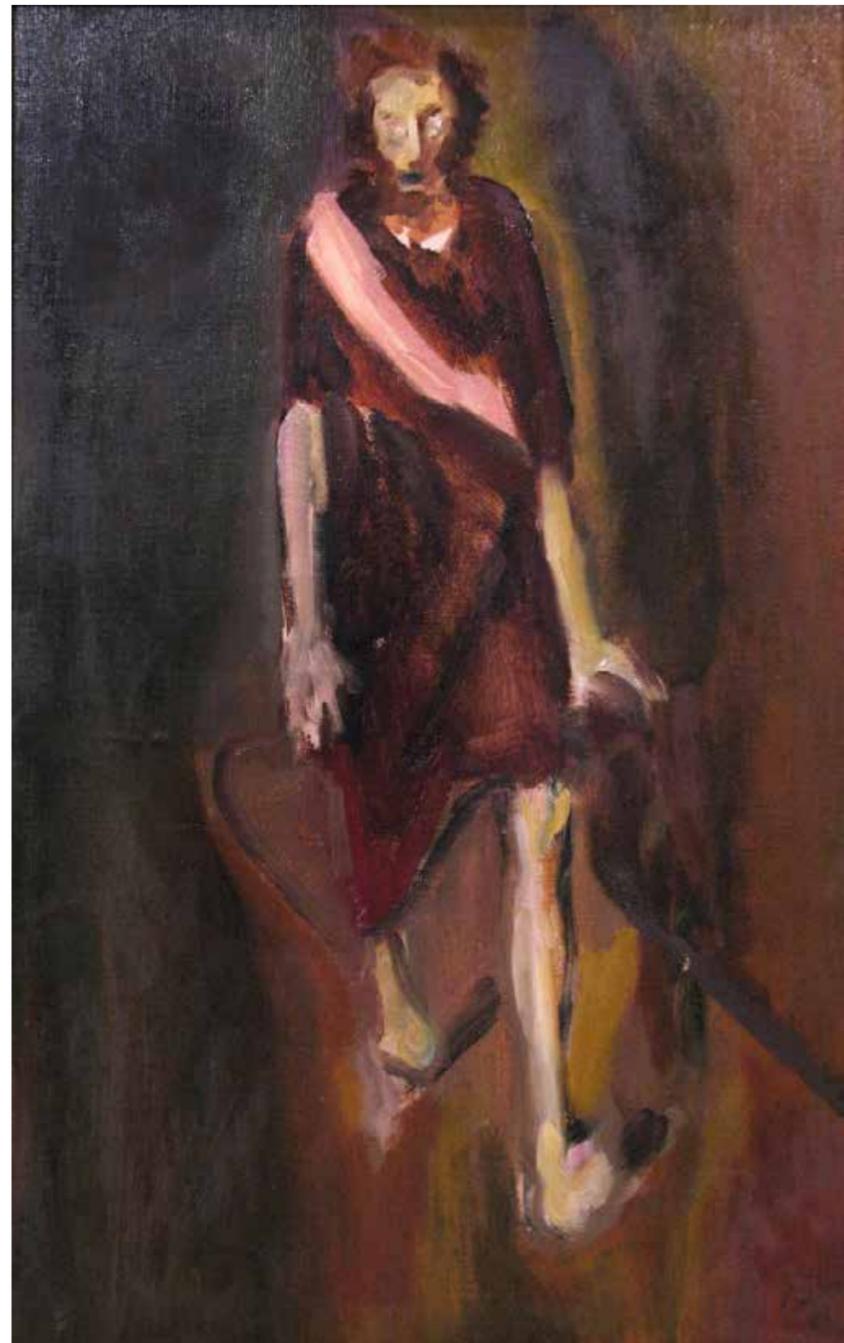
Note

Classified in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2473/10.08.2010

TABLOURI

PAINTINGS

CORNELIU BABA (1906 - 1997)

REGELE NEBUN

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Regele nebun* face parte din dramaticul ciclu al *Regilor nebuni* ai artistului, cu ambiguitatea portretistică specifică, imagine a unei conștiințe lucide confruntată cu zbuciumul și degradarea individuală.

Semnat și datat dreapta jos, "Baba, (19)87"

Tehnica

Ulei pe pânză

Datare

1987

Dimensiuni / Greutate

50 x 32 cm

Data furtului

Februarie 2010

Locul furtului

Muzeul Județean „Vasile Pârvan” Bârlad, județul Vaslui

Data recuperării

14 aprilie 2010

Locul actual de păstrare

Muzeul Județean „Vasile Pârvan” Bârlad, județul Vaslui

Valoare estimativă

9000 - 15.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

CORNELIU BABA (1906 - 1997)

THE MAD KING

SHORT DESCRIPTION

The painting *The Mad King* is part of the dramatic series *Mad Kings*. The portrait bears the characteristic vague features representing the confrontation between lucid consciousness and individual turmoil and degradation.

Signed and dated bottom-right, "Baba, (19)87"

Technique

Oil on canvas

Dating

1987

Size / Weight

50 x 32 cm

Date of theft

February 2010

Place of theft

"Vasile Pârvan" County Museum Bârlad, Vaslui County

Date of recovery

April 14th, 2010

Current location

"Vasile Pârvan" County Museum Bârlad, Vaslui County

Estimated value

EUR 9,000 - 15,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

OCTAV BĂNCILĂ (1872 - 1944)

NATURĂ STATICĂ CU PIERSICI

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Natură statică cu piersici* face parte dintr-un alt set reprezentativ de lucrări, dedicate cotidianului, lucrurilor familiare, transpuse în realitatea imediată. Acestea sunt tratate cu simplitate, fără construcții compoziționale pretențioase, folosind o cromatică vie și fermă, scăldată în lumină.

Semnat dreapta sus, "Octav Băncilă".

Tehnica

Ulei pe pânză

Datare

Nedatat

Dimensiuni / Greutate

32 x 42,5 cm

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

5000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

OCTAV BĂNCILĂ (1872 - 1944)

STILL LIFE WITH PEACHES

SHORT DESCRIPTION

The painting *Still life with peaches* is part of a series of representative works dedicated to everyday day and ordinary things from the immediate reality. They are approached in a simple manner using sunshiny vivid and firm colours.

Signed top-right, "Octav Băncilă".

Technique

Oil on canvas

Dating

Not dated

Size / Weight

32 x 42.5 cm

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 5,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

NICOLAE DĂRĂSCU (1883 - 1959)

VAPOARE PE DUNĂRE (VÂLCOV)

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Vapoare pe Dunăre (Vâlcov)* reprezintă un motiv din Delta Dunării, de la Vâlcov. În prim-planul compoziției se regăsește apa Dunării în care se reflectă culorile cerului, iar în planul secund se regăsesc două ambarcațiuni cu pânze, cu o coloratură de un roșu aprins, ce așteaptă la mal.

Influențat de curentele impresionism și neoimpresionism, peisajele marine ale artistului reprezintă expresia neîncetatei existențe a culorii în natură.

Semnat, datat și localizat dreapta jos, "Dărăscu, 1924, Vâlcov".

Tehnica

Ulei pe pânză

Datate

1924

Dimensiuni / Greutate

65 x 46 cm

Data furtului

În intervalul 2004 - 2010, anul sesizării fiind 2010

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

Martie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

20.000 - 40.000 Euro, conform evaluării din anul 2011 (vândut la licitație publică în anul 2011 cu suma de 38.000 Euro)

Mențiune

Clasat în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2651/24.10.2011

NICOLAE DĂRĂSCU (1883 - 1959)

SHIPS ON THE DANUBE (VÂLCOV)

SHORT DESCRIPTION

The painting *Ships on the Danube (Vâlcov)* depicts a motif from the Danube Delta, at Vâlcov. The forefront shows the waters of the Danube reflecting the colours of the sky and in the background there are two sailing ships waiting on the shore, painted in bright red.

Influenced by Impressionism and Neo-Impressionism, the artist's seascapes represent the perpetual existence of colour in nature.

Signed, dated and located bottom-right, "Dărăscu, 1924, Vâlcov".

Technique

Oil on canvas

Dating

1924

Size / Weight

65 x 46 cm

Date of theft

Between 2004 and 2010, acknowledged in 2010

Place of theft

Private collection

Date of recovery

March 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 20,000 - 40,000, according to the 2011 assessment (sold in public auction in 2011 for EUR 38,000)

Note

Classified in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2651/24.10.2011

IOSIF ISER (1881 - 1958)

ARLECHIN

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Arlechin* reprezintă portretul unui bărbat redat frontal, așezat, îmbrăcat în costum de arlechin, cu pălărie neagră pe cap, iar în fundal o draperie verde.

Opera face parte din seria de *Arlechini* ai autorului, cunoscut creator de tipologii, reușind să ne prezinte simpaticul personaj dincolo de mască și costum, cu tainele sufletești ale unei existențe complicate.

Semnat stânga sus, "ISER".

Tehnica

Ulei pe carton

Datare

1925 - 1930

Dimensiuni / Greutate

36 x 27 cm

Data furtului

04 - 10 august 2006

Locul furtului

Instituție publică, București

Data recuperării

Martie 2007

Locul actual de păstrare

Academia Română, București

Valoare estimativă

5000 - 5500 Euro, conform evaluării deținătorului din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

IOSIF ISER, (1881 - 1958)

HARLEQUIN

SHORT DESCRIPTION

The painting *Harlequin* is the portrait of a seated man shown from the front, dressed as a harlequin and wearing a black hat. The background is a green curtain.

The painting is part of the *Harlequin* series by the painter, a well-known creator of typologies, who manages to reveal the genial character beyond his mask and costume, with the emotional secrets of an intricate existence.

Signed top-left, "ISER".

Technique

Oil on cardboard

Dating

1925 - 1930

Size / Weight

36 x 27 cm

Date of theft

August 04th - 10th, 2006

Place of theft

Public institution, Bucharest

Date of recovery

March 2007

Current location

The Romanian Academy, Bucharest

Estimated value

EUR 5,000 - 5,500 according to the 2015 owner's assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

NICOLAE
GRIGORESCU
(1838 - 1907)

TĂRĂNCUȚĂ CU
TURMĂ DE OI

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Tărăncuță cu turma de oi* reprezintă în plan central, pe o diagonală, un personaj feminin, așezat pe o pantă înverzită și încremenit într-o contemplare cuminte. În jur, mioarele, pășunea și chiar relieful montan din zare, scos în evidență doar printr-o accentuare cromatică ușoară față de azurul cerului și mieii ce o ațintesc.

Motivul țărăncii tinere, grațioase, este reluat frecvent, cu numeroase variații, în opera lui Nicolae Grigorescu, cu precădere în "perioada albă", cum este numită de critici, respectiv după anul 1886, când s-au agravat problemele de vedere ale artistului.

Semnat stânga jos, "Grigorescu".

Tehnica

Ulei pe lemn

Datare

După 1886

Dimensiuni / Greutate

29,5 x 52 cm

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

50.000 - 100.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

NICOLAE
GRIGORESCU
(1838 - 1907)

PEASANT GIRL
WITH FLOCK
OF SHEEP

SHORT DESCRIPTION

On a diagonal, in the central plan, the painting *Peasant girl with flock of sheep* shows a female character sitting still on a green knoll and calmly contemplating. Around her, the sheep, the pasture and even the mountainous relief in the background, only emphasised by a light chromatic accentuation against the light-blue sky and the lambs that look at her.

The motif of the young, graceful peasant woman is recurrent in a number of variations in Nicolae Grigorescu's oeuvre, especially during the "white period", as the critics call it, after the year 1886, when the artist's eyesight further deteriorated.

Signed bottom-left, "Grigorescu".

Technique

Oil on canvas

Dating

After 1886

Size / Weight

29.5 x 52 cm

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 50,000 - 100,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

NICOLAE
GRIGORESCU
(1838 - 1907)

TĂRĂNCUȚĂ CU
FUIOR COBORÂND
SPRE CASA

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Tărăncuță cu fuior coborând spre casă* reprezintă o siluetă feminină specifică artistului, o țărăncuță filiformă mergând pe drum cu fuiorul de lână în mână.

Opera este executată în faza maturității artistice a autorului, în "perioada albă", cum este numită de critici, respectiv după anul 1886, când i s-au agravat problemele de vedere.

Semnat și datat stânga jos, "Grigorescu, 1890".

Tehnica

Ulei pe pânză

Datare

1890

Dimensiuni / Greutate

24,5 x 35,5 cm

Data furtului

În intervalul 2004 - 2010, anul sesizării fiind 2010

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

Martie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

60.000 - 120.000 Euro, conform evaluării din anul 2011 (vândut la licitație publică în anul 2011 cu suma de 105.000 Euro)

Mențiune

Clasat în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural Național, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2650/24.10.2011

NICOLAE
GRIGORESCU
(1838 - 1907)

PEASANT GIRL
WITH TOW
DESCENDING
BACK HOME

SHORT DESCRIPTION

The painting *Peasant girl with tow descending back home* depicts a female silhouette so characteristic to the artist's style, a thin peasant girl going down the road, a wool tow in her hand.

The work was painted during the mature phase of the artist's career, or his "white period" - as the critics call it -, after the year 1886, when his sight problems worsened.

Signed and dated bottom-left, "Grigorescu, 1890".

Technique

Oil on canvas

Dating

1890

Size / Weight

24.5 x 35.5 cm

Date of theft

Between 2004 and 2010, acknowledged in 2010

Place of theft

Private collection

Date of recovery

March 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 60,000 - 120,000, according to the 2011 assessment (sold in public auction in 2011 for EUR 105,000)

Note

Classified in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage, by the Order of the Minister of Culture no. 2650/24.10.2011

NICOLAE GRIGORESCU (1838 - 1907)

CARE CU BOI LA ORAȚII

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Care cu boi la Orații* este unul dintre cele mai cunoscute subiecte ale lui Nicolae Grigorescu, dezvoltat de autor într-o serie de 300 de versiuni - cea mai amplă din pictura românească. Este executat în faza maturității artistice a autorului, în "perioada albă", cum este numită de critici, respectiv după anul 1886, când i s-au agravat problemele de vedere.

Pensulația este largă, cu tonalități calde și luminoase - paletă cromatică mult experimentată datorită lucrului în mijlocul naturii - specifice perioadei seceratului. Nuanțele de verde, diluate cu tonalități de galben roșiatic și alb, cărora li se adaugă brunurile și albastrul cerului sunt predominante. Reprezintă un șir neîntrerupt de care înaintând pe un drum de țară, iar într-un fundal Hanul de la Orații, o localitate azi dispărută în apropiere de Câmpina, între Ploiești și Brașov.

Semnat stânga jos, "Grigorescu".

Tehnica

Ulei pe pânză

Datare

1890 - 1907

Dimensiuni / Greutate

113 x 48,4 cm

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

120.000 - 220.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

NICOLAE GRIGORESCU (1838 - 1907)

HAYCARTS WITH OXEN AT ORAȚII

SHORT DESCRIPTION

The painting *Haycarts with oxen at Orații* is one of Nicolae Grigorescu's best-known themes, developed by the artist in a series composed of 300 versions - the widest in Romanian painting. This painting is made during the author's artistic maturity, or his "white period", as critics call it, after the year 1886, when Grigorescu's eyesight deteriorated.

The strokes are wide and the tones warm and bright - a widely-used palette due to his work in nature -, characteristic to the reaping season. The hues of green, watered down with tones of reddish yellow and white, along with brown and the blue of the sky are predominant. It depicts an uninterrupted row of haycarts on a countryside road; in the distance there is the Inn of Orații, a village now gone, near Câmpina, between the towns of Ploiești and Brașov.

Signed bottom-left, "Grigorescu".

Technique

Oil on canvas

Dating

1890 - 1907

Size / Weight

113 x 48.4 cm

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 120,000 - 220,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

NICOLAE GRIGORESCU (1838 - 1907)

BĂIAT

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Băiat* reprezintă un băiat într-un peisaj autumnal de pădure. Poziția băiatului vine să accentueze verticalitatea compoziției, realizată într-o cromatică vie a cadrului natural, pusă în evident contrast cu silueta personajului uman.

Deși nu este datat, tabloul este o marcă a perioadei din jurul anului 1900.

Semnat stânga jos, "Grigorescu".

Tehnica

Ulei pe pânză lipită pe placaj

Datare

1900 (?)

Dimensiuni / Greutate

53,5 x 32 cm

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

20.000 - 30.000 Euro (aproximativ),
conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

NICOLAE GRIGORESCU (1838 - 1907)

BOY

SHORT DESCRIPTION

The painting *Boy* depicts a little boy in forest in autumn. The boy's pose highlights the vertical axis of the composition, which is painted in vivid colours and contrasts with the human silhouette.

Although not dated, the painting is representative of the period around the year 1900.

Signed bottom-left, "Grigorescu".

Technique

Oil on canvas glued to board

Dating

1900 (?)

Size / Weight

53.5 x 32 cm

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 20,000 - 30,000 (approximately),
according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National
Cultural Heritage

STEFAN LUCHIAN (1868 - 1916)

CAR CU BOI

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Car cu boi* mai este cunoscută într-o variantă foarte apropiată, diferențele constând într-un contrast mai temperat al culorilor și unele detalii de fundal. Reprezintă un car, cu jugul pe iarbă, înconjurat de o cireadă de vite într-o atmosferă blândă, de toamnă. Senzația amenințătoare a cerului cu nori albi și starea de agitație subliniată de cromatica roșiatic-gălbuie a pășunii, sunt calmate de cuminența bovinelor - coborâte parcă din înalt - care pasc liniștite pe lângă oiște, a celor culcate în iarbă sau înțepenite în așteptare.

Deși lucrarea este executată într-o perioadă marcată de paralizia parțială ca urmare a unei boli spinale, aceasta face parte dintr-un set de lucrări realizate în lunile de vară în care a pictat la Brebu și Moinești, în intervalul 1908-1909.

Semnat stânga jos, "S. Luchian"

Tehnica

Acuarelă pe hârtie lipită pe carton

Datare

1908 - 1909

Dimensiuni / Greutate

46,3 x 33 cm

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

24.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

STEFAN LUCHIAN (1868 - 1916)

HAYCART WITH OXEN

SHORT DESCRIPTION

The painting *Haycart with oxen* is also known in another, very similar version, with only the colour contrast and some background details being toned down. It depicts a haycart with the yoke sitting on the grass surrounded by kettle in a gentle autumn atmosphere. The threat the white clouds suggest and the disquiet highlighted by the reds and yellows of the pasture are appeased by the tranquillity of the oxen that seem to have come down from above and are now peacefully grazing next to the pole, resting on the grass or simply waiting.

This painting was made during a period marked by partial paralysis due to a spinal cord disease and is part of a series of paintings made during the summer months when the artist painted in Brebu and Moinești, between 1908 and 1909.

Signed bottom-left, "S. Luchian".

Technique

Watercolour on paper glued to cardboard

Dating

1908 - 1909

Size / Weight

46.3 x 33 cm

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 24,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

ELENA POPEA (1879 - 1941)

REGINA MARIA

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Regina Maria* reprezintă un portret crochiu, relevant prin noutatea concepției și execuției. Nefiind un portret oficial, lucrarea de față este printre puținele piese semnate de artiști români, în afara pictorului Casei Regale, Philip de Laszlo. Vorbim despre o piesă istorică, reprezentând o membră a familiei regale domnitoare în România. Realizare succintă, de factură emotivă, învederând expresivitatea sensibilă a chipului reginei, personaj cultural apreciat în epocă prin talent și înzestrare artistică.

Simplitatea stilului, aplombul definirii grafice, construcția volumelor prin câteva pete largi de culoare care dau vibrație suprafețelor și monumentalitate gamei de alburi reci și ocruuri calde, conferă lucrării un caracter de excepție în ansamblul operei artistei.

Semnat dreapta jos, "E. Popea".

Tehnica

Ulei (laviu) pe carton

Datare

Deceniul al III - lea al secolului al XX - lea (aproximativ)

Dimensiuni / Greutate

41,5 x 33 cm

Data furtului

24 decembrie 2010

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

26 decembrie 2010

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

3800 - 4300 Euro, conform expertizei oficiale din anul 2011

Mențiune

Clasat în categoria juridică FOND a Patrimoniului Cultural National, prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2407/23.06.2011

ELENA POPEA (1879 - 1941)

QUEEN MARIE

SHORT DESCRIPTION

The painting *Queen Marie* is a *croquis* and its importance lies in the novelty of its conception and execution. Not an official portrait, this work is among the few pieces signed by a Romanian artist, besides the painter of the Royal House, Philip de Laszlo. This is a historical piece depicting a female member of the Romanian royal family. The portrait, sketchy and emotional, shows the sensitive expressiveness of the queen, who was such an appreciated cultural character at the time due to her talent and artistic endowment.

The simplicity of the style, the force of the lines, the construction of volumes through a few large coloured spots that make the surface vibrant and the cold whites and warm ochres grand, make this portrait exceptional among the artist's entire work..

Signed bottom-right "E. Popea".

Technique

Oil (tint) on cardboard

Dating

Third decade of the 20th century (approximately)

Size / Weight

41.5 x 33 cm

Date of theft

December 24th, 2010

Place of theft

Private collection

Date of recovery

December 26th, 2010

Current location

Private collection

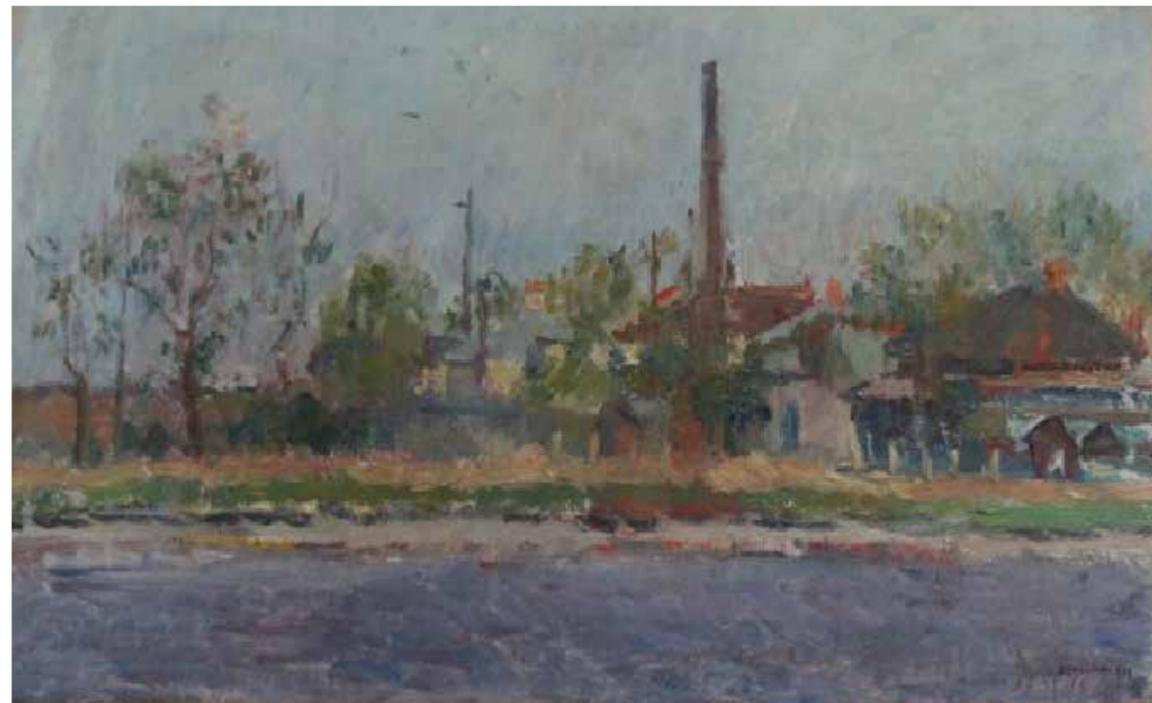
Estimated value

EUR 3,800 - 4,300, according to the 2011

official appraisal

Note

Classified in the legal category BASIC ITEMS of the National Cultural Heritage, by Order of the Minister of Culture no. 2407/23.06.2011

JEAN ALEXANDRU STERIADI (1880 - 1956)

PEISAJ DIN FLOREASCA

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Peisaj din Floreasca*, de factură impresionistă, ilustrează un peisaj cu case înșiruite și pomi, aflate în spatele unei ape. Interesat de efectul luminii asupra formelor, autorul s-a oprit la lumina crudă a amiezii. Tușele sunt mici și energice, formează fiecare o suprafață aparte, alternează cu tușe mai largi, tonurile sunt amestecate, oferind picturii complexitate și autonomie.

Semnat și datat dreapta jos, "Steriadi, (1)939".

Tehnica

Ulei pe carton

Datare

1939

Dimensiuni / Greutate

25,5 x 46 cm

Data furtului

04 - 10 august 2006

Locul furtului

Instituție publică, București

Data recuperării

Martie 2007

Locul actual de păstrare

Academia Română, București

Valoare estimativă

2000 - 2500 Euro, conform evaluării deținătorului din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

JEAN ALEXANDRU STERIADI (1880 - 1956)

SCENERY IN FLOREASCA

SHORT DESCRIPTION

The impressionist painting *Scenery in Floreasca* illustrates a scenery with houses and trees behind a stretch of water. Interested in the effect of light on shapes, the painter chose the raw light of noon. The small and energetic strokes, each forming a distinct surface, alternate with broader strokes, the colour tones are mixed, thus giving the painting its complexity and autonomy.

Signed and dated bottom-right, "Steriadi, (1)939".

Technique

Oil on cardboard

Dating

1939

Size/Weight

25.5 x 46 cm

Date of theft

August 04th - 10th, 2006

Place of theft

Public institution, Bucharest

Date of recovery

March 2007

Current location

The Romanian Academy, Bucharest

Estimated value

EUR 2,000 - 2,500, according to the 2015 owner's assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

NICOLAE TONITZA (1886 - 1940)

ULCICĂ CU FLORI

DESCRIERE PE SCURT

În tabloul *Ulcică de flori*, specia reprezentată nu se poate distinge, tocmai datorită accentuării trăirilor, emoției și sentimentului animate de frumusețea florilor. Un spectacol ce lasă în plan secundar imaginea de fundal dar și vasul ceramic - cu motive românești - în care este așezat buchetul de flori, reprezentat doar parțial. O adevărată explozie de lumină și candoare pe un fond brun cald.

Seria de picturi cu natură statică ale artistului sunt puse sub zodia influenței lui Ștefan Luchian, însă amprenta personală se citește în fiecare lucrare.

Semnat dreapta sus, "Tonitza".

Tehnica

Ulei pe carton

Datate

1925 - 1930

Dimensiuni / Greutate

28 x 23,5 cm

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

11.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

NICOLAE TONITZA (1886 - 1940)

FLOWERS IN A JUG

SHORT DESCRIPTION

In the painting *Flowers in a jug*, the flowers are unrecognisable as a species precisely because of the emphasis laid on the emotions and feelings stirred by their beauty. This is a spectacle that throws the ceramic jug - bearing traditional Romanian motifs - and everything else in the background; the bunch of flowers is only partially represented. The warm-brown background hosts a true explosion of light and tenderness.

The still life series belonging to the artist is under the influence of Ștefan Luchian's style, but the personal touch can be seen in each painting.

Signed top-right, "Tonitza".

Technique

Oil on cardboard

Dating

1925 - 1930

Size / Weight

28 x 23.5 cm

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 11,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

NICOLAE
TONITZA
(1886 - 1940)

IRIȘI GALBENI

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Iriși galbeni* face parte din ciclul panourilor florale, realizate de artist în intervalul 1935-1937, când picta la Mănăstirea Durău și unde găsea noi modele ale naturii, pentru a fi așternute pe pânză. Este o abundență decorativă ce tinde spre monocromie, cu un galben al florilor de iris, așezate într-o desfășurare naturală și care ocupă aproape în totalitate un cadru depersonalizat.

Semnat stânga sus, "Tonitza".

Tehnica

Ulei pe pânză

Datare

1935 - 1937

Dimensiuni / Greutate

29,5 x 39,8 cm

Data furtului

17 mai 2011

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

31 octombrie 2011

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

12.000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

NICOLAE
TONITZA
(1886 - 1940)

YELLOW IRISES

SHORT DESCRIPTION

The painting *The yellow irises* is part of the series of flower paintings made during 1935 and 1937, when the artist was painting at Durău Monastery where he kept finding new models of nature ready to be put on canvas. It shows a decorative abundance close to monochrome due to the yellow of the irises which are scattered naturally and take up almost the entire depersonalised space.

Signed top-left, "Tonitza".

Technique

Oil on canvas

Dating

1935 - 1937

Size / Weight

29.5 x 39.8 cm

Date of theft

May 17th, 2011

Place of theft

Private collection

Date of recovery

October 31st, 2011

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 12,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

NICOLAE VERMONT (1866 - 1932)

ȚIGANCĂ

DESCRIERE PE SCURT

Tabloul *Țigancă* reprezintă o compoziție statică cu un singur personaj feminin, costumat în straie țigănești, ce stă în picioare lângă un coș cu mere, iar în fundal este reprezentat un colț de natură.

Opera se înscrie în tendința vremurilor reprezentată de puternica atracție față de universul lumii țigănești, investită parcă cu o aură de magie.

Semnat și datat dreapta jos, "Nicolae Vermont, 1930".

Tehnica

Ulei pe carton

Datare

1930

Dimensiuni / Greutate

70 x 50 cm

Data furtului

Sesizată dispariția în anul 2013

Locul furtului

Colecție particulară

Data recuperării

Mai 2014

Locul actual de păstrare

Colecție particulară

Valoare estimativă

3000 - 5000 Euro (aproximativ), conform evaluării din anul 2015

Mențiune

Susceptibil de clasare în Patrimoniul Cultural Național

NICOLAE VERMONT (1866 - 1932)

GIPSY WOMAN

SHORT DESCRIPTION

The painting *Gypsy woman* is a still composition, with only one, female character, wearing traditional Gypsy clothes, who stands near a basket of apples in a natural setting.

This painting is part of a trend of the era to depict the gypsy universe, which seemed somewhat magical.

Signed and dated bottom-right, "Nicolae Vermont, 1930".

Technique

Oil on cardboard

Dating

1930

Size / Weight

70 x 50 cm

Date of theft

Disappearance announced in 2013

Place of theft

Private collection

Date of recovery

May 2014

Current location

Private collection

Estimated value

EUR 3,000 - 5,000 (approximately), according to the 2015 assessment

Note

Eligible for classification in the National Cultural Heritage

